

וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכֹל עֵת בְּשָׁלוֹם. בְּרוּךְ
אֲתָהּ יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם.
?הָיוּ לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

ואחר כך מתחיל הש"ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא
התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה.

וּשְׁבַענוּ מְטוּבָךְ, וְטַהַר לְבַנּוּ לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן שְׁבִתוֹת קִדְשֶׁךָ, וְיִנּוּחוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבִת וְ)יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים.

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלֹתֶם שְׁעָה, וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה
לְדָבִיר בֵּיתְךָ. וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלֹּתֶם מֵהֲרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל
בְּרָצוֹן. וְיִתֵּהי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְתִרְצָנוּ,
וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְנוֹךְ, לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים כְּמֵאֵז. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

בחזרת הש"ץ, הציבור
עונין: מודים אנחנו לך יי
אלהינו ואלהי כל בשר.
יוצרנו יוצר בראשית,
ברכות והודאות לשמך
הגדול והקדוש על
שְׁחִייתֵנוּ וְקִימָתֵנוּ, כֵּן
תְּחַיֵּינוּ וְתַחֲנֵנוּ, וְתִאֶסֶף
גְּלוּתֵינוּ לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
לְשִׁמְר חֲסִידְךָ וְלְעַבְדְּךָ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב
שְׁלָם עַל שְׁאֵנוּ מוֹדִים לְךָ.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו.
צור חיינו מגן ישענו, אתה הוא לדור
ודור. נוֹדָה לְךָ וְנִסְפָּר תְּהַלְתֶּךָ, עַל חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִין בְּיָדֶיךָ, עַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
לְךָ, עַל נְסִיךְ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת וְעַת
עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים. הַטוֹב כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמֶיךָ, הַמְּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חֲסִידֶיךָ. כָּל
הַחַיִּים יִהְלְלוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, כִּי טוֹב
הָאֵל הַטוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטוֹב שְׁמֶךָ
וְלֶךָ נָאָה לְהוֹדוֹת.

אם יש כהנים לציבור (יותר מאחד), הש"ץ אומר לפני הברכה:

כוהנים!

הש"ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונין, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ. (הציבור עונין "אמן")

יָאֵר יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ. (הציבור עונין "אמן")

יִשָּׂא יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונין "אמן")

אם אין אפילו כהן אחד לציבור, הש"ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה, הָאֲמוּרָה
לְאַהֲרוֹן וּלְבָנָיו כוהנים עם קדושיך, כְּאֲמֹר, "יְבָרְכֶךָ יי, וַיִּשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יי
פְּנֵיו אֵלֶיךָ, וַיַּחַנְךָ. יִשָּׂא יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ, וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֵם."

שִׁים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבִרְכָה, חֵן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עֲלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד, מִמָּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמָּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה
לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תוֹרָה וְחַיִּים, אֶהְבָּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם.

עלינו קראת ותתן לנו יי אלהינו (שבתות למנוחה) מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, (את יום המנוח הזה) את יום טוב מקרא קדש הזה

בפסח:	בשבועות:	בסוכות:	בעי"ע:
את יום חג המצות הזה,	את יום חג השבועות הזה,	את יום חג הסוכות	את יום חג שמייני עצרת
זמן חרותנו	זמן מתן תורתנו	הזה, זמן שמחתנו	הזה, זמן שמחתנו
באהבה	באהבה		

זכר ליציאת מצרים. ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחק מעל אדמתנו, ואין אנו יכולין לעלות להראות להשתחוות לפניך בבית בחירתך, בנה הדרך בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו, מפני היד שנשתלחה במקדשך. יהי רצון מלפניך יי אלהינו, שתשוב ותרחם עליו ועלינו ברחמיך הרבים, ותקבץ פזרינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ, והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו. תמידיו כסדרן, ומוספין כהלכתן, ואת מוספי (יום המנוח הזה) יום טוב מקרא קדש הזה

בפסח:	בשבועות:	בסוכות:	בעי"ע:
יום חג המצות הזה	יום חג השבועות הזה	יום חג הסוכות הזה	יום חג שמייני עצרת הזה

נעשה ונקריב לפניך כמצות רצונך, כמה שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב הדרש לנו, שובה עלינו בהמון רחמיך, בגלל אבותינו שעשו רצונך בנה ביתך כבתחלה, וכוונן מקדשך על מכונו, והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב ישראל לנהו, כוהנים לעבודתם, ולוים לדוכנו, וישראל למעמדן, וארמון על משפטו ישב. ושם נעלה ונראה לפניך בשלוש פעמי רגלינו, כפתיב בתורתך, שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני יי אלהיך, במקום אשר יבחר, בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות, ולא יראה את פני יי ריקם. איש כמתנת ידו, כברכת יי אלהיך, אשר נתן לך. והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשמחה ולשלום, כאשר רצית ואמרת לברכנו כן תברכנו, סלה. וקדשנו במצוותיך, ותן חלקנו בתורתך, ושמח נפשנו בישועתך,

מוסף למועדים

המתפלל כורע ארבע פעמים : בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך ; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדָנִי, שְׁפַתִי תִפְתַּח, וּפִי, יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וַיִּמְבִּיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמְגוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִגּוֹ אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדָנִי, מְחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בימות החמה : וּמוֹרִיד הַטֶּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בַּחֲסֵד. מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמָה לְךָ, מִמֵּית וּמְחִיָּה? וְנֶאֱמָן אַתָּה, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחִיָּה הַמֵּתִים.

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ, סְלֵה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְיִשְׁלַשׁ לְךָ קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת, כַּדָּבָר הָאָמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...

כל אומרים : ...קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת; מְלֵא כָּל הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ!

כְּבוֹדוֹ וְגָדְלוֹ מְלֵא עוֹלָם, וּמִשְׁרָתֵנוּ שׁוֹאֲלִים, אֵינָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?

כל אומרים : מִשְׁבָּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמִּקְוָמוֹ!

מִמְקוֹמְךָ מְלַכְנוּ תוֹפִיעַ וְתַמְלֵךְ מְלַכְנוּ עֲלֵינוּ, כִּי מְחַכִּים אָנוּ לְךָ. מֵתֵי תַמְלֵךְ בְּצִיוֹן, בְּחַיֵּינוּ וּבְיַמֵּינוּ הַצִּיּוֹר עוֹנֵין : אָמֵן תִּשְׁכַּח תַּתְּגַדֵּל וְתַתְּקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵירְךָ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה בְּמַלְכוּת עֲזָךָ, כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי קְדֻשְׁךָ, עַל יַדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקְךָ...

כל אומרים : יְמַלְךָ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיוֹן לְדֹר וָדֹר - הַלְלוּהָ!

לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ, וּלְנֶצַח נְצָחִים קְדֻשְׁתְּךָ נִקְדִּישׁ. וּשְׁבַחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמוּשׁ, כִּי אֵל מְלַךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרָצִיתָ בָּנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת. וְקְדֻשְׁתָּנוּ בְּמַצּוֹתֶיךָ, וְקִרְבָּתָנוּ מְלַכְנוּ לְעַבֹּדְתְּךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ

ואלהי כל בשר. יוצרנו
 יוצר בראשית, ברכות
 והודאות לשמן הגדול
 והקדוש על שהחייטנו
 וקיימתנו, כן תחיינו
 ותחננו, ותאסף גליותינו
 לחצרות קדש, לשמר
 חקיך ולעבדך ולעשות
 רצונך בלבב שלם על שאנו
 מודים לך.

צור חיינו מגן ישענו, אתה הוא לדור
 נדור. נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו
 המסורין בידך, על נשמותינו הפקודות
 לך, על נסיך ונפלאותיך שבכל עת ועת
 ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא כלו
 רחמיך, המרחם כי לא תמו חסדיך. כל
 החיים יהללו את שמך הגדול, כי טוב
 האל הטוב. ברוך אתה יי, הטוב שמך
 ולך נאה להודות.

אם יש כהנים לציבור בשחרית (יותר מאחד), הש"ץ אומר לפני הברכה:

כוהנים!

הש"ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונין, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

בְּרַכְךָ יי וְיִשְׁמְרְךָ. (הציבור עונין "אמר")

יָאֵר יי פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ ויִחַנְךָ. (הציבור עונין "אמר")

יִשָּׂא יי פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ ויִשֵּׂם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונין "אמר")

אם אין אפילו כהן אחד לציבור, הש"ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה, הָאֲמוּרָה
 לְאֶהָרוֹן וּלְבָנָיו כוהנים עם קדושיך, כְּאֲמֹר, "בְּרַכְךָ יי, וְיִשְׁמְרְךָ. יָאֵר יי
 פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ ויִחַנְךָ. יִשָּׂא יי פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ, ויִשֵּׂם לְךָ שְׁלוֹם. וְשִׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֵם."

שים שלום, טובה, וברכה, חן וחסד, ורחמים, עלינו ועל ישראל
 עמך. וברכנו כלנו כאחד, ממאור פניך. כי ממאור פניך נתת לנו יי
 אלהינו, תורה וחיים, אהבה וחסד, צדקה ושלום. וטוב בעיניך
 לברך את עמך ישראל בכל עת בשלום. ברוך אתה יי, המברך
 את עמו ישראל בשלום.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
 משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עושה שלום במרומי, הוא ברחמי עשה שלום על כל ישראל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

בשחרית ומנחה, מתחיל הש"ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי
 שלא התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אמר" אחר כל ברכה וברכה.

במצוותיך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת ותתן לנו יי אלהינו (שבתות למנוחה) מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, (את יום המנוח הזה) את יום טוב מקרא קדש הזה

בפסח:	בשבועות:	בסוכות:	בע"ע:
את יום חג המצות הזה, זמן חרותנו באהבה	את יום חג השבועות הזה, זמן מתן תורתנו באהבה	את יום חג הסוכות הזה, זמן שמחתנו	את יום חג שמיני עצרת הזה, זמן שמחתנו

זכר ליציאת מצרים. אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא יגיע יראה ירצה ישמע יפקד יזכר לפניך זכרוננו, זכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירך, זכרון משיח בן דavid עבדך, זכרון כל עמך בית ישראל לפניך, לפלטה לטובה לחן לחסד ולרחמים, ביום טוב מקרא קדש הזה

בפסח:	בשבועות:	בסוכות:	בש"ע:
ביום חג המצות הזה	ביום חג השבועות הזה	ביום חג הסוכות הזה	ביום חג שמיני עצרת הזה

לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה, פקדנו בו לברכה, הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים. חוס וחנו, ורחם עלינו, ומלטנו בו מכל צרה ויגון, ושמחנו בו שמחה שלמה, כי אל מלך רחום וחנון אתה. והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשמחה ולשלום, כאשר רצית ואמרת לברכנו בן תברכנו, סלה. וקדשנו במצוותיך, ותן חלקנו בתורתך, ושמח נפשנו בישועתך, ושבענו מטובך, וטהר לבנו לעבדך באמת. והנחילנו באהבה וברצון שבתות קדש, וינוחו בם כל ישראל אוהבי שמך. ברוך אתה יי מקדש (השבת ו)ישראל והזמנים.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב העבודה לדביר ביתך. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך. ותרצנו, ותחזינה עינינו בשובך לנך, לציון ברחמים כמאז. ברוך אתה יי, המחזיר שכונתו לציון.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו. בחזרת הש"י, הציבור עונין: מודים אנחנו לך יי אלהינו

שחרית\מנחה\ערבית למועדים

המתפלל כורע ארבע פעמים : בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך ; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדָנִי, שְׁפֹתַי תִּפְתַּח, וּפִי, יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן.
 גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְגוֹן אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדָנִי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בימות החמה: וּמוֹרִיד הַטַּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בַּחֲסֵד. מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וּמְתִיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עֶפְרָי. מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לְךָ, מִמִּית וּמְחַיֶּה? וְנֶאֱמָן אַתָּה, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ, סְלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

נְקַדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְנִשְׁלֵשׁ לְךָ קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת, כַּדָּבָר הָאֲמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...

כל אומרים: ...קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת; מְלֵא כֹל הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ!

כְּבוֹדוֹ וְגִדְלוֹ מְלֵא עוֹלָם, וּמְשַׁרְתֵּיו שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?

כל אומרים: מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְקוֹמוֹ!

מִמְקוֹמְךָ מְלַכְנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלַךְ מְלַכְנוּ עֲלֵינוּ, כִּי מְחַכִּים אָנוּ לְךָ. מְתִי תִמְלַךְ בְּצִיוֹן, בְּחַיֵּינוּ וּבְיַמֵּינוּ הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן תִּשְׁכַּח תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵינֶךָ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה בְּמַלְכוּת עֶזְךָ, כַּדָּבָר הָאֲמוּר בְּשִׁירֵי קְדֻשְׁךָ, עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקְךָ...

כל אומרים: יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיוֹן לְדוֹר וָדוֹר - הַלְלוּהָ!

לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד גְּדֻלָּתְךָ, וּלְנֶצַח נְצָחִים קְדֻשְׁתְּךָ נְקַדִּישׁ. וּשְׁבַחְךָ אֱלֹהֵינוּ מְפִינּוּ לֹא יִמוּשׁ, כִּי אֵל מְלַךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרָצִיתָ בָּנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת. וְקְדֻשְׁתָּנוּ

וגבורות, בעת ובעונה הזאת...

(בשאר הימים: ערב ובקר וצהרים). הטוב כי לא כלו רחמיך, המרחם כי לא תמו חסדיך. כל החיים יהללו את שמך הגדול, כי טוב האל הטוב. ברוך אתה יי, הטוב שמך ולך נאה להודות.

אם יש כהנים לציבור (יותר מאחד), הש"ץ אומר לפני הברכה:

כוהנים!

הש"ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונין, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶכָּךָ. (הציבור עונין "אמן")

יָאֵר יי פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיַּחַנְדֶּךָ. (הציבור עונין "אמן")

יִשְׂאֵא יי פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונין "אמן")

אם אין כהן לציבור, הש"ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָּה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה, הָאֲמוּרָה
לְאַהֲרוֹן וּלְבָנָיו כּוֹהֲנִים עִם קְדוּשָׁיִךָ, כְּאֲמֹר, יְבָרְכֶךָ יי, וַיִּשְׁמְרֶכָּךָ. יָאֵר יי
פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיַּחַנְדֶּךָ. יִשְׂאֵא יי פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ, וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

שִׂים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבִרְכָּה, חֵן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל
עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד, מִמָּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמָּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה
לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תוֹרָה וְחַיִּים, אֶהְבֶּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.
יְהִי לְרַצּוֹן אֲמֵרִי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יי צוּרִי וְגֹאֲלִי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

ואחר כך מתחיל הש"ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא
התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה.

הִזָּה לְטוֹבָה, לַחַן לַחֲסֵד
וּלְרַחֲמִים, לַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. וַיְהִי
רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה סוּף וְקֶץ לְכָל
חַטָּאתֵינוּ וְצָרוֹתֵינוּ, תַּחֲלָה
וְרֹאשׁ לַפְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. וְרָצָה נָא
בְּמַנוּחַתֵנוּ. וְקִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ,
וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, וְשִׂמַּח
נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְשַׁבְּעֵנוּ מִטּוֹבְךָ,
וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדְּךָ בְּאַמֶּת.
וְהַנְחִילֵנוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שְׁבֻתוֹת
קִדְשֶׁךָ, וַיְנוּחוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל
אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבֻת וַיִּשְׂרָאֵל וְרֹאשֵׁי
חֲדָשִׁים.

בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עִבְדְּךָ.
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ
וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּחֲדֹשׁ
עֲלֵינוּ אֶת רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה
לְטוֹבָה לְבִרְכָה, לַחַן לַחֲסֵד
וּלְרַחֲמִים, לַחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.
וַיְהִי רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה סוּף
וְקֶץ לְכָל חַטָּאתֵינוּ וְצָרוֹתֵינוּ,
תַּחֲלָה וְרֹאשׁ לַפְּדוּת נַפְשֵׁנוּ. כִּי
בְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָאֲמוֹת
בְּחַרְתָּ, וְרֹאשֵׁי חֲדָשִׁים לָהֶם
נָתַתָּ בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ
יִשְׂרָאֵל וְרֹאשֵׁי חֲדָשִׁים.

רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה, וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה
לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ. וְרֹאשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל
בְּרָצוֹן. וְתַהֵי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְתִרְצָנוּ,
וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְנוֹךְ, לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן.

בחזרת השי"ץ, הציבור עונין:
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי
כָּל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית,
בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ עַל שֶׁהַחַיִּיתֵנוּ וְקִנְיַמְתֵּנוּ, כֹּן
תַּחֲזִינָה וְתַחֲנֵנוּ, וְתֵאֱסֹף גְּלוּתֵנוּ
לְחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ, לְשִׁמּוֹר חֶסֶד
וְלְעִבְדְּךָ וּלְעֲשׂוֹת רָצוֹנְךָ בְּלִבָּב שְׁלֵם
עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יי
אֱלֹהֵינוּ. צוּר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ,
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ
וַיְסַפֵּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִין בְּיָדֶיךָ, עַל נַשְׂמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, עַל נַסִּיךְ
וְנִפְלְאוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת וְעַת...

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות,
ועל הפרקו, שעשית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְן הַזֶּה. בַּיָּמִים מִתְּתִיָּה בֶן
יוֹחָנָן כּוֹהֵן גָּדוֹל חֲשֵׁמְנָאִי וּבְנָיו, כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְבַטְלָם מִתּוֹרָתְךָ, וְלַהֲעִבִירָם מִחֻקֵּי רָצוֹנְךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָמַדְתָּ
לָהֶם בַּעַת צָרָתָם, וְדָנַת אֶת דִּינָם, וְרַבַּת אֶת רִיבָם, וְנִקְמַתְךָ אֶת נִקְמָתָם. וּמִסְרַת
גְּבוּרִים בִּיד חֲלָשִׁים, וְרַבִּים בִּיד מַעֲטִים, וְטִמְאִים בִּיד טְהוּרִים, וְרָשָׁעִים בִּיד
צַדִּיקִים, וּפּוֹשְׁעִים בִּיד עוֹשֵׁי תוֹרָתְךָ. וְעֲשִׂיתָ לָךְ שֵׁם גָּדוֹל בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל
עֲשִׂיתָ כְּלָא וְנִסִּים. כְּשֵׁם שֶׁעֲשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים וּגְבוּרוֹת, כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ נִסִּים

כל אומרים: משבחים ואומרים, ברוך כבוד יי ממקומו!
ממקומך מלפנו תופיע ותמלך מלפנו עלינו, כי מחכים אנו לך.
מתי תמלך בציון, בחיינו ובגמינו הציבור עונין: אמן תשכן תתגדל
ותתקדש בתוך ירושלים עירך, לדור ודור ולנצח נצחים. ועיינינו
תראינה במלכות עזך, כדבר האמור בשירי קדשך, על ידי דויד
משיח צדקך..

כל אומרים: ימלך יי לעולם, אלהיך ציון לדר נדר - הללויה!
לדור ודור נגיד גדלך, ולנצח נצחים קדשתך נקדיש. ושבחך
אלהינו מפינו לא ימוש, כי אל מלך גדול וקדוש אתה. ברוך
אתה יי, האל הקדוש.

בראש חודש שחל בשבת:
אתה יצרת עולמך מקדם, כלית
מלאכתך ביום השביעי. ובחרת
בנו מפל העמים ורצית בנו מכל
הלשונות. וקדשתנו במצוותיך
וקרבנתנו מלפנו לעבודתך, ושמוך
הגדול והקדוש עלינו קראת
ותתן לנו » אלהינו שבתות
למנוחה, ויום ראש החדש הזה
לכפר בעדנו. ומפני חטאינו גלינו
מארצנו ונתרחק מעל אדמתנו,
ואין אנו יכולין לעשות לפניך
קרבות חובתנו. יהי רצון
מלפניך » אלהינו, שתעלנו
לארצנו ותטענו בגבולנו, ושם
נעשה לפניך את קרבות
חובותינו. תמידין כסדרן,
ומוספין כהלכתו, ואת מוספי
יום המנוח ויום ראש החדש
הזה, נעשה ונקריב לפניך
באהבה כמצות רצונך. כמו
שכתבת עלינו בתורתך על ידי
משה עבדך. יהי רצון מלפניך יי
אלהינו ואלהי אבותינו,
שתחדש עלינו את ראש החדש

בראש חודש שלא חל בשבת:
ראשי חודשים לעמך נתת, זמן
כפרה לכל תולדותם, להיותם
מקריבין לפניך זבחי רצון,
ושעירי חטאת לכפר בעדם.
זכרון לכלם יהיה, תשועת
נפשם מיד שונא. מזבח חדש
בציון תכין, ועולת ראש חדש
נעלה עליו. שירי דויד נשמע
בעירך האמורים לפני
מזבחך לרצון. אהבת עולם
תביא להם, וברית אבות
לבנים תזכר. אלהינו ואלהי
אבותינו, מפני חטאינו גלינו
מארצנו, ונתרחק מעל
אדמתנו. יהי רצון מלפניך יי
אלהינו, שתעלנו לארצנו
ותטענו בגבולנו, ושם נעשה
לפניך את קרבות חובותינו.
תמידין כסדרן, ומוספין
כהלכתו, ואת מוספי יום
ראש החדש הזה, נעשה
ונקריב לפניך באהבה כמצות
רצונך, כמה שכתבת עלינו

אָנאַ יי, הצְלִיחָה נָא!

הציבור עונין: אָנאַ יי, הצְלִיחָה נָא!

בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יי, בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יי. אֵל יי וַיָּאָר לָנוּ, אֲסֵרוּ חַג
בְּעֵבְתֵיכֶם, עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ.
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ.

יְהַלְלוּךָ יי אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחֲסִידֶיךָ. וְצַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ, וְכָל
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּרָנָה יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. כִּי אֶתָּה יי, לְךָ טוֹב
לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נְעִים לְזִמְרָה, וּמַעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה הָאֵל.
בְּרוּךְ אֶתָּה יי, הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁבַּח הַמִּפְאָר, חֵי וְקַיָּם תְּמִיד
מְלַךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

מוסף לראש חודש

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודיים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אָדְנֵי, שְׁפִתֵי תִפְתַּח, וּפִי, יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ.

בְּרוּךְ אֶתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי
יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן.
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא
גּוֹאֵל לְבָנָי בְּנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמְגוֹן. בְּרוּךְ אֶתָּה יי,
מְגוֹן אַבְרָהָם.

אֶתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אָדְנֵי, מְחַיֶּה מֵתִים אֶתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב
הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בימות החמה: וּמוֹרִיד הַטַּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים
בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ
נוֹפְלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם מִי
כְּמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לְךָ מְמִית וּמְחַיֶּה? וְנֶאֱמָן אֶתָּה,
לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אֶתָּה יי, מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

אֶתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וּקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ, סְלָה. בְּרוּךְ
אֶתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

נְקַדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְנִשְׁלֵשׁ לְךָ קְדֻשָּׁה מְשֻׁלְשֶׁת, כַּדְּבַר הָאֱמוּנָה עַל יַד
נְבִיאֶךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...

כל אומרים: ...קדוש קדוש קדוש יי צבאות; מלא כל הארץ, כבודו!

כבודו וּגְדָלוֹ מְלֵא עוֹלָם, וּמְשַׁרְתָּיו שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ מְקוּם כְּבוֹדוֹ?

יְבַרְךָ, יְרָאִי יי, הַקְטַנִּים עִם הַגְדָּלִים. יִסֹּף יי עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם. בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה, עֲשֵׂה שְׂמִים וְאַרְץ. הַשְּׁמַיִם שְׂמַיִם לַיהוָה, וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ יְהוָה, וְלֹא כָּל יְרֵדֵי דוֹמָה. וְאַנְחָנוּ בְּבֶרֶךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ!

בימים שגומרים את ההלל: אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יי, אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנָי. כִּי הִטָּה אֶזְנוֹ לִי, וּבִימֵי אֶקְרָא. אֶפְפוּנֵי חֶבְלֵי מוֹת וּמְצָרֵי שְׂאוּל מְצֻאוֹנֵי, צָרָה וַיְגוֹן אֶמְצָא. וּבִשְׁם יי אֶקְרָא, אָנָּה יי מַלְטָה נַפְשִׁי. חֲנוּן יי וְצַדִּיק, וְאַלְהֵינוּ מְרַחֵם. שְׁמַר פְּתָאִים יי, דַּלְתֵי וְלֵי יְהוֹשִׁיעַ שׁוּבֵי נַפְשֵׁי לְמוֹחֵיכִי, כִּי יי גִּמַּל עָלַיְכִי. כִּי חֲלַצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת, אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה, אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר, אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אֶמְרֵתִי בְּחַפְזִי, כָּל הָאָדָם כֹּזֵב.

מָה אֲשִׁיב לַיהוָה, כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי. כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא, וּבִשְׁם יי אֶקְרָא. נְדַרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ. יִקָּר בְּעֵינַי יי, הַמּוֹתָה לְחַסִּידָיו. אָנָּה יי כִּי אֲנִי עֲבַדְךָ, אֲנִי עֲבַדְךָ בֶּן אֶמְתָּךְ, פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי. לֵךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה, וּבִשְׁם יי אֶקְרָא. נְדַרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ. בְּחֲצֵרוֹת בַּיִת יי, בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַם. הַלְלוּיָהּ!

מִן הַמְצָר קִרְאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה. יי לִי לֹא אֵינְךָ, מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. יי לִי בַעֲזָרִי, וְאַנִּי אֶרְאֶה בְּשִׁנְאָי. טוֹב לְחַסוֹת בַּיהוָה, מִבְּטַח בְּאָדָם. טוֹב לְחַסוֹת בַּיהוָה, מִבְּטַח בְּנַדִּיבִים. כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי, בְּשֵׁם יי כִּי אֶמִילֵם. סִבּוּנִי גַם סִבְבוּנִי, בְּשֵׁם יי כִּי אֶמִילֵם. סִבּוּנִי כַדְבוּרִים, דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יי כִּי אֶמִילֵם. דַּחָה דַחִיתַנִּי לְנֶפֶל, וַיְהוֶה עֲזָרְנִי. עֲזֵי וְזַמְרַת יְהוָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. קוֹל רִנָּה וַיִּשׁוּעָה בְּאֶהְלֵי צַדִּיקִים, יְמִין יי עֲשֵׂה חֵיל. יְמִין יי רֹמְמָה, יְמִין יי עֲשֵׂה חֵיל. לֹא אֶמּוֹת כִּי אַחֲיָה, וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה. יִסֹּר יִסְרֵנִי יְהוָה, וְלַמּוֹת לֹא נִתְנַנְּנִי. פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צֶדֶק, אָבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה, צַדִּיקִים יְבֹאוּ בוֹ. אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתַנִּי, וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה. אָבֹן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים, הִיִּתָּה לְרֹאשׁ פְּנֵה. מֵאֵת יי הִיִּתָּה זֹאת, הִיא נִפְלְאת בְּעֵינֵינוּ. זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה יי, נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בוֹ. אָנָּה יי, הוֹשִׁיעָה נָא!

הַצִּיּוֹר עוֹנֵן: אָנָּה יי, הוֹשִׁיעָה נָא!

מועדים

הלל

אלו הימים שיש מצוה לגמור את ההלל בהן: כל ימי החג סוכות, כל ימי חנוכה, ראשון של פסח, ויום (שני ימים, במקומות שעושיין ימים טובים שני ימים) עצרת. אבל בראשי חודשים ושאר ימי הפסח, קריאת ההלל מנהג, ואינה מצוה - ומנהג זה רק בציבור. לפיכך, קוראין בדילוג ואין מברכין עליו, ויחיד לא יקרא כלל; אם התחיל, ישלים בדילוג כדרך שקוראין הציבור.

הקורא מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצַנְנוּ לְגִמּוֹר אֶת הַהֲלֵל.

בימים שגומרים את ההלל: הַלְלוּיָהּ: הַלְלוּ עֲבָדֵי יי, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי. יְהי שֵׁם יי מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִמְזַרְח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יי. רַם עַל כָּל גּוֹיִם יי, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיהֵי לְשַׁבַּת. הַמְּשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל, מַאֲשֵׁפֹת יָרִים אֲבִיוֹן. לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדִיבִים, עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבֵי, עֲקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. הַלְלוּיָהּ!

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזָר. הִיָּתָה יְהוּדָה לְקַדְּשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו. הֵיָם רָאָה וַיִּנְס, הִירְדָן יֹסֵב לְאַחֹר. הֶהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבְעוֹת כְּבַנֵּי צֹאן. מֵה לֶךְ הֵיָם כִּי תִנוּס, הִירְדָן תִּסָּב לְאַחֹר. הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבְעוֹת כְּבַנֵּי צֹאן. מִלְּפָנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ, מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הַהֲפָכִי הַצּוּר אָגַם מַיִם, חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מַיִם.

בימים שגומרים את ההלל: לֹא לָנוּ יי, לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תָּנוּ כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ, עַל אֲמַתְךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם. וְאֵלֵינוּ בְּשָׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר חִפֵּץ עָשָׂה. עֲצִיבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ. אֲזַנַּיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְחוּן. יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשוּן, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהַלְכוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנִים. כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כָּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם. יִשְׂרָאֵל בְּטַח בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא. בֵּית אֶהְרֹן בְּטַחוּ בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא. יִרְאֵי יי בְּטַחוּ בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא.

יי זְכַרְנוּ יְבָרְךָ. יְבָרְךָ, אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל; יְבָרְךָ, אֶת בֵּית אֶהְרֹן.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֹל, וּבֵין
אוֹר לַחֹשֶׁךְ, וּבֵין יִשְׂרָאֵל לַגּוֹיִים, וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֶׂה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֹל.

בְּרוּךְ אֲדֹנָי, יוֹם יוֹם, יַעֲמֵס לָנוּ, הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ סֵלָה! יי צְבָאוֹת
 עֲמָנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה! יי צְבָאוֹת, אֲשֶׁרֵי אָדָם בְּטַח
 בָּךְ. בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בְּרוּךְ בּוֹרְאֵנוּ שֶׁבְרָאֵנוּ לְכַבּוֹדוֹ,
 שֶׁהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
 חַיֵּי עוֹלָם נִטְעָה בְּתוֹכֵנוּ. הִרְחַמְנוּ, יִפְתַּח לִבְנוּ לְתַלְמוּד תּוֹרָתוֹ, וְיִתֵּן
 בְּלִבְנוּ אֶהְבֵּתוֹ וְיִרְאֵתוֹ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנוֹ, וְלַעֲבֹדוֹ בְּלִבָּב שְׁלֵם
 וּבִנְפֶשׁ חֲפֵצָה. לְמַעַן לֹא נִיגַע לְרִיק, וְלֹא נִלְד לְבִהְלָה. כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן,
 וְרַחֲמִים מְלֻפְּנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁנַּחֲיָה לְשִׁמְרַת חֻקֶּיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וְלִימּוֹת הַמְּשִׁיחִית כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה וְנִירָשׁ טוֹב לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַעַן
 יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יי אֱלֹהֵי, לְעוֹלָם אֲוֶדְךָ. יִהְיוּ לְרְצוֹן אֲמָרֵי
 פִּי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

וְתִגְדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא
 כְּרַעוּתִיהָ, וְיִמְלֹךְ מַלְכוּתִיהָ, וְיִצְמַח פְּרֻקְנִיהָ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהָ,
 וְיִפְרֹק עַמִּיהָ, בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 בְּעַגְלָא וּבְזַמָּן קָרִיב; וְאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ
 לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֻלְמַיָּא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֻלְמַיָּא.
 וְתִבְרַךְ. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. וְשִׁתְּבַח יִתְפָּאֵר, וְיִתְרוֹמַם וְיִתְעַלֶּה, וְיִתְהַדָּר
 וְיִתְהַלָּל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא
 לְעִילָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא, דְּאֲמִירָן
 בְּעֶלְמָא; וְאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. וְתִתְקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד
 בְּעוֹתְכוֹן וּצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אָבוּהוֹן דִּי
 בְּשַׁמַּיָּא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשַׁמַּיָּא וְסִיעֵתָא וּפְרַקְנָא עֲלִיכוֹן וְעֵלְנָא,
 וְעַל כָּל קְהֵלְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר הבדלה למוצאי השבת

מברך על היין:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

ואחר כך, מברך על הבשמים:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא עֵצֵי בְשָׂמִים.

ואחר כך, מברך על האש:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

ואחר כך מברך:

אתה יי, המברך את עמו ישראל בשלום.
 יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי.
 כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
 משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:
 עושה שלום במרומי, הוא ברחמי עשה שלום על כל ישראל.
 אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

סדר היום ודברי תחנונים של הציבור

אמר השייץ לבדו: ובא לציון גואל, ולשבי פשע בייעקב, נאם יי. ואני
 זאת בריתי אותם, אמר יי, רוחי אשר עליך, ודברי אשר שמתתי
 בפיך, לא ימושו מפיד ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר יי, מעתה
 ועד עולם.

ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל.

וקרא זה אל זה ואמר, קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל
 הארץ כבודו!

הציבור עונין: קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל הארץ כבודו!

ומקבלין דין מן דין ואמרין, קדיש בשמי מרומא עלאה בית
 שכינתה, קדיש על ארעא עובד גבורתה, קדיש לעלם ולעלמי
 עלמיא, יי צבאות, מלא כל ארעא זיו יקרה.

ותשאני רוח, ואשמע אחרי קול רעש גדול - ברוך כבוד יי
 ממקומו! ונטלתני רוחא, ושמעת בתרי קל זיע סגיא דמשבחין
 ואמרין, בריך יקרא דיי מאתר בית שכינתה.

יי ימלך לעלם ועד! יי מלכותה קאם לעלם ולעלמי עלמיא.

וכן נהגו להתחנן (אחר סדר היום) בתחנונים אלו:

יי, אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו, שמך זה את לעולם,
 ליצר מחשבות לבב עמך. והכן לבבם אליך. והוא רחום, יכפר
 עון, ולא ישחית, והרבה להשיב אפו, ולא יעיר כל חמתו. כי
 אתה אדני טוב וסלח, ורב חסד לכל קראיך. צדקתך צדק
 לעולם, ותורתך אמת. מי אל כמותך, נשא עון ועבר על פשע,
 לשארית נחלתו. לא החזיק לעד אפו, כי חפץ חסד הוא. ישוב
 ירחמנו, יכבש עונותינו, ותשליך במצלות ים כל חטאותם. תתן
 אמת ליעקב, חסד לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם.

בפסח: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג המצות הזה...
בסוכות: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג הסוכות הזה...
בראש חודש: ביום ראש החדש הזה...

רחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה, פקדנו בו לברכה, הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחננו ורחם עלינו, ומלטנו בו מכל צרה ונגון, ושמחנו בו שמחה שלמה.
 ותצננו, ותחזינה עינינו בשׁוֹבֵךְ לְנוֹךְ, לציון בְּרַחֲמִים כְּמֵאֵז.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו. צור חיינו מגן ישענו, אתה הוא לדור ודור. נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו המסורין בְּיָדֶיךָ, על נשמותינו הפקודות לך, על נסיד ונפלאותיך שְׁבַכְל עַת וְעַתָּה...

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות, ועל התשועות, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן הרע על עמך בית ישראל, ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, ושללם לבוז. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ונדת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. והפרת את עצתו, וקלקלת את מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמהן פלא ונסים, כך עשה עמנו נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת. תמשיך ב"הטוב כי לא..."

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיה בן יוחנן כוהן גדול חשמנאי ובניו, כשעמדה מלכותו ונו הרשעה על עמך בית ישראל, לבטלם מתורתך, ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ונדת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. ומסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, ופושעים ביד עושי תורתך. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמהם נסים וגבורות, כך עשה עמנו נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת. תמשיך ב"הטוב כי לא..."

עָרַב וּבָקַר וְצָהָרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, הַמְרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חֲסָדֶיךָ. כָּל הַחַיִּים יִהְלְלוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל, כִּי טוֹב הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלֵךְ נֶאֱהָ לְהוֹדוֹת.

שִׁים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבְרָכָה, חַן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאַחַד, מִמְּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמְּאוֹר פְּנִיךָ נִתַּת לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרָה וְחַיִּים, אֲהַבָּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עַת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ

פני תבל מעֶשֶׂר מתננות יָדִיד. וְשָׁמְרָה וְהַצִּילָה יי אֱלֹהֵינוּ אֶת
הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאֹתָהּ, מִכָּל מִינֵי מִשְׁחִית
וּמִכָּל מִינֵי פּוֹרְעָנוֹת. וְתֵן לָהּ אַחֲרִית וְתִקְוָה שֶׁבַע וְשָׁלוֹם
וּבְרָכָה, כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִבְּרַךְ הַשָּׁנִים.

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לַחֲרוּתֵנוּ. וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ אֶת כָּל גְּלוּיֹתֵינוּ
מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִקַּבֵּץ נִדְחֵי
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָאשׁוֹנָה, וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְחִלָּה. וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יָגוֹן
וְאַנְחָה, וּמַלְךְ עָלֵינוּ אַתָּה לְבַדְךָ, בְּרַחֲמִים, בְּצַדִּיק, וּבְמִשְׁפָּט.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט.

לְמִשְׁפָּדִים אֵל תְּהִי תִקְוָה. כָּל הַמֵּינִים כְּרָגַע לְאִבְדוֹ, וּמַלְכוּת זָדוֹן
תִּעַקֵּר וְתִשָּׁבֵר, מְהֵרָה בְּיָמֵינוּ! בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים
וּמַכְנִיעַ זָדִים.

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל גְּרֵי הַצַּדִּיק, וְעַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, יִהְיוּ רַחֲמֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל
הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמְתּוֹ, וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם. לְעוֹלָם לֹא
יָבוֹשׁ, כִּי בְשִׁמְךָ בְּטַחְנוּ, וְלִישׁוּעָתְךָ נִשְׁעֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מִשְׁעֵן וּמִבְטָח לְצַדִּיקִים.

תִּשְׁכַּן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵירְךָ כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ, וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּנֵן עוֹלָם,
בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ! בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

אֶת צָמַח דָּוִד, מְהֵרָה תִצְמִיחַ! וְקִרְנוֹ, תְרוּם בִּישׁוּעָתְךָ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, מִצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה.

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, וְחוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וְרָצוֹן
אֶת תְּפִלָּתֵנוּ. מִלְפָּנֶיךָ מִלְפָּנֵינוּ, רִיקָם אֵל תִּשְׁיַבֵּנוּ, כִּי אַתָּה
שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

רַצָּה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם שְׁעָה, וְהִשֵּׁב הָעֲבוּדָה
לְדָבִיר בֵּיתְךָ. וְאַשִּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקַּבֵּל
בְּרָצוֹן. וְתִהִי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבוֹא יְגִיעַ יְרָאָה יְרָצָה יִשְׁמַע יִפְקַד יִזְכֹּר
לְפָנֶיךָ זְכוּרֵנוּ, זְכוּרֵנוּ אֲבוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנוּ יְרוּשָׁלַיִם עֵירְךָ, זְכוּרֵנוּ מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
עַבְדְּךָ זְכוּרֵנוּ כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ לְפִלְטָה לְטוֹבָה לְחוֹן לְחַסֵּד
וּלְרַחֲמִים

גואל לבני בניהם. מלך רחמן מושיע ומגן. ברוך אתה יי, מגן אברהם.

אתה גבור לעולם אדני, מחיה מתים אתה רב להושיע. משיב הרוח ומוריד הגשם (בימות החמה: ומוריד הטל) מכלכל חיים בחסד. מחיה מתים ברחמים רבים, רופא חולים, וסומך נוֹפלים, ומתיר אסורים, ומקים אמונתו לישני עפר. מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך ממית ומחיה? ונאמן אתה, להחיות מתים. ברוך אתה יי, מחיה המתים.

אתה קדוש, ושמך קדוש, וקדושים בכל יום יהללונך, סלה. ברוך אתה יי, האל הקדוש.

אתה חונן לאדם דעת, ומלמד לאנוש בינה. ואתה הבדלת בין קדש לחל, ובין אור לחשך, ובין ישראל לגויים, ובין יום השביעי לששת ימי המעשה. כשם שהבדלת בין קדש לחל, כך פדנו והצילנו מכל מיני משחית ומכל מיני פורענות המתרגשות לבוא בעולם; ושמרנו מן הכל, וחנונו מאתך דעה, ובינה, והשכל. ברוך אתה יי, חונן הדעת.

השיבנו אבינו לתורתך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. ברוך אתה יי, הרוצה בתשובה.

סלח לנו אבינו כי חטאנו, ומחל לנו מלכנו כי פשענו, כי אל טוב וסלח אתה. ברוך אתה יי, חנון ומרבה לסלח.

ראה בענינו, וריבה ריבנו, ומחר לגאלנו, כי אל מלך גואל חזק אתה. ברוך אתה יי, גואל ישראל.

רפאנו יי אלהינו ונרפא, הושיענו ונושעה. והעלה רפואה שלמה לכל תחלואינו, כי אל רופא רחמן אתה. ברוך אתה יי, רופא חולי עמו ישראל.

ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו, וברך את שנתנו. ותן טל ומטר על פני האדמה, ושבע את העולם פלו מטובך, ורוח

⁹⁰ בעשרת ימי תשובה אומר: כאמור, ויגבה יי צבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוך אתה יי, המלך הקדוש.

⁹¹ בימות החמה: ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו, וברך את שנתנו בטללי רצון ברכה ונדבה, פשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

קדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל.

הַשְּׂפִיבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, וּפְרֹס עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ, וְתַקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. וְהִגֵּן בְּעַדְנוּ וְשִׁמְרֵנוּ, וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל דְּבַר רָע וּמִפֶּחַד לַיְלָה, וּשְׁבֵר הַשָּׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּשְׁמֹר צַאֲתֵנוּ וּבֹאֲנוּ. כִּי שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ, כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה לֹא יָנוּס, וְלֹא יִישָׁן, שׁוֹמֵר, יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ שׁוֹמֵר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן. וַיֵּרָא כָּל הָעָם, וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם, וַיֹּאמְרוּ, יי הוּא הָאֱלֹהִים, יי הוּא הָאֱלֹהִים. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם. וַיִּמְלֵא כְבוֹד יי אֶת כָּל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ יי בַּיּוֹם, בְּרוּךְ יי בְּלַיְלָה, בְּרוּךְ יי בַּבֶּקֶר, בְּרוּךְ יי בַּעֶרֶב. בְּרוּךְ יי בְּשַׁכְּבֵנוּ, בְּרוּךְ יי בְּקוּמֵנוּ. הָאֵל אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים, אֲשֶׁר בִּידוֹ נֶפֶשׁ כָּל-חַי, וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי. פְּדִית אֹתִי יי, אֵל אֱמֶת. יֵרָאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׁמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעַתְךָ, בְּאֶמֶר לְצִיוֹן, מַלְכֵּךְ אֱלֹהֶיךָ. יי מַלְכֵּךְ, יי מַלְכֵּךְ, יי יְמַלְכֵּךְ לְעוֹלָם וָעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמוֹלֵךְ בְּכְבוֹדוֹ חַי וְקַיִם תָּמִיד יְמַלְכֵּךְ לְעוֹלָם וָעַד.

וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהַ, וַיְמַלְכֵךְ מַלְכוּתִיהַ, וַיַּצְמַח פְּרָקְנִיהַ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחִיהַ, וַיִּפְרֹק עֲמִיהַ, בְּחַיִּיכוֹן וּבִיּוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזַמּוֹן קָרִיב; וַאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. וַתְּבָרַךְ. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמֵם וַתַּעֲלֶה, וַתְּהַדָּר וַתְּהַלֵּל, וַתִּתְנַשֵּׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא לְעִילָא מִכָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאֲמִירוֹ בְּעֶלְמָא; וַאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן.

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("ימודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדַנִּי, שְׁפַתֵי תִפְתַּח, וּפִי, נִגִּיד תְּהִלַּתְךָ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וַיִּמְבִּיא

היום - לאִהְבָה אֶת יי אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ, בְּכֹל לְבַבְכֶם וּבְכֹל נַפְשְׁכֶם. וְנָתַתִּי מָטָר אֲרֻצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמְלַקֹּשׁ וְאֶסְפֹּת דְגַנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהַרְךָ. וְנָתַתִּי עֶשֶׂב בְּשָׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֶכְלֹת וּשְׂבַעַת הַשָּׁמַרִי לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסָרְתֶם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אַף יי בְּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וְאֲבַדְתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יי נָתַן לָכֶם. וּשְׁמַתֶּם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהַ עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם. וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ. לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי לְאַבְתִּיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ.

וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כְּנָפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֹתָם זֵנִים אַחֲרֵיהֶם. לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קֹדְשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם.

אֶמֶת אֲמוּנָה כָּל זֹאת קִיַּם עֲלֵינוּ, כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. אֶמֶת מְלַכְנוּ, וְאָפֶס זוּלָתוֹ. הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים, הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף עֲרִיצִים, הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִם, הַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָ לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רַגְלֵינוּ, הַמְדַרְכֵּנוּ עַל בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ, וְיָרָם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׁוֹנְאֵינוּ. הַעוֹשֶׂה לָנוּ נִקְמָה בַּפְּרָעָה, אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם, הַמְפַּח בְּעַבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וַיּוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוֹת עוֹלָם. הַמְעַבֵּיר בְּנָיו בֵּין גְּזָרֵי יַם סוּף, וְאֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טֶבַע. רָאוּ בְנִים אֶת גְּבוּרָתוֹ, וְהוֹדוּ וּשְׁבַחוּ לְשִׁמּוֹ. וּמְלֻכוֹתוֹ בְּרַצּוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם, וְעָנוּ כָּלָם בְּשִׁמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ, "מִי כַמְכָה בְּאֵלֶם יי, מִי כַמְכָה נֹאדָר בְּקִדְשׁ, נוֹרָא תְהִלָּתוֹ, עֲשֶׂה פֶלֶא. יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד!" וְנֹאמְרוּ, גְּאֲלָנוּ, יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ,

ערבית למוצאי השבת

ברכת קרית שמע וקרית שמע

אם עשר אנשים, כל הציבור יושבין ושליח ציבור יורד לפני התיבה ועומד באמצע הציבור, ואומר:

וְהוּא רְחוּם, יִכְפֹּר עֵוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ.

בְּרַחוּ אֶת יי הַמְּבָרָךְ!

הציבור עונין: בְּרוּךְ יי הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֵד!

מתחיל הש"ץ ופורס על שמע בקול רם, והן עונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה. היודע לברך ולקרות קורא עימו עד שמברך המולך בכבודו.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים, בְּחֻקָּהּ פּוֹתַח שַׁעֲרִים, בְּתַבְיִנָּה מְשַׁנֶּה עֵתִים, מַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים, מְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ פְּרָצוֹנוֹ. בּוֹרָא יוֹמָם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אֹרֶךְ מִפְּנֵי חַשְׁךְ וְחַשְׁךְ מִפְּנֵי אֹרֶךְ, מַעְבִּיר יוֹם וַיִּמְבִּיא לַיְלָה, מְבַדֵּיל בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה. יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ, קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּעְרִיב עַרְבִים.

אַהֲבַת עוֹלָם, יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֶהְבֶּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת וְחֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים, אוֹתָם לְמִדָּת. עַל כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ נִשְׁיַח בְּחֻקֵי רְצוֹנְךָ, וְנִשְׁמַח וְנַעֲלֶז בְּדַבְּרֵי תוֹרַתְךָ, לְעוֹלָם וָעֵד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךְ יַמֵּינוּ, וּבָהֶם נִהְגָּה יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאַהֲבַתְךָ לֹא תִסּוּר מִמָּנוּ לְעוֹלָם וָעֵד, כִּי הִיא עֲטָרַת רֵאשִׁנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד!

בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד.

וְאַהֲבַתְךָ אֶת יי אֱלֹהֵיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לֵבְךָ. וְשָׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשִׂכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְכַתַּבְתָּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֵל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם

וְרַשְׁעִים בְּיַד צְדִיקִים, וּפּוֹשְׁעִים בְּיַד
 עוֹשֵׂי תוֹרָתְךָ. וְעָשִׂיתָ לְךָ שֵׁם גָּדוֹל
 בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֻךְ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ פְּלֵא
 וְנִסִּים. כְּשֵׁם שְׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים
 וּגְבוּרוֹת, כִּד עָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וּגְבוּרוֹת,
 בְּעַת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת...
 הַזֹּאת...

וְרַשְׁעִים בְּיַד צְדִיקִים, וּפּוֹשְׁעִים בְּיַד
 עוֹשֵׂי תוֹרָתְךָ. וְעָשִׂיתָ לְךָ שֵׁם גָּדוֹל
 בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֻךְ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ פְּלֵא
 וְנִסִּים. כְּשֵׁם שְׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים
 וּגְבוּרוֹת, כִּד עָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים וּגְבוּרוֹת,
 בְּעַת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת...
 הַזֹּאת...

(בשאר הימים: ערב ובקר וצהריים). הטוב פי לא כלו רחמיך, המרחם פי לא תמו חסדיך. כל החיים יהללו את שמך הגדול, פי טוב האל הטוב. ברוך אתה יי, הטוב שמך ולך נאה להודות.

שִׁים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבְרָכָה, חַן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עֲלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל
 עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאַחַד, מִמְּאֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמְּאֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה
 לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרָה וְחַיִּים, אֲהָבָה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם.
 וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ
 אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עושה שלום במרומי, הוא ברחמי עשה שלום על כל ישראל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה. ואחר כך מתחיל הש"ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה.

וְתִגְדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא
 כְּרַעוּתִיהָ, וְיִמְלֹךְ מַלְכוּתִיהָ, וְיִצְמַח פְּרָקְנִיהָ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהָ,
 וְיִפְרַק עַמִּיהָ, בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב; וְאִמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ
 לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבָרֵךְ לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא.
 וְתִבְרַךְ. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח וְתִפְאָר, וְיִתְרוֹמַם וְיִתְעַלֶּה, וְיִתְהַדָּר
 וְיִתְהַלָּל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא
 לְעִילָא מְכָל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנִחַמְתָּא, דְּאִמְיָרָן
 בְּעֶלְמָא; וְאִמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד
 בְּעוֹתְכוֹן וּצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אַבוּהוֹן דִּי
 בְּשַׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשַׁמְיָא וְסִיעֵתָא וּפְרָקְנָא עֲלֵיכוֹן וְעֲלֵנָא,
 וְעַל כָּל קְהָלְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
 בְּמְרוֹמֵי, הוּא בְּרַחֲמֵי עָשָׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

והנחילנו באהבה ובִרְצוֹן שְׁבֵתוֹת קִדְשָׁךְ, וַיְנוּחוּ בָּם כָּל
יִשְׂרָאֵל אוֹהְבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלֵתָם שְׁעָה, וְהֵשֵׁב הָעֲבוּדָה
לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ. וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מֵהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל
בְּרָצוֹן. וְתֵהִי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיְבֹא נִגְיַע נִרְאָה נִרְצָה וְשָׁמַע וְפָקֵד וְזָכַר
לְפָנֶיךָ זְכוּרֵנוּ, זְכוּרֵן אֲבוֹתֵינוּ, זְכוּרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, זְכוּרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
עֹבֵדְךָ זְכוּרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ לְפִלְטָה לְטוֹבָה לְחוֹ לְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים...

בפסח: בְּיוֹם מִקְרָא קִדְשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה...

בסוכות: בְּיוֹם מִקְרָא קִדְשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה...

בראש חודש: בְּיוֹם רֵאשִׁי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה...

כַּחַס בּוֹ עֲלֵינוּ וְלֹהוֹשִׁיעֵנוּ. זְכַרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, פְּקַדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
הוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים, בְּדַבָּר לְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, חוּס וְחַנּוּן וְכַחַס עֲלֵינוּ, וּמְלַטְנוּ
בּוֹ מִכָּל צָרָה וְנִגּוֹן, וְשִׁמְחָנוּ בּוֹ שְׂמִיחָה שְׁלֵמָה.

וְתַרְצָנוּ, וְתַחֲזִיקֵנוּ עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְנוֹךְ, לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים כְּמֵאֶז.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְחַזֵּיר שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יי
אֱלֹהֵינוּ. צוּר חַיֵּינוּ מְגֹן יִשְׁעֵנוּ,
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ
וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִינֵינוּ בִּידֶיךָ, עַל נְשָׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, עַל נְפִי
וּנְפִלְאוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת וְעַתָּה...

בחזרת השי"ץ, הציבור עונים:
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
כָּל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית,
בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ עַל שְׁהַחֲיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ, בֶּן
תְּחִינֵינוּ וְתַחֲנִינוּ, וְתִאַסְּרֵנוּ גְלוּתֵינוּ
לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ, לְשִׁמְרַת חֻקֶּיךָ
וּלְעִבְדֶּךָ וּלְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵנוּ שְׁלֵם
עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ.

בחנוכה: עַל הַנְּסִים, וְעַל הַגְּבוּרוֹת, וְעַל
הַמְּלַחְמוֹת, וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת, וְעַל הַפְּדוּת,
וְעַל הַפְּרָקוֹן, שְׁעֲשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם אֲבוֹתֵינוּ,
בְּיָמִים הֵהֵם בְּזָמַן הַזֶּה. בְּיָמֵי מִתְּתִיָּה
בֶּן יוֹחָנָן כּוֹהֵן גָּדוֹל חֲשֵׁמְנַאי וּבְנָיו,
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְבַטְלֵם מִתּוֹרַתְךָ,
וְלֹהֲעֵבִירָם מִחֻקֵי רְצוֹנְךָ. וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, וַדַּנְתָּ אֶת דֵּינָם, וְרַבַּת אֶת
רִיבָם, וְנִקְמַתָּ אֶת נִקְמָתָם. וּמִסְרַת
גְּבוּרִים בִּיד חֲלָשִׁים, וְרַבִּים בִּיד
מְעֻטִים, וְטִמְאִים בִּיד טְהוּרִים,

בפורים: עַל הַנְּסִים, וְעַל הַגְּבוּרוֹת,
וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת, שְׁעֲשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעִם
אֲבוֹתֵינוּ, בְּיָמִים הֵהֵם בְּזָמַן הַזֶּה.
בְּיָמֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, כְּשֶׁעָמַד הַמֶּן
הָרַע עַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּבִקֵּשׁ
לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֵנוּ וְלֹאֲבַד אֶת כָּל
הַיְּהוּדִים, מִנְעַר וְעַד זָקוֹן, טַף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, וּשְׁלָלָם לְבוֹז. וְאַתָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, וַדַּנְתָּ אֶת דֵּינָם, וְרַבַּת אֶת
רִיבָם, וְנִקְמַתָּ אֶת נִקְמָתָם. וְהִפְרַת
אֶת עֲצָתוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ,
וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֵאשׁוֹ, וְתָלוּ

גואל לבני בניהם. מלך רחמן מושיע ומגן. ברוך אתה יי, מגן אברהם.

אתה גבור לעולם אדני, מחיה מתים אתה רב להושיע. משיב הרוח ומוריד הגשם (בימות החמה: ומוריד הטל) מכלכל חיים בחסד. מחיה מתים ברחמים רבים, רופא חולים, וסומך נוֹפְלים, ומתיר אסורים, ומקיים אמונתו לישני עפר. מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך, ממית ומחיה? ונאמן אתה, להחיות מתים. ברוך אתה יי, מחיה המתים.

אתה קדוש, ושמך קדוש, וקדושים בכל יום יהללונך, סלה. ברוך אתה יי, האל הקדוש.

נקדישך ונעריצך, ונשליש לך קדשה משלשת, כדבר האמור על יד נביאך, וקרא זה אל זה ואמר...

כל אומרים: ...קדוש קדוש קדוש יי צבאות; מלא כל הארץ, כבודו!

כבודו וגדלו מלא עולם, ומשרתיו שואלים, איה מקום כבודו?

כל אומרים: משפחים ואומרים, ברוך כבוד יי ממקומו!

ממקומך מלכנו תופיע ותמלך מלכנו עלינו, כי מחכים אנו לך. מתי תמלך בציון, בחיינו ובכימינו הציבור עונין: אמן תשכן ותתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך, לדור ודור ולנצח נצחים. ועינינו תראינה במלכות עזך, כדבר האמור בשרי קדשך, על ידי דויד משיח צדקך...

כל אומרים: ימלך יי לעולם, אלהיך ציון לדור ודור - הללויה!

לדור ודור נגיד גדלך, ולנצח נצחים קדשתך נקדיש. ושבתך אלהינו מפנינו לא ימוש, כי אל מלך גדול וקדוש אתה. ברוך אתה יי, האל הקדוש.

אתה אחד ושמך אחד. ומי כעמך ישראל, גוי אחד בארץ. עטרת תהלה ותפארת ישועה לעמך נתת אברהם יגל, יצחק ירנן, יעקב ויגו וינחו בו, מנוחה שלמה שאתה רוצה בה. יפירו בכיך וידעו, כי מאתך היא מנוחתם. הנח לנו אבינו, אל תהי צרה ויגון ביום מנוחתנו. אלהינו ואלהי אבותינו, רצה נא במנוחתנו. וקדשנו במצוותיך, ותן חלקנו בתורתך, ושמח נפשנו בישועתך, ושבענו מטובך, וטהר לבנו לעבדך באמת.

⁹ בעשרת ימי תשובה אומר: כאמור, ויגבה יי צבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוך אתה יי, המלך הקדוש.

סדר קריאת התורה

אחר גדול שבציבור יאמר לו לקרות, העולה לתורה פותח את הספר ומביט במקום

שהוא קורא בו. ואחר כך הוא אומר: **בְּרָכוּ אֶת יי הַמְּבַרְךְ!**

הציבור עונין: **בְּרוּךְ יי הַמְּבַרְךְ לְעוֹלָם וָעֶד!**

העולה מברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, נוֹתֵן הַתּוֹרָה. אֵין הַקּוֹרֵא רְשָׁאי לְקִרְוֹת בַּתּוֹרָה, עַד שִׁיכֹלֵה "אֱמֹן" מִפִּי הַצִּיבּוֹר.**

כישלים לקרות, העולה גולל את הספר ומברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת, חַיֵּי עוֹלָם נְטֻעָה בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.**

ארבעה צריכין להודות בפני עשרה (ושניים מהם חכמים): החולה שנתרפא, החבוש שיצא מבית האסורים, יורדי הים כשיעלו, והולכי דרכים כשיגיעו ליישוב. הוא עומד בין החכמים ומברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם, הַגּוֹמֵל לַחֲבִיבִים טוֹבוֹת שְׁגֻמְלָנִי כָּל טוֹב.**

וכל השומעין עונין: **שְׁגֻמְלָךְ טוֹב, הוּא יִגְמְלֶךָ, סְלֵה!**

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הציבור עונין: **אֱמֹן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהַ, וְיִמְלַךְ מַלְכוּתִיהַ, וְיִצְמַח פְּרָקְנִיהַ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהַ, וְיִפְרַק עַמִּיהַ, בְּחַיִּיכוֹן וּבִיּוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזָמֹן קָרִיב; וְאִמְרוּ אֱמֹן.** הציבור עונין: **אֱמֹן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא.**

יִתְבָּרַךְ. הציבור עונין: **אֱמֹן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמַם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדָּר יִתְהַלָּל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.** הציבור עונין: **אֱמֹן. לְעִילָא לְעִילָא מִכָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנִחַמְתָּא, דְּאִמִּירָן בְּעֶלְמָא; וְאִמְרוּ אֱמֹן.** הציבור עונין: **אֱמֹן.**

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודיס") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדַנִּי, שְׁפַתֵי תִפְתַּח, וּפִי, יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמֵבִיא

”יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד! יי מַלְכוּתָהּ קָאָם לְעֹלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

וכן נהגו להתחנן (אחר סדר היום) בתחנונים אלו:

” אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ, שְׁמֶרָה זֹאת לְעוֹלָם, לִיצֵר מַחְשְׁבוֹת לֵבָב עַמְּךָ. וְהִכֵּן לְבָבְךָ אֵלֵינוּ. וְהוּא רַחוּם, יִכְפֹּר עִוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלֶחַ, וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֲיֶיךָ. צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם, וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת. מִי אֵל כְּמוֹךָ, נִשְׂא עֵוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע, לְשִׂאֲרֵית נַחְלָתוֹ. לֹא תִחְזִיק לְעַד אָפוֹ, כִּי תִפֹּץ חֶסֶד הוּא. יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ, יִכַּבֵּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתִשְׁלַיֵךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטְאוֹתֶיךָ. תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִיְמֵי קֶדֶם. בְּרוּךְ אֲדֹנָי, יוֹם יוֹם, יַעֲמֵס לָנוּ, הָאֵל יִשׁוּעָתְנוּ סִלְהָ! יי צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלְהָ! יי צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בְּטַח בְּךָ. בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אֲדֹנָינוּ. בְּרוּךְ בּוֹרְאֵנוּ שְׁבָרָאנוּ לְכַבּוֹדוֹ, שֶׁהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, חַיֵּי עוֹלָם נֹטְעָה בְּתוֹכֵנוּ. הִרְחַמְנוּ, יִפְתַּח לִבְנוֹ לְתַלְמוּד תּוֹרָתוֹ, וְיִתֵּן בְּלִבְנוֹ אֲהַבְתּוֹ וְיִרְאַתּוֹ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ כְּרָצוֹנוֹ, וְלַעֲבֹדוֹ בְּלֵבב שְׁלֵם וּבְנִפְשׁ חֲפִצָּה. לְמַעַן לֹא נִיגַע לְרִיק, וְלֹא נִלְד לְבַהֲלָהּ. כִּן יְהִי רְצוֹן, וְרַחֲמִים מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁנַּחֲמֶה לְשִׁמּוֹר חֲקִיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלִימּוֹת הַמָּשִׁית כְּדֵי שְׁנֹזְפָה וְנִירֵשׁ טוֹב לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יי אֱלֹהֵי, לְעוֹלָם אֲוֹדְךָ. יְהִיו לְרְצוֹן אִמְרֵי כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

תְּגַדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהָ רַבָּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֲמֵן. בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהָ, וְיִמְלֹךְ מַלְכוּתִיהָ, וְיִצְמַח פְּרָקְנִיהָ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהָ, וְיִפְרֹק עַמִּיהָ, בְּחַיִּיכוֹן וּבִיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב; וְאִמְרוּ אֲמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֲמֵן יְהִי שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֵלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יְהִי שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֵלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יְתַבְרַךְ. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֲמֵן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמַם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדָּר יִתְהַלָּל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהָ דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֲמֵן. לְעֵילָא לְעֵילָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא, דְאִמְרוּן בְּעֵלְמָא; וְאִמְרוּ אֲמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֲמֵן.

הדר כבוד הודך, ודברי נפלאותיך אשיחה.
 ועזוז נוראתיך יאמרו, וגדלתך אספרינה.
 זכר רב טובך יביעו, וצדקתך ירננו.
 חנון ורחום יי, אךך אפים וגדל חסד.
 טוב יי לכל, ורחמיו על כל מעשיו.
 יודך יי כל מעשיתך, וחסידיתך יברכוכה.
 כבוד מלכותך יאמרו, וגבורתך ידברו.
 להודיע לבני האדם גבורתי, וכבוד הדר מלכותו.
 מלכותך מלכות כל עלמים, וממשלתך בכל דור ודר.
 סומך יי לכל הנפלים, וזוקף לכל הכפופים.
 עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו.
 פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון.
 צדיק יי בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו.
 קרוב יי לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת.
 רצון יראיו יעשה, ואת שועתם ישמע ויושיעם.
 שומר יי את כל אהביו, ואת כל הרשעים ישמיד.
 תהלת יי ידבר פי, ויברך כל בשר שם קדשו, לעולם ועד.

סדר היום ודברי תחנונים של הציבור

ובא לציון גואל, ולשבי פשע בינקב, נאם יי. ואני זאת בריתי
 אותם, אמר יי, רוחי אשר עליך, ודברי אשר שמתני בפיך, לא
 ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר יי, מעתה ועד עולם.

ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל.

וקרא זה אל זה ואמר, קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל
 הארץ כבודו!

הציבור עונין: קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל הארץ כבודו!

ומקבלין דין מן דין ואמרין, קדיש בשמי מרומא עלאה בית
 שכינתה, קדיש על ארעא עובד גבורתה, קדיש לעלם ולעלמי
 עלמיא, יי צבאות, מליא כל ארעא זיו יקרה.

ותשאני רוח, ואשמע אחרי קול רעש גדול - ברוך כבוד יי
 ממקומו! ונטלתני רוחא, ושמעת בתרי קל זיע סגיא דמשבחין
 ואמרין, בריך יקרא דיי מאתר בית שכינתה.

וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת בְּשָׁלוֹם. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם.
יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.
אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

ואחר כך מתחיל הש"ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה.

וְתִגְדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהָ רַבָּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא
כְּרַעוּתִיהָ, וְיִמְלַךְ מַלְכוּתִיהָ, וְיַצְמַח פְּרֻקְנִיהָ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהָ,
וְיַפְרֹק עֲמִיהָ, בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּעֶגְלָא וּבְזָמָן קָרִיב; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרַךְ
לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֻלְמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וְלְעַלְמֵי עֻלְמֵיָא.
וְתִבְרַךְ. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח וְתִפָּאֵר, יִתְרוֹמַם וְתִעֲלֶה, יִתְהַדָּר
וְתִהְלַל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהָ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא
לְעִילָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא, דְּאִמְרוּן
בְּעֶלְמָא; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד
בְּעוֹתְכוֹן וְצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אָבוּהוֹן דִּי
בְּשַׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשַׁמְיָא וְסִיעֵתָא וּפְרַקְנָא עֲלִיכוֹן וְעֻלְנָא,
וְעַל כָּל קְהָלְהוֹן דִּי־יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

מנחה לשבת

תהילה לדוד

יעמוד הש"ץ לבדו, ואומר:
תְּהִלָּה לְדָוִד:

אֲרוֹמְמֵךְ אֱלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֲבָרְכֶה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאֶהְלֶלֶה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
גְּדוֹל יי וּמְהַלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר.
דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מְעַשֵּׂיךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ יִגִּידוּ.

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות, ועל התשובות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן הרע על עמך בית ישראל, ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, ושללם לבזו. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ודנת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. והפרת את עצתו, וקלקלת את מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמך פלא ונסים, כך עשה עמנו נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת...

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשובות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיהו בן יוחנן כוהן גדול חשמןאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך בית ישראל, לבטלם מתורתך, ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ודנת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. ומסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, ופושעים ביד עושי תורתך. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמך נסים וגבורות, כך עשה עמנו נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת...

(בשאר הימים: ערב ובקר וצהרים). הטוב כי לא כלו רחמיך, המרחם כי לא תמו חסדיך. כל החיים יהללו את שמך הגדול, כי טוב האל הטוב. ברוך אתה יי, הטוב שמך ולך נאה להודות.

אם יש כהנים לציבור (יותר מאחד), הש"ץ אומר לפני הברכה:

כוהנים!

הש"ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונים, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ. (הציבור עונים "אמן")

יָאֵר יי פְּנֵי אֱלֹהֵיךָ ויִחַנְךָ. (הציבור עונים "אמן")

יִשָּׂא יי פְּנֵי אֱלֹהֵיךָ ויִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונים "אמן")

אם אין כהן לציבור, הש"ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה, הָאֲמוּרָה לְאֶהְרֹן וּלְבָנָיו כּוֹהֲנִים עִם קְדוּשֵׁיךָ, כְּאֲמֹר, יְבָרְכֶךָ יי, וְיִשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יי פְּנֵי אֱלֹהֵיךָ ויִחַנְךָ. יִשָּׂא יי פְּנֵי אֱלֹהֵיךָ, ויִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

שים שלום, טובה, וברכה, חן וחסד, ורחמים, עלינו ועל ישראל עמך. וברכנו בלנו כאחד, ממאור פניך. כי ממאור פניך נתת לנו יי אלהינו, תורה וחיים, אהבה וחסד, צדקה ושלום.

למִשֶׁה צוֹיֵת עַל הַר סִינַי מְצוֹת שַׁבַּת, זְכוֹר וְשִׁמּוֹר. וּבו צְוִיתָנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, לְהִקְרִיב לְךָ קָרְבַּן מוֹסֵף כְּרָאוּי. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ לְאַרְצֵנוּ וְתִטְעֵנוּ בַּגְּבוּלָנוּ, וְשִׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבָּנוֹת חוּבוֹתֵינוּ; תְּמִידִין כְּסִדְרוֹ, וּמוֹסָפִין כְּהִלְכָתוֹ, וְאֵת מוֹסָפֵי יוֹם הַמְּנוּחַ הַזֶּה, נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמְצוֹת רְצוֹנְךָ, כְּמָה שֶׁכְּתַבְתָּ עֲלֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מִשֶׁה עֲבַדְךָ. לֹא נִתְּתוּ, אֱלֹהֵינוּ, לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת; וְלֹא הִנְחַלְתוּ, מִלְּפָנֶינוּ, לְעוֹבְדֵי פְסִילִים; גַּם בְּמִנוּחָתוֹ, לֹא יִשְׁפְּנוּ עֲרָלִים. לְבַיִת יִשְׂרָאֵל נִתְּתוּ, זֶרַע יִשׁוּרוּן אֲשֶׁר בָּם בְּחֵרְתָּ. חֲמַדַּת יָמִים, אוֹתוֹ קִרְאתָ. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחָתָנוּ. וְקִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתוֹ חֲלָקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ, וְשִׂמְחַ נַפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ, וְשִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבְךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילָנוּ בְּאַהֲבָה וּבְרְצוֹן שַׁבְּתוֹת קִדְשְׁךָ, וְיִנוּחוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם שְׁעָה, וְהַשֵּׁב הָעֲבוּדָה לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ. וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל בְּרְצוֹן. וְתִהְיֶה לְרְצוֹן תְּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, נַעֲלֵה וְנִבּוֹא נִגִיעַ נִרְאָה נִרְצָה וְשִׁמְעַ וְיִפְקֹד וְזָכַר לְפָנֶיךָ זְכוֹרָנוּ, זְכוֹרֵן אֲבוֹתֵינוּ, זְכוֹרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, זְכוֹרוֹן מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבַדְךָ, זְכוֹרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ לְפִלְטָה לְטוֹבָה לְחוֹן לְחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים...

בַּפֶּסַח: בְּיוֹם מִקְרָא קִדְשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַמְּצוֹת הַזֶּה...

בַּסּוּכוֹת: בְּיוֹם מִקְרָא קִדְשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַסּוּכוֹת הַזֶּה...

בְּרֵאשׁ חוֹדֶשׁ: בְּיוֹם רֵאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה...

רַחֵם בּוֹ עֲלֵינוּ וְלִהְיוֹשִׁיעֵנוּ. זְכַרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, פְּקַדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָה, הוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים, בְּדַבַּר יִשׁוּעָה וְרַחֲמִים, חוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עֲלֵינוּ, וּמְלַטְנוּ בּוֹ מִכָּל צָרָה וְנִגּוֹן, וְשִׂמְחָנוּ בּוֹ שִׂמְחָה שְׁלֵמָה.

וְתִרְצָנוּ, וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְנוֹךְ, לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּחְזִיר שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן.

בחזרת השי"ץ, הציבור עונים: מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי כָּל בָּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, בְּרַכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַמְּקוֹדֵשׁ עַל שֶׁחַיֵּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ, כֵּן תַּחֲיִינוּ וְתַחַנְנוּ, וְתִאֶסֶף גְּלוּתֵינוּ לְחֵצְרוֹת קִדְשֶׁךָ, לְשִׁמְרַת חֻקֶיךָ וְלְעֲבֹדְךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְּב שְׁלֵם עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לְךָ.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ. צוֹר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לְךָ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִין בְּיַדֶיךָ, עַל נְשִׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לְךָ, עַל נְסִיךְ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת וָעֵת...

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדָנִי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי, נִגִיד תְּהִלָּתְךָ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן.
 גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמְגוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְגוֹ אַבְרָהָם.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדָנִי, מְחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בימות החמה: וּמוֹרִיד הַטַּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֲסֵד. מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לְךָ, מִמֵּית וּמְחִיָּה? וְנֶאֱמָן אַתָּה, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחִיָּה הַמֵּתִים.

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ, סֵלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְנִשְׁלַשׁ לְךָ קְדֻשָּׁה מְשַׁלֶּשֶׁת, כַּדָּבָר הָאָמור עַל יַד נְבִיאֶךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...
 כָּל אוֹמְרִים: ...קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת; מְלֵא כָּל הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ!

כְּבוֹדוֹ וְגָדְלוֹ מְלֵא עוֹלָם, וּמִשְׁרָתוֹ שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?
 כָּל אוֹמְרִים: מִשְׁבָּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ!
 מִמְּקוֹמְךָ מְלַכְנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֶךְ מְלַכְנוּ עֲלֵינוּ, כִּי מְחַכִּים אָנוּ לְךָ. מֵתֵי תִמְלֶךְ בְּצִיוֹן, בְּחַיֵּינוּ וּבְלִמֵּינוּ הַצִּיּוֹר עוֹנֵין: אָמֵן תִּשְׁכַּח תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵירְךָ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה בְּמַלְכוּת עֲזָךָ, כַּדָּבָר הָאָמור בְּשִׁירֵי קְדֻשְׁךָ, עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקָךָ...
 כָּל אוֹמְרִים: יְמִלְךָ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיוֹן לְדֹר וָדֹר - הַלְלוּהָ!

לְדוֹר וָדוֹר נִגִיד גְּדֻלָּתְךָ, וּלְנֶצַח נְצָחִים קְדֻשְׁתְּךָ נִקְדִּישׁ. וּשְׁבַחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמוּשׁ, כִּי אֵל מְלַךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

⁰ בעשרת ימי תשובה אומר: כְּאָמור, וְיִגְבֶּה יי צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדֵּשׁ בְּצְדָקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ.

מוסף לשבת

תהילה לדוד

תהלה לדוד: אַרוממך אלוהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד. בכל יום אברכך, ואהללה שמך לעולם ועד. גדול יי ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר. דור לדור ישבח מעשיך, וגבורתיך יגידו. הדר כבוד הודך, ודברי נפלאתיך אשיחה. ועוזו נוראתיך יאמרו, יגדלתך אספרנה. זכר רב טובך יביעו, וצדקתך ירננו. חנון ורחום יי, ארך אפים וגדל חסד. טוב יי לכל, ורחמיו על כל מעשיו. יודך יי כל מעשיך, וחסידיך יברכוכה. כבוד מלכותך יאמרו, וגבורתך ידברו. להודיע לבני האדם גבורתי, וכבוד הדר מלכותו. מלכותך מלכות כל עלמים, וממשלתך בכל דור ודר. סומך יי לכל הנפלים, וזוקף לכל הכפופים. עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו. פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון. צדיק יי בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו. קרוב יי לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת. רצון יראיו יעשה, ואת שועתם ישמע ויושיעם. שומר יי את כל אהביו, ואת כל הרשעים ישמיד. תהלת יי ידבר פי, ויברך כל בשר שם קדשו, לעולם ועד.

יתגדל ויתקדש שמייה רבא. הציבור עונין: אמן. בעלמא די ברא כרעותיה, וימלך מלכותיה, ויצמח פרקניה, ויקרב משיחיה, ויפרק עמיה, ברחיכון וביומיכון ובחייחון דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן יהא שמייה רבא מבנד לעלמא ולעלמי עלמיא. יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמיא. יתברך. הציבור עונין: אמן. ישתבח יתפאר, יתרומם יתעלה, יתהדר יתהלל, ויתנשא שמייה דקדשא בריך הוא. הציבור עונין: אמן. לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא ותשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנביאים טובים, ורצה בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יי, הבוחר בתורה, ובמשה עבדו, וב ישראל עמו, ובנביאי האמת והצדק.

ומברך אחריה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, צור כל העולמים הצדיק בכל הדורות. האל הנאמן, האומר ועושה מדבר ומקיים, אשר כל דבריו האמת והצדק. נאמן אתה הוא אלהינו, ונאמנים דבריך, ודבר מדבריך אחר לא ישוב ריקם, כי אל נאמן אתה. ברוך אתה יי, האל הנאמן בכל דבריו.

רחם על ציון, כי היא בית חיינו, לעגומת נפש תנקה נקם במהרה בימינו, ותבנה מהרה. ברוך אתה יי, בונה ירושלים.

את צמח דויד מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך. ברוך אתה יי, מגן דויד.

על התורה ועל הנביאים, ועל יום המנוח הזה שנתת לנו יי אלהינו לקדשה לכבוד ולתפארת - על הכל, אנו מברכין את שמך (ביום טוב: ועל יום טוב מקרא קדש הזה שנתת לנו לששון ולשמחה). ברוך אתה יי, מקדש השבת (וישראל והזמנים).

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהָ רַבָּא. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא
כְּרַעוּתִיהָ, וַיִּמְלֹךְ מַלְכוּתִיהָ, וַיִּצְמַח פְּרָקְנִיהָ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחִיהָ,
וַיִּפְרַק עֲמִיהָ, בְּחִיכּוֹן וּבִיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּעֶגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרְךְ
לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא. יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרְךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֲלַמְיָא.
וְתִבְרַךְ. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח וְתִפְאַר, יִתְרוֹמֵם וְתַעֲלֶה, יִתְהַדַּר
וְתִהְלַל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהָ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא
לְעִילָא מְכָל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא, דְּאֲמִירָן
בְּעֶלְמָא; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד
בְּעוֹתְכוֹן וּצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קֻדְסָא אֲבוּהוֹן דִּי
בְּשִׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשִׁמְיָא וְסִיעֵתָא וּפְרָקְנָא עֲלִיכּוֹן וְעֶלְנָא,
וְעַל כָּל קְהֵלְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוּר עוֹנִין: אָמֵן. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

סדר קריאת התורה

אחר גדול שבציבור יאמר לו לקרות, העולה לתורה פותח את הספר ומביט במקום שהוא קורא בו. ואחר כך הוא אומר:

בְּרַכּוּ אֶת יי הַמְּבַרְךְ!

הַצִּיבּוּר עוֹנִין: בְּרוּךְ יי הַמְּבַרְךְ לְעוֹלָם וָעֵד!

העולה מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מְכָל הָעַמִּים וְנָתַן
לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

אין הקורא רשאי לקרות בתורה, עד שיכלה "אָמֵן" מפי הציבור.

כישלים לקרות, העולה גולל את הספר ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת, חַיִּי
עוֹלָם נְטֻעָה בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

ארבעה צריכין להודות בפני עשרה (ושניים מהם חכמים): החולה שנתרפא, החבוב
שיצא מבית האסורים, יורדי הים כשיעלו, והולכי דרכים כשיגיעו ליישוב. הוא עומד
בין החכמים ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַגּוֹמֵל לַחַיִּבִּים טוֹבוֹת שְׁגֻמְלָנִי
כָּל טוֹב.

וכל השומעין עונין: שְׁגֻמְלַךְ טוֹב, הוּא יִגְמְלֶךְ, סְלָה!

המפטיר בנביא מברך לפניו:

בַּעַת וּבַעוֹנָה הַזֹּאת...

(בשאר הימים: עָרַב וּבִקְרָ וְצִהְרִים). הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, הַמְרַחֵם כִּי לֹא תִמּוּ חֲסָדֶיךָ. כָּל הַחַיִּים יִהְלְלוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, כִּי טוֹב הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךְ נֶאֱחָה לְהוֹדוֹת.

אם יש כהנים לציבור (יותר מאחד), הש״ץ אומר לפני הברכה:

כּוֹהֲנִים!

הש״ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונין, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ. (הציבור עונין "אָמֵן")

יָאֵר יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְדֶּךָ. (הציבור עונין "אָמֵן")

יִשְׂאֵ יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונין "אָמֵן")

אם אין כהן לציבור, הש״ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְשַׁלְּשֵׁת בַּתּוֹרָה, הַאֲמוּרָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כּוֹהֲנִים עִם קְדוּשַׁיְךָ, כְּאָמֹר, יְבָרְכֶךָ יי, וַיִּשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ, וַיַּחַנְדֶּךָ. יִשְׂאֵ יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ, וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

שִׂים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבִרְכָה, חֵן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עֲלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד, מִמָּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמָּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרָה וְחַיִּים, אֶהְבֵּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֶךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל יְעַת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם. יִהְיוּ לְרַצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִזְמוֹנֵי, הוּא בְּרַחֲמֵי וַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

ואחר כך מתחיל הש״ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אָמֵן" אחר כל ברכה וברכה.

לדביר ביתך. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא ויגיע ויראה וירצה ישמע ופקד וזכר
לפניך וזכרונו, וזכרון אבותינו, וזכרון ירושלים עירך, וזכרון משיח בן דוד
עבדך וזכרון כל עמך בית ישראל, לפניך לפלטה לפלטה לטובה לחן לחסד
ולרחמים...

בפסח: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג המצות הזה...

בסוכות: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג הסוכות הזה...

בראש חודש: ביום ראש החדש הזה...

...רחם בו עלינו ולהושיענו. וזכרנו יי אלהינו בו לטובה, ופקדנו בו לברכה,
הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחסנו ורחם עלינו, ומלטנו
בו מכל צרה ויגון, ושמחנו בו שמחה שלמה.

ותרצנו, ותחזינה עינינו בשובך לנו, לציון ברחמים כמאז.
ברוך אתה יי, המחזיר שכנתו לציון.

בחזרת השי"ץ, הציבור עונים:

מודים אנחנו לך יי אלהינו ואלהי כל
בשר. יוצרנו יוצר בראשית, ברכות
והודאות לשמך הגדול והקדוש על
שהחיייתנו וקיימתנו, בן תחינו
ותחננו, ותאסף גליותינו לחצרות
קדשה, לשמר חקיך ולעבדך ולעשות
רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי
אלהינו. צור חיינו מגן ישענו,
אתה הוא לדור ודור. נודה לך
ונספר תהלתך, על חיינו
המסורין בידך, על נשמותינו
הפקודות לך, על נסיד
ונפלאותיך שבכל עת ועת...

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות,
ועל התשועות, שעשית עמנו ועם
אבותינו, בימים ההם בזמן הזה.
בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן
הרע על עמך בית ישראל, ובקש
להשמיד להרג ולאבד את כל
היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים
ביום אחד, וישלם לבו. ואתה
ברחמך הרבים עמדת להם בעת
צרתם, ודנת את דינם, ורבת את
ריבם, ונקמת את נקמתם. והפרת
את עצתו, וקלקלת את מחשבתו,
והשבות לו גמולו בראשו, ותלו
אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך
שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל
עשית פלא ונסים. כשם שעשית
עמהו פלא ונסים, כך עשה עמנו
נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת...

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל
המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות,
ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם
אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי
מתתיה בן יוחנן כוהן גדול חשמונאי
ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על
עמך בית ישראל, לבטלם מתורתך,
ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה
ברחמך הרבים עמדת להם בעת
צרתם, ודנת את דינם, ורבת את
ריבם, ונקמת את נקמתם. ומסרת
גבורים ביד חלשים, ורבים ביד
מעטים, וטמאים ביד טהורים,
ורשעים ביד צדיקים, ופושעים ביד
עושי תורתך. ועשית לך שם גדול
בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא
ונסים. כשם שעשית עמהם נסים
וגבורות, כך עשה עמנו נסים וגבורות,

כְּמוֹךְ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ, מִמֵּית וּמַחִיָּה? וְנֶאֱמַן אֶתָּה,
לְהַחִיֹּת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַחִיָּה הַמֵּתִים.
אַתָּה קָדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וּקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ, סְלָה.^ו
בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְנִשְׁלַשׁ לְךָ קִדְשָׁה מְשַׁלְשֵׁת, כַּדָּבָר הָאֲמוּר עַל יַד
נְבִיאֶךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...

כָּל אוֹמְרִים: ...קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת; מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ!
כְּבוֹדוֹ וְגָדְלוֹ מֵלֵא עוֹלָם, וּמִשְׁרָתוֹ שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?
כָּל אוֹמְרִים: מִשְׁבָּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ!

מִמְּקוֹמְךָ מְלַכְנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹךְ מְלַכְנוּ עֲלֵינוּ, כִּי מַחֲכִים אָנוּ לְךָ.
מֵתֵי תִמְלֹךְ בְּצִיּוֹן, בְּחַיֵּינוּ וּבְיָמֵינוּ הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן תִּשְׁכֹּחַ תִּתְגַּדֵּל
וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵינֶיךָ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֹצֵחַ נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ
תִּרְאֶינָה בְּמַלְכוּת עֶזְךָ, כַּדָּבָר הָאֲמוּר בְּשִׁירֵי קִדְשְׁךָ, עַל יַדֵי דָוִד
מְשִׁיחַ צְדָקָךְ...

כָּל אוֹמְרִים: יְמִלְךָ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר - הַלְלוּהָ!
לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ, וּלְנֹצֵחַ נְצָחִים קִדְשֶׁתְךָ נִקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֶךָ
אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יְמוּשׁ, כִּי אֵל מְלֶכֶךָ גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.^ו בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

יִשְׁמַח מֹשֶׁה בְּמִתְנַת חִלְקוֹ, כִּי עָבַד נֶאֱמַן קָרָאתָ לוֹ. כְּלִיל תִּפְאָרֶת
בְּרָאשׁוֹ נָתַתָּ בְּעַמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר סִינַי, שְׁנֵי לוֹחוֹת אֲבָנִים
הוֹרִיד בְּיָדוֹ, וְכָתוּב בָּהֶן שְׁמִירַת שְׁבֵת. וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרַתְךָ,
”וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֵת לְדֹרֹתֶם,
בְּרִית עוֹלָם. בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹת הִיא לְעָלַם. כִּי שֵׁשֶׁת
יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבֵת
וַיִּנְפֹּשׁ.” יִשְׁמַחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שְׁבֵת וְקוֹרְאֵי עֲנֵג, עִם
מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחָתֵנוּ.
וְקִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חִלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ, וְשִׁמַּח נַפְשֵׁנוּ
בִישׁוּעָתְךָ, וְשִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבְךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת.
וְהִנְחִילֵנוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצּוֹן שְׁבֵתוֹת קִדְשְׁךָ, וְיִנוּחוּ בָּם כָּל
יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבֵת.

רְצֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלֹתֶם שְׁעָה, וְהֵשֵׁב הָעֲבוּדָה

^ובעשרת ימי תשובה אומר: כְּאֲמוּר, וַיִּגְבַּה יי צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדֵּשׁ
בְּצִדְקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּלֶכֶךָ הַקָּדוֹשׁ.

אַמַת אֲשֶׁרִי אִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁמַע מִצְוֹתַיךָ, וְתוֹרַתְךָ וּדְבָרְךָ יִשִּׁים עַל לְבוֹ.

אַמַת אַתָּה הוּא אָדוֹן לַעֲמֻךְ, וּמֶלֶךְ גְּבוֹר לְרִיב רִיבִם לְאַבּוֹת וּבְנִים.
אַמַת אַתָּה הוּא רֵאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מוֹשִׁיעַ

אַמַת מִמְצָרִים גְּאַלְתָּנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. וְכָל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם בַּדְּבַר הַרְגָתוֹ וּבְכוֹרְךָ גְּאַלְתָּ, וְיָם סוּף בְּקַעַתְךָ, וְזָדִים טַבַּעַתְךָ, וְיַדִּידִים עֲבָרוּ מֵיָם, וְיִכְסּוּ מֵיָם צָרִיהֶם עַד אַחַד מֵהֶם לֹא נוֹתָר.

וְעַל זֹאת שִׁבְחוּ גְאוּלַיִם, וְרוֹמְמוּ לְאֵל, וְנִתְּנוּ יַדִּידִים שִׁירוֹת זְמִירוֹת, תִּשְׁבְּחוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם. כִּס וְנִשְׂא, גְּדוֹל גְּבוֹר וְנוֹרָא, מִשְׁפִּיל גְּאִים, עַדֵי אֶרֶץ. מִגְּבִית שְׁפָלִים עַדֵי מְרוֹם, מוֹצִיא אֲסִירִים, וּפּוֹדֶה עֲנוּיִם, וְעוֹזֵר דָּלִים, וְעוֹנֶה לַעֲמוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת שְׁוֹעַם אֱלֹיו. תִּהְלֶה לְאֵל עֲלִיוֹן, בְּרוּךְ הוּא. מִשֶּׁה וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְךָ אָמְרוּ שִׁיכָה בְּשִׁמְחָה רַבָּה, אָמְרוּ כָּלָם, "מִי כַמֶּכָה בְּאֵלֶם יי, מִי כַמֶּכָה גְּאַדָר בְּקֶדֶשׁ, נוֹרָא תִהְלֶת, עֲשֵׂה פְּלֵא." יי יִמְלֶךְ לְעֵלָם וְעַד!" וְנִאָמַר, גְּאַלְנוּ, יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ, קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, גְּאַל יִשְׂרָאֵל.

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדָנִי, שְׁפָתַי תִּפְתַּח, וּפִי, יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאַלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֶה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי בְנֵיהֶם. מֶלֶךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַגֵּן אַבְרָהָם.

אַתָּה גְּבוֹר לְעוֹלָם אֲדָנִי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בִּימּוֹת הַחֲמָה: וּמוֹרִיד הַטַּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אַמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עַפְרָי. מִי

והשתחוויתם להם. וחרה אף יי בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יכולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר יי נתן לכם. ושמעתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם. ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך. למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על-הארץ.

ויאמר יי אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפי בגדיהם לדורתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת. והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם. אני יי אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים. אני יי אלהיכם.

אמת ויציב, נכון וקיים, ישר ונאמן, אהוב וחביב, נחמד ונעים, נורא ואדיר, מתקן ומקבל, טוב ויפה הדבר הזה עלינו, לעולם ועד.

אמת אלהי עולם מלפנו, צור יעקב מגן ישענו. לדור ודור הוא קיים ושמו קיים, וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו קימת. ודבריו חיים ונאמנים לעד, ולעולמי עולמים. עלינו ועל אבותינו, על בנינו ועל כל דורותינו, ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך, על הראשונים, ועל האחרונים - דבר טוב וקיים באמת, חק ולא יעבר.

אמת שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו, מלפנו ומלך אבותינו, גואלנו וגואל אבותינו, יוצרנו וצור ישועתנו, פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך, ואין לנו אלהים עוד זולתך. עזרת אבותינו אתה הוא מעולם, מגן ומושיע לבניהם אחריהם, בכל דור ודור. ברום עולם מושבך, ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ.

לאמרו ותשבחות ישמיעו, כי הוא לבדו פועל גבורות עושה
 חדשות זרע צדקות מצמים ישועות, אדון נפלאות מחדש בכל
 יום תמיד מעשה בראשית. כאמור, לעשה, אורים גדלים, כי
 לעולם חסדו, התקנת מאורות לשמח עולם. ברוך אתה יי, יוצר
 המאורות.

אהבת עולם אהבתנו, יי אלהינו. חמלה גדולה יתרה, חמלת
 עלינו. אבינו מלכנו, בעבור שמך ובעבור אבותינו אשר בטחו בך,
 ותלמדנו חקי חיים, בן תחננו אבינו אב הרחמן. המרחם רחם
 נא עלינו, ותן בלבנו להבין להשכיל לשמע ללמד וללמד לשמר
 ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. והאר עינינו
 במצוותיך ודבק בלבנו יראתך, ויחד לבבנו לאהבה את שמך.
 ומלך עלינו מהרה אתה לבדך, כי שם קדשך באמת נקרא עלינו,
 ובעבור שמך האל הגדול הגבור והנורא, מהרה באהבה תרים
 קרננו ותושיענו למען שמך. בך בטחנו לא נבוש, ובשמך חסינו
 לא נכלם ולא נפשל עד עולמי עד - כי אבינו מלכנו אתה, נגילה
 ונשמחה בישועתך. רחמיך יי אלהינו וחסדיך, אל יעזבונו נצח
 סלה ועד. והבא עלינו ברכה ושלוש מארבע פנפות הארץ,
 והוליכנו מהרה קוממיות לארצנו. כי בנו בחרת מכל עם ולשון,
 וקרבתנו לשמך הגדול, להודות לך וליחדך ולרוממך, ולאהבה
 את שמך. ברוך אתה יי, הבוחר בעמו ישראל באהבה.

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד!

בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. והיו
 הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך. ושמנתם
 לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובילכתך בדרך ובשכבך
 ובקומך. וקשרתם לאות על ידך והיו לטפת בין עיניך.
 וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם
 היום - לאהבה את יי אלהיכם ולעבדו, בכל לבבכם ובכל
 נפשכם. ונתתי מטר ארצכם בעתו, יורה ומלקוש ואספת דגן
 ותירשך ויצהרך. ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת.
 השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים

כרעותיה, וימלך מלכותיה, ויצמח פרקניה, ויקרב משיחיה, ויפרק עמיה, בחיכוך וביומיו ובחיהוון דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמא. יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמא. יתברך. הציבור עונין: אמן. ישתבח יתפאר, יתרום יתעלה, יתהדר יתהלל, ויתנשא שמייה דקדשא בריך הוא. הציבור עונין: אמן. לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא ותשבחתא ונחמתא, דאמרו בעלמא; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן.

השייץ אומר:

ברכו את יי המברך!

הציבור עונין: ברוך יי המברך לעולם ועד!

מתחיל השייץ ופורס על שמע בקול רם, והן עונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה. היודע לברך ולקרות קורא עימו עד שמברך גאל ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא את הכל. המאיר לארץ ולדרין עליה, המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. מה רבו מעשיך יי, כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך. המלך המרום שמו לבדו מאז, המשבח המפאר המתנשא וטוב מימות עולם. אלהי עולם מלפנו, ברחמיך הרבים רחם עלינו, אדון עזנו צור משגבנו, מגן ישענו משגב בעדנו. אל ברוך גדול דעה התקין ופעל זקרי חמה, טוב יצר כבוד לשמו, מאורות נתן סביבות עזו, פנות צבאות קדושים רוממי שדי תמיד יספרו לאל קדשתו. תתברך יי אלהינו, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, ועל כל שבח מעשה ידך, ומאורות אשר יצרת - הם יפארוך, סלה! תתברך לעד צורנו, מלפנו, גואלנו, בורא קדושים. ישתבח שמך לעד מלפנו, יוצר משרתים, אשר משרתיו עומדים ברום עולם, משמיעים את קולם יחד בדברי אלהים חיים ומלך עולם. כלם אהובים, כלם ברורים, כלם גבורים, עושים באימה רצון קוניהם באהבה. וכלם מקבלים עליהם על מלכות שמים זה מזה, ונותנים רשות זה לזה להקדיש לצורם בנחת רות בשפה ברוכה, ובנעימה טהורה. כלם כאחד עונים ביראה, ואומרים, "קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל הארץ כבודו!" והאופנים וחסות הקדש, יחד מתנשאים לעמתם. משבחים ואומרים, "ברוך כבוד יי ממקומו!" לאל ברוך נעימות יתנו, למלך אל חי וקים זמירות

אָמַת, לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן. הַמְעוֹרָר יִשְׁנִים הַמְקִיץ רְדוּמִים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמְתִיר אֲסוּרִים, לֶךְ אֲנַחְנוּ מוֹדִים. וְאֵלוּ פִּינוּ מְלֵא שִׂיחָה בָּיָם, וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כְּהַמוֹן גְּלִיו, וּשְׁפָתוֹתֵינוּ שְׂבַח כְּמַרְחֵבֵי הַרְקִיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁשֶׁשׁ וְכִזְרַח, וְנִדְיָנוּ פְרוֹסוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרָגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאֵילוֹת - אֵין אָנוּ מְסַפִּיקִין לְהוֹדוֹת לֶךְ יי אֱלֹהֵינוּ, וְלִבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ, עַל אַחַת מֵאֵלֶּף אֲלָפֵי אֲלָפִים, וְרוֹב רַבְבֵי רַבּוֹת, פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שְׁעֵשִׂית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ, מִלְּפָנִים וְעַד הַנְּהָ. מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרָעַב זָנַתָּנוּ, וּבִשְׂבַע כָּלְפַלְתָּנוּ, וּמִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ, מִדְּבַר מִלְטָתָנוּ, וּמִחֲלָיִים רָעִים רַבִּים דָּלִיתָנוּ. וְעַד הַנְּהָ עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוֹנוּ חֲסֵדֶיךָ. עַל כֵּן אֲבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ, וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ - הֵן הֵן יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ, עַל רַב נְסִי פְּלָאֶיךָ. כִּי כָל פֶּה לֶךְ יוֹדָה, וְכָל לְשׁוֹן לֶךְ תִּשְׁבַּח, וְכָל עֵין לֶךְ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ לֶךְ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לִפְנֵיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירְאוּךָ, וְהַקְּרָבִים וְהַכְּפוֹלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ. כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר, "כָּל עֲצֻמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה, יי מִי כָמוֹךָ. מִצִּיל עֵנִי מִחֶזֶק מִמָּנוּ, עֵנִי וְאֲבִיוֹן מִגְּזֵלוֹ." וְנֶאֱמַר, "רַנְּנוּ צְדִיקִים בִּיהוָה, לְיִשְׂרָאֵל נְאֻנָּה תִּהְיֶה." בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם, וּבְדַבְּרֵי צְדִיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבְלִשׁוֹן כָּל חֲסִידִים תִּתְקַדֵּשׁ, וּבִקְרֹב קְדוּשֵׁים תִּתְהַלֵּל. וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל, יִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ. שְׁכֵן חוֹבֵת כָּל הַיְצוּרִים לִפְנֵיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְגַדֵּל, וּלְהַדָּר עַל כָּל דְּבָרֵי זְמִירוֹת, שִׁירוֹת, תִּשְׁבָּחוֹת דְּוִיד בֶּן יִשִׁי עֲבָדְךָ מְשִׁיחְךָ.

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּפָנֵינוּ, הַמְּלֶכֶךְ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. כִּי לֶךְ נֶאֱמַר יי אֱלֹהֵינוּ, שִׁיר וּשְׂבַח, הַלֵּל וְזִמְרָה, בְּרִכּוֹת וְהוֹדוֹת; גְּדֻלָּה תִּהְיֶה וְתִפְאָרְתָּ, עַז מַלְכוּת וּמִמְשָׁלָה, נְצַח וּגְבוּרָה, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מִלְּךְ הָעוֹלָם, מִלְּךְ גְּדוֹל הַתִּשְׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדוֹת, אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, חֵי הָעוֹלָמִים.

ברכת קרית שמע וקרית שמע

אם עשר אנשים, כל הציבור יושבין ושליח ציבור יורד לפני התיבה ועומד באמצע הציבור, ואומר:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵיךָ רַבָּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא

וְכָל שְׁפָטֵי אֶרֶץ. בַּחוּרִים וְגַם בַּתּוֹלוֹת, זְקֵנִים עִם נְעָרִים.
יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יי, כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ - הוֹדוּ עַל אֶרֶץ
וְשָׁמַיִם. וַיֵּרָם קֶרֶן לַעֲמוֹ תְהַלֵּךְ לְכָל חֲסִידָיו, לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל
עִם קָרְבּוֹ. הַלְלוּיָהּ!

הַלְלוּיָהּ! שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, תְּהַלְּתוּ בְקֹהֶל חֲסִידִים. יִשְׁמַח
יִשְׂרָאֵל בְּעֲשׂוֹ, בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכָם. יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחּוֹל,
בַּתָּף וְכִנּוֹר יִזְמְרוּ לוֹ. כִּי רוֹצֵה יי בְּעַמּוֹ, יִפְאַר עֲנוּיִם
בִּישׁוּעָה. יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתֵם.
רוֹמְמוֹת אֵל בְּגֵרוֹנָם, וְחָרַב פִּיפְיוֹת בְּיָדָם. לַעֲשׂוֹת נִקְמָה
בְּגוֹיִם, תּוֹכַחוֹת בְּלֹאֲמִים. לְאַסֹּר מַלְכֵיהֶם בְּזָקִים,
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרָזֶל. לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוֹב, הַדָּר
הוּא לְכָל חֲסִידָיו. הַלְלוּיָהּ!

הַלְלוּיָהּ! הִלְלוּ אֵל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עִזּוֹ.
הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ.
הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר.
הַלְלוּהוּ בַּתָּף וּמַחּוֹל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגְב.
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.
כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יָהּ. הַלְלוּיָהּ!

בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.
יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.
וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת יי לְעֵינֵי כָל הַקֹּהֶל, וַיֹּאמֶר דָּוִד: בְּרוּךְ אַתָּה יי
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ, מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. לָךְ יי הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לָךְ יי הַמַּמְלָכָה,
וְהַמְּתַנְשָׂא לְכָל לְרֹאשׁ. וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאַתָּה מוֹשֵׁל
בְּכָל. וּבִיָּדְךָ כַּחַ וְגִבּוּרָה, וּבִיָּדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל. וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תְּפָאֶרֶתְךָ. וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדְךָ,
וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה.

נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרַךְ אֶת שְׁמֶךָ, יי אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר לָךְ תְּפָאֶר,
וְתִרְוֹמָם אֶת זִכְרְךָ מִלְּפָנֶיךָ תִּמְיֵד. לְדוֹר וָדוֹר מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם,
אַתָּה הוּא הָאֵל וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים, וְאֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל
וּמוֹשִׁיעַ בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵלָּא אַתָּה. פּוֹדָה וּמַצִּיל וּמְפָרֵס
וּמְרַחֵם, אֵלּוּהַ עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת. אֲדוֹן הַתּוֹלְדוֹת הַמְהַלֵּל בַּתְּשׁוּבָחוֹת,
הַמְּנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים רַבִּים. וַיְהוָה אֱלֹהִים

הַלְלוּהָ! הַלְלֵי נַפְשֵׁי אֶת יי. אֶהְלֵלָה יי בַּחַיִּי, אֲזַמְרָה לֵאלֹהֵי
 בְּעוֹדֵי. אֵל תִּבְטְחוּ בַּנְּדִיבִים, בְּבֶן אָדָם שְׁאִין לוֹ תִשׁוּעָה.
 תֵּצֵא רוּחוֹ יֹשֵׁב לְאֲדָמְתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אֲבָדוּ עֲשׂוֹתֵנָתוֹ.
 אֲשֶׁרִי שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ, שִׁבְרוּ עַל יי אֱלֹהֵינוּ. עֲשֵׂה שְׁמִים
 וְאָרֶץ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם - הַשְּׁמֵר אֶמֶת לְעוֹלָם.
 עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֹשׂוֹקִים, נִתֵּן לָחֵם לְרַעֲבִים - יי מִתִּיר
 אֲסוּרִים. יי פִּקַּח עוֹרִים, יי זֶקֶף כְּפוֹפִים, יי אֱהִב צְדִיקִים.
 יי שְׁמֵר אֶת גְּרִים, יִתּוֹם וְאֶלְמָנָה יְעוֹדֵד - וְדָרֶךְ רְשָׁעִים
 יַעֲזוּת. יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר. הַלְלוּהָ!

הַלְלוּהָ! כִּי טוֹב זָמְרָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי נַעִים נֶאֱוָה תְהִלָּה. בּוֹנֵה
 יְרוּשָׁלַם יי, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנַס. הֲרִפָּא לְשִׁבּוּרֵי לֵב, וּמִחֲבֹשׁ
 לְעַצְבוֹתֶם. מוֹנֵה מִסְפָּר לְכוֹכְבִים, לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא. גְּדוֹל
 אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּת לְתַבּוּנָתוֹ אִין מִסְפָּר. מְעוֹדֵד עֲנוּיִם יי
 מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדִּי אָרֶץ. עָנּוּ לִיהוָה בְּתוֹדָה, זָמְרוּ לֵאלֹהֵינוּ
 בְּכִנּוּר. הַמְכַסֶּה שְׁמִים בְּעֵבִים, הַמְכִּין לְאָרֶץ מָטָר,
 הַמְצַמִּיחַ הַרִים חֲצִיר. נוֹתֵן לְבִהמָה לַחְמָה, לְבָנֵי עֵרֵב אֲשֶׁר
 יִקְרָאוּ. לֹא בַגְבוּרַת הַסּוֹס יִחְפֹּץ, לֹא בְשׂוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֵה.
 רוֹצֵה יי אֶת יִרְאִיו, אֶת הַמִּיחְלִים לְחִסְדּוֹ. שְׁבַחֵי יְרוּשָׁלַם
 אֶת יי, הַלְלֵי אֱלֹהֵיךְ צִיּוֹן. כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בְּרַךְ בְּנִיךְ
 בְּקִרְבֶּךָ. הַשֵּׁם גְּבוּלֶךָ שְׁלוֹם, חֲלֵב חֲטִים יִשְׁבִּיעֶךָ. הַשְּׁלַח
 אֲמַרְתוֹ אָרֶץ, עַד מֵהֲרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ. הִנֵּתוּן שְׁלֵג כְּצִמְרָה, כְּפֹר
 כְּאֶפְרַיִם יִפְזֹר. מִשְׁלִיךְ קִרְחוֹ כְּפִתִים, לִפְנֵי קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֵד.
 יְשַׁלַּח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסַס, יֹשֵׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מַיִם. מַגִּיד דְּבָרוֹ
 לְיַעֲקֹב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל. לֹא עֲשֵׂה כֹן לְכָל גּוֹי,
 וּמִשְׁפָּטִים בַּל יַדְעוּם. הַלְלוּהָ!

הַלְלוּהָ! הִלְלוּ אֶת יי מִן הַשְּׁמַיִם, הַלְלוּהוּ בְּמְרוֹמִים. הַלְלוּהוּ כָּל
 מַלְאָכָיו, הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאוֹ. הַלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וַיְרַח, הַלְלוּהוּ כָּל
 כּוֹכְבֵי אוֹר. הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשְּׁמַיִם, וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
 הַשְּׁמַיִם. יְהִלְלוּ אֶת שֵׁם יי, כִּי הוּא צִוָּה וּנְבָרָאוּ. וַיַּעֲמִידֶם
 לְעַד לְעוֹלָם, חֶק נִתֵּן וְלֹא יַעֲבוֹר. הִלְלוּ אֶת יי מִן הָאָרֶץ,
 תַּנְיִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת. אֵשׁ וּבָרָד שְׁלֵג וְקִיטוֹר, רוּחַ סֶעָרָה
 עֲשֵׂה דְבָרוֹ. הַהָרִים וְכָל גְּבְעוֹת, עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים. הַחִיָּה
 וְכָל בְּהֵמָה, רִמְשׁ וְצִפּוֹר כָּנָף. מַלְכֵי אָרֶץ וְכָל לְאֻמִּים, שְׂרִים

י, על השמים כבודו. יי שמך לעולם, יי זכרך לדר נדר. יי בשמים הכין כסאו, ומלכותו בכל משלה. ישמחו השמים ותגל הארץ, ויאמרו בגוים יי מלך. יי מלך, לעלם ועד. יי מלך עולם ועד, אבדו גוים מארצו. יי הפיר עצת גוים, הניא מחשבות עמים. עצו יצא ותפר, דברו דבר ולא יקום - כי עמנו אל. רבות מחשבות בלב איש, ועצת יי היא תקום. עצת יי לעולם תעמד, מחשבות לבו לדר נדר. כי הוא אמר ויהי, הוא צוה ויעמד. כי בחר יי בציון, אנה למושב לו. כי יעקב בחר לו יה, ישראל לסגלתו. כי לא יטש יי עמו, ונחלתו לא יעזב. והוא רחום, יכפר עון, ולא ישחית. והרבה להשיב אפו, ולא יעיר כל חמתו. יי הושיעה - המלך יעננו ביום קראנו. אשרי יושבי ביתך, עוד יהלונך סלה. אשרי העם שפכה לו, אשרי העם שיי אלהיו.

תהלה לדוד :

ארומך אלוהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד.
 בכל יום אברכך, ואהלה שמך לעולם ועד.
 גדול יי ומהלל מאד, ולגדתו אין חקר.
 דור לדור ישבח מעשית, וגבורתך יגידו.
 הדר כבוד הודך, ודברי נפלאותך אשיחה.
 ועזו נוראותך יאמרו, וגדתך אספרנה.
 זכר רב טובך יביעו, וצדקתך ירננו.
 חנון ורחום יי, אך אפים וגדל חסד.
 טוב יי לכל, ורחמיו על כל מעשיו.
 יודך יי כל מעשית, וחסידיך יברכוה.
 כבוד מלכותך יאמרו, וגבורתך ידברו.
 להודיע לבני האדם גבורתך, וכבוד הדר מלכותו.
 מלכותך מלכות כל עלמים, וממשלתך בכל דור נדר.
 סומך יי לכל הנפלים, וזוקף לכל הכפופים.
 עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו.
 פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון.
 צדיק יי בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו.
 קרוב יי לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת.
 רצון יראיו יעשה, ואת שונעתם ישמע ויושיעם.
 שומר יי את כל אהביו, ואת כל הרשעים ישמיד.
 תהלת יי ידבר פי, ויברך כל בשר שם קדשו, לעולם ועד.

שחרית לשבת

שירי זמרה

קודם שיתחילו פסוקי הזמירות, נהגו העם לקרות מזמור זו:

מְזֹמֵר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת. טוֹב לְהַדוֹת לַיהוָה, וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ.
 לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֶסֶדְךָ, וְאַמוּנַתְךָ בְּלֵילוֹת. עָלַי עֲשׂוֹר וְעָלַי נָבֵל, עָלַי
 הַגִּיוֹן בְּכַנּוֹר. כִּי שִׁמְחַתְנִי יִי בְּפַעֲלֶךָ, בְּמַעֲשֵׂי יְדִיךָ אֲרַנֶּן. מִה גָּדְלוֹ
 מַעֲשֵׂיךָ יי, מְאֹד עִמָּקוֹ מִחֻשְׁבְּתֶיךָ. אִישׁ בָּעַר לֹא יָדַע, וְכִסִּיל לֹא
 יָבִין אֶת זֹאת. בְּפֶרֶחַ רִשְׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנֹן,
 לְהַשְׁמָדֵם עֲדֵי עַד. וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם יי. כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יי כִּי הִנֵּה
 אֵיבֶיךָ יֹאבְדוּ, וַתִּפְרְדוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנֹן. וַתִּרְם כְּרָאִים קַרְנֵי, בְּלַתִּי
 בְּשִׁמּוֹן רַעְנֹן. וַתִּבֶּט עֵינֵי בְּשׂוּרֵי, בְּקַמִּים עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה
 אֲזַנִּי. צְדִיק כַּתְּמַר יִפְרַח, כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. שְׁתוּלִים בְּבֵית יי,
 בַּחֲצֵרוֹת אֶלְהִינוּ יִפְרִיחוּ. עוֹד יִנוּבּוֹן בְּשִׁיבָה, דְּשָׁנִים וְרַעַנְנִים הֵיוּ.
 לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יי, צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָה בּוֹ.

בְּרוּךְ שְׂאֵמֵר, וְהָיָה הָעוֹלָם - בְּרוּךְ הוּא.

בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה.

בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם.

בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת.

בְּרוּךְ מַעֲבִיר אֶפְלָה וּמַבִּיא אוֹרָה.

בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו.

בְּרוּךְ שֹׁאֵן לִפְנֵינוּ, לֹא עוֹלָה וְלֹא שְׂכָחָה, לֹא כָזָב וְלֹא מְרָמָה, לֹא

מְשׂוֹא פְּנִים וְלֹא מְקַח שְׂחָד.

בְּרוּךְ אֵל חַי לְעַד, וְקַיֵּם לְנֶצַח.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֶלְהִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הַמְהַלְלֵל בְּפִי עַמּוֹ, מְשַׁבַּח

וּמִפְאָר בְּלִשׁוֹן כָּל חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו. וּבְשִׁירֵי דָוִד בֶּן יִשִׁי עַבְדְּךָ

מְשִׁיחְךָ נְהַלְלֶךָ יי אֶלְהִינוּ בְּשִׁבְחוֹ וּבְזַמְרוֹ, נוֹדְדֶךָ נִשְׁבַּחְךָ

נִפְאָרְךָ נְרוֹמָמְךָ נְמַלְיֶכְךָ נְזָכִיר שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ אֶלְהִינוּ יַחַד.

יַחֲדַי חַי הָעוֹלָמִים, מְשַׁבַּח וּמִפְאָר עֲדֵי עַד שְׁמוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶלֶךְ מְהַלְלֵל בַּתְּשַׁבְּחוֹת.

יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו. יְהִי שֵׁם יי מְבָרַךְ, מַעֲתָה

וְעַד עוֹלָם. מִמְזַרְחַ שְׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ, מְהַלְלֵ שֵׁם יי. רַם עַל כָּל גּוֹיִם

סדר הקידוש לליל שבת וימים טובים

בשבת, מנהג פשוט בכל ישראל לקרות בתחילה:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלֵאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלֵאכְתּוֹ אֲשֶׁר
עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת
מְכֹל מְלֵאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

ואחר כך מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

ואחר כך מקדש:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה
בָּנוּ. וְשָׁבַת קִדְּשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הִנְחִילָנוּ, זָכְרוֹן לַמַּעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. תַּחֲלָה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ, זָכַר לַיְצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי
בָּנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים. וְשָׁבַת קִדְּשָׁתָּ בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַדֵּשׁ הַשָּׁבַת.

ביום טוב מקדש:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ מִכָּל עַם, וְרוֹמַמְנוּ
מִכָּל לְשׁוֹן, בְּחַר בָּנוּ וַיְגַדְּלָנוּ, רָצָה בָּנוּ וַיִּפְאַרְנוּ; וַתִּתֵּן לָנוּ יי
אֱלֹהֵינוּ (בשבת: שָׁבַת קִדְּשׁוֹ) בְּאַהֲבָה, מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים
וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קִדְּשׁ הַזֶּה, אֶת יוֹם...

בפסח: חג המצות הזה, זמן חרותנו...

בשבועות: חג השבועות, זמן מתן תורתנו...

בסוכות וש"ע: חג הסוכות, זמן שמחתנו...

...בְּאַהֲבָה, זָכַר לַיְצִיאַת מִצְרָיִם: כִּי בָּנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ
קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים, וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁתָּ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן
הִנְחַלְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי מְקַדֵּשׁ (בשבת: הַשָּׁבַת וְ) וַיִּשְׂרָאֵל
וְהַזְּמַנִּים.

שותה מלוא לוגמיו, ומשקה כל בני חבורה אחר כך נוטל ידיו, ומברך המוציא ואוכל.

ברכה מעין השבע

בלילי שבתות השייך חוזר ומתפלל (בקול רם) ברכה אחת מעין שבע:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן. קוֹנֵה בְּרַחֲמָיו שָׁמַיִם וָאָרֶץ, גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. מִגֵּן אֲבוֹת בְּדַבְּרוּ, מַחִיָּה מֵתִים בְּמֵאֲמָרוֹ, הַמְלַךְ הַקְּדוֹשׁ שְׁאִין כְּמוֹהוּ. הַמְנִיחַ לַעֲמוֹ בַשַּׁבָּת קְדֻשׁוֹ, כִּי בָּס רָצָה לְהַנִּיחַ לָהֶם. לְפָנָיו נַעֲבֹד בִּירְאָה וְנַפְחַד, וְנוֹדָה לְשִׁמוֹ בְּכֹל יוֹם תְּמִיד, מֵעוֹן הַבְּרָכוֹת. אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם, מְבָרֵךְ הַשְּׂבִיעִי, וּמְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת, וּמְנִיחַ בַּקְּדֻשָּׁה לַעַם מְדַשְּׁנֵי עַנְג, זָכָר לַמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא בְּמִנוּחַתְנוּ. וְקְדֻשְׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתוֹן חֲלָקְנוּ בְּתוֹרַתְךָ, וְשִׂמַח נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ, וְשִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבְךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ לַעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילְנוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן שַׁבָּתוֹת קְדֻשָּׁךְ, וְיִנוּחוּ בָּס כָּל יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

תִּתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהָ רַבָּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהָ, וְיִמְלֵךְ מַלְכוּתִיהָ, וְיַצְמַח פְּרֻקְנִיהָ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהָ, וְיִפְרַק עֲמִיָּה, בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבַרַךְ לַעֲלָמֵי וְלַעֲלָמֵי עֲלָמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיהָ רַבָּא מְבָרֵךְ לַעֲלָמָא וְלַעֲלָמֵי וְלַעֲלָמֵי עֲלָמֵיָא. תִּתְבָּרַךְ. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמֵם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדַּר יִתְהַלַּל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהָ דְקְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לַעֲלָא לַעֲלָא מְכָל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא, דְאִמְרוּן בְּעֵלְמָא; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד בְּעוֹתְכוֹן וְצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשִׁמְיָא וְסִיעֵתָא וּפְרַקְנָא עֲלִיכוֹן וְעֵלְנָא, וְעַל כָּל קְהֵלְהוֹן דְיִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

בַּיָּדִיךָ, עַל נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ, עַל נַסִּיךָ וְנַפְּלֹאוֹתֶיךָ שֶׁבָּכַל עַת וְנַעַת....

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן הרע על עמך בית ישראל, ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, ושללם לבוז. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ודנת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. והפדת את עצתו, וקלקלת את מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמהן פלא ונסים, כך עשה עמנו נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת. תמשך ב"הטוב כי לא..."

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיהו בן יוחנן כוהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך בית ישראל, לבטלם מתורתך, ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ודנת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. ומסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, ופושעים ביד עושי תורתך. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמהם נסים וגבורות, כך עשה עמנו נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת. תמשך ב"הטוב כי לא..."

עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, הַמֵּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חֲסָדֶיךָ. כָּל הַחַיִּים יִהְיוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל, כִּי טוֹב הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלֵךְ נֶאֱחָה לַהוֹדוֹת.

שִׁים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבְרָכָה, חַן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאַחַד, מִמְּאֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמְּאֹר פְּנִיךָ נִתַּת לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרָה וְחַיִּים, אֶהְבֶּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרַךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עַת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם. יְהִי לְרַצוֹן אִמְרֵי כִּי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרְוֵמוֹ, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֵּן מַגְבִּיחַ רֹאשׁוֹ מִן הַכְּרִיעָה.

הרות ומוריד הגשם (בימות החמה: ומוריד הטל) מכלכל חיים
בחסד. מחיה מתים ברחמים רבים, רופא חולים, וסומך
נופלים, ומתיר אסורים, ומקים אמונתו לישני עפר. מי
כמוך בעל גבורות ומי דומה לך, ממית ומחיה? ונאמן אתה,
להחיות מתים. ברוך אתה יי, מחיה המתים.

אתה קדוש, ושמך קדוש, וקדושים בכל יום יהללונך, סלה. ° ברוך
אתה יי, האל הקדוש.

אתה קדש את יום השביעי לשמך, תכלית מעשה שמים וארץ.
ויברכתו מכל הימים, וקדשתו מכל הזמנים. כאמור,
"ויברך אלהים את יום השביעי, ויקדש אתו, כי בו שבת
מכל מלאסתו, אשר ברא אלהים לעשות." אלהינו ואלהי
אבותינו, רצה נא במנוחתנו. וקדשנו במצוותיך, ותן חלקנו
בתורתך, ושמח נפשנו בישועתך, ושבענו מטובך, וטהר לבנו
לעבדך באמת. והנחילנו באהבה וברצון שבתות קדשך,
וינחו בם כל ישראל אוהבי שמך. ברוך אתה יי, מקדש
השבת.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב העבודה
לדביר ביתך. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל
ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא יגיע וראה ורצה ושמע ופקד וזכר
לפניך וזכרוננו, זכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירך, זכרון משיח בן דויד
עבדך, זכרון כל עמך בית ישראל, לפניך לפלטה לטובה לחן לחסד
ולרחמים...

בפסח: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג המצות הזה...

בסוכות: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג הסוכות הזה...

בראש חודש: ביום ראש החדש הזה...

רחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה, פקדנו בו לברכה,
הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחנו ורחם עלינו, ומלטנו
בו מכל צרה ונגון, ושמחנו בו שמחה שלמה.

ותרצנו, ותחזינה עינינו בשובך לנך, לציון ברחמים כמאז.
ברוך אתה יי, המחזיר שכינתו לציון.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו. צור חיינו מגן ישענו,
אתה הוא לדור ודור. נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו המסורין

° בעשרת ימי תשובה אומר: כאמור, ויגבה יי צבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוך אתה יי, המלך הקדוש.

וְשֹׁמְרֵנוּ, וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל דְּבַר רָע וּמִפֶּחַד לַיְלָה, וְשֹׁבֵר הַשָּׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וְשֹׁמֵר צַאתֵנוּ וּבּוֹאֵנוּ. כִּי שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה. וּבְצֶל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ, כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה לֹא יָנוּם, וְלֹא יִישָׁן, שׁוֹמֵר, יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ שׁוֹמֵר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן. יִמְלֶךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן. וַיְרֵא כָּל הָעָם, וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם, וַיֹּאמְרוּ, יי הוּא הָאֱלֹהִים, יי הוּא הָאֱלֹהִים. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם. וַיִּמְלֵא כְבוֹד יי אֶת כָּל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ יי בַּיּוֹם, בְּרוּךְ יי בְּלַיְלָה, בְּרוּךְ יי בַּבֶּקֶר, בְּרוּךְ יי בְּעֶרֶב. בְּרוּךְ יי בְּשִׁכְבֵּנוּ, בְּרוּךְ יי בְּקוּמֵנוּ. הָאֵל אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים, אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל-חַי, וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בִּיָּדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי. פְּדִית אֹתִי יי, אֵל אֶמֶת. יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ, בְּאִמּוֹר לְצִיוֹן, מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ. יי מֶלֶךְ, יי מֶלֶךְ, יי יִמְלֶךְ לְעוֹלָם וָעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמוֹלֵךְ בְּכְבוֹדוֹ חַי וְקַיִם תָּמִיד יִמְלֶךְ לְעוֹלָם וָעַד.

וְתִגְדַּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהָ, וַיִּמְלֶךְ מַלְכוּתִיהָ, וַיִּצְמַח פְּרָקְנִיהָ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחִיהָ, וַיִּפְרַק עַמִּיהָ, בְּחַיִּיכוֹן וּבִיּוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעִגְלָא וּבְזִמּוֹן קָרִיב; וַאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי עֶלְמַיָּא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי עֶלְמַיָּא. וְתִבְרַךְ. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְשִׁתְּבַח וְתִפְאַר, וְתִרְוֹמָם וְתַעֲלָה, וְתַהֲדָר וְתַהֲלָל, וְתִנְשֵׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא לְעִילָא מִכָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא וְתַשְׁבְּחַתָּא וְנַחֲמַתָּא, דְּאִמִּירוֹן בְּעֶלְמָא; וַאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן.

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדַנִּי, שְׁפִתֵי תִפְתַּח, וּפִי, יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן. גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמְגוֹן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְגוֹן אַבְרָהָם.

אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי, מְחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב

וּשְׁבַעַת הַשְּׁמָרוֹ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם
 אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אָף יי בְּכֶם וְעָצַר
 אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ
 וְאֲבַדְתֶּם מִהֲרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יי נָתַן לָכֶם.
 וְשַׁמְתֶּם אֶת דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם
 אֶתֶם לְאוֹת עַל יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם. וְלִמְדַתֶּם
 אֶתֶם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.
 לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי
 לְאַבְתִּיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ.

וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֵרוֹתָם וְנִתְּנוּ עַל
 צִיצִית הַכִּנָּף פְּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ
 וַזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי וְעַשִּׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי
 לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֹתָם זָנִים אַחֲרֵיהֶם. לְמַעַן
 תִּזְכְּרוּ וְעַשִּׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם.
 אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת
 לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם.

אָמַת אָמוּנָה כָּל זֹאת קִיַּם עֲלֵינוּ, כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֲנַחְנוּ
 יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. אָמַת מַלְכֵנוּ, וְאַפְסֵ זולתוֹ. הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מַלְכִים,
 הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף עָרִיצִים, הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִם, הַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה
 לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בַחַיִּים וְלֹא נִתֵּן לְמוֹט רַגְלֵינוּ,
 הַמְדַרְכִּינוּ עַל בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ, וַיִּרַם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׁוֹנְאֵינוּ. הַעוֹשֶׂה
 לָנוּ נִקְמָה בַּפְּרָעָה, אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם, הַמַּכֶּה
 בַּעֲבַרְתּוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וַיּוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוֹת
 עוֹלָם. הַמַּעֲבִיר בְּנֵינוּ בֵּין גְּזָרֵי יַם סוּף, וְאֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת
 שׁוֹנְאֵיהֶם בַּתְּהוֹמוֹת טֶבַע. רָאוּ בְנִים אֶת גְּבוּרַתּוֹ, וְהוֹדוּ וְשִׁבְּחוּ
 לְשִׁמּוֹ. וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קָבְלוּ עֲלֵיהֶם, וְעָנוּ בְּלִם בְּשִׁמְחָה רַבָּה
 וְאָמְרוּ, "מִי כַמְכָה בְּאֵלִים יי, מִי כַמְכָה נֶאֱדָר בַּקֶּדֶשׁ, נוֹרָא תְהִלַּת,
 עֲשֵׂה פֶלֶא. יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד!" וְנֹאמֶר, גֹּאֲלֵנוּ, יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ,
 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל.

הַשְּׁכִיבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְשֵׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ לְחַיִּים וּלְשֵׁלוֹם, וּפְרָס
 עֲלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ, וְתִקַּנְנוּ בַעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. וְהִגּוּ בַעֲדֵנוּ

ערבית לשבת

ברכת קרית שמע וקרית שמע

אם עשר אנשים, כל הציבור יושבין ושליח ציבור יורד לפני התיבה ועומד באמצע הציבור, ואומר:

בְּרָכוּ אֶת יי הַמְּבָרֵךְ!

הציבור עונין: **בְּרוּךְ יי הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֵד!**

מתחיל הש"ץ ופורס על שמע בקול רם, והן עונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה. היודע לברך ולקרוא קורא עימו עד שמברך המולך בכבודו.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּדַבְרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים, בְּחֻקְמָה פּוֹתַח שַׁעֲרִים, בְּתַבְינָה מְשַׁנֶּה עֵתִים, מַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים, מְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ כְּרָצוֹנוֹ. בּוֹרָא יוֹמָם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אֹר, מַעְבִּיר יוֹם וּמֵבִיא לַיְלָה, מְבַדִּיל בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה. יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ, קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּעְרִיב עַרְבִים.

אַהֲבַת עוֹלָם, יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֶהְבֵּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת וְחֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים, אוֹתָם לְמַדַּת. עַל כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֵי רְצוֹנְךָ, וְנִשְׁמַח וְנַעֲלֶז בְּדַבְרֵי תוֹרַתְךָ, לְעוֹלָם וָעֵד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֶרֶץ יְמִינוּ, וּבָהֶם נִהְיָה יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאַהֲבַתְךָ לֹא תִסּוּר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם וָעֵד, כִּי הִיא עֲטָרַת רֵאשֵׁנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד!

בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד.

וְאַהֲבַתְךָ אֶת יי אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לֵבְבְךָ. וְשִׁנְתָם לְבִנְיָךְ וּדְבַרְתָּ בָם בְּשִׂבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִקְחֶךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשִׂכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ. וּקְשַׁרְתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ. וְכַתַּבְתָם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ שְׁמִעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם - לְאַהֲבָה אֶת יי אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ, בְּכָל לֵבְבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם. וְנָתַתִּי מִטֵּר אֲרֻצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֶה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסְפַּת דְּגַנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהַרְךָ. וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשַׂדְּךָ לְבַהֲמֹתְךָ וְאָכְלָת

הרהורים רעים, ותהיה מטתי שלמה לפניך, ותעמידני ממנה לחיים ולשלום, והאירה עיני פן אישן המנות; ברוך אתה יי, המאיר לכל העולם.

וקורא פרשה ראשונה מקרית שמע:

שמע ישראל יי אל הינו יי אחד!

בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך.
והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך.
ושננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך
ובשכבך ובקומך. וקשרתם לאות על ירך והיו לטפוח בין
עיניך. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.

אם אנסתו שינה, קורא אפילו פסוק ראשון או פסוקי רחמים, ואחר כך יישן.

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהַ, וְיִמְלֹךְ מַלְכוּתִיהַ, וְיִצְמַח פְּרָקְנִיהַ, וְיִקְרַב מְשִׁיחִיהַ, וְיַפְרֹק עַמִּיהַ, בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב; וְאִמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי עֶלְמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעֶלְמֵי עֶלְמֵיָא. יִתְבָּרַךְ. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמֵם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדָּר יִתְהַלַּל, וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא לְעִילָא מִכָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאִמְיָרָן בְּעֶלְמָא; וְאִמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. תִּתְקַבַּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד בְּעוֹתְכוֹן וּצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אָבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשִׁמְיָא וְסִיעֵתָא וּפְרָקְנָא עֲלִיכוֹן וְעֶלְנָא, וְעַל כָּל קְהֵלְהוֹן דִּישְׂרָאֵל. וְאִמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אָמֵן. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

ברכת הלבנה

הרואה לבנה בחידושה מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּמֵאֲמָרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים, חֶק וּזְמַן נָתַן לָהֶם שְׁלֵא יִשְׁנוּ אֶת תְּפִקִּידָתָם, שְׁשִׁים וּשְׁמַחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵיהֶם, פּוֹעֲלֵי אֱמֶת שֶׁפְּעֵלְתָם אֱמֶת. וּלְלַבְנָה אָמַר שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ לְהִיּוֹת עֲטָרַת תְּפָאֲרַת לַעֲמוּסֵי בְטוֹן, שֶׁהֵם עֵתִידִין לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתֶהּ, וּלְפָאֵר לְיוֹצְרֶם עַל כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים.

וצריך לברך ברכה זו מעומד, שכל המברך על החודש בזמנו כאילו הקביל פני שכניה. ואם לא בירך עליו בלילה הראשון, יש לו לברך עליו עד שישה-עשר יום בחודש (עד שתימלא פגימתו).

קרית שמע על המיטה

כשייכנס אדם למיטתו לישן בלילה מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְּפִיל חֻבְלֵי שִׁינָה עַל עֵינַי, וּמֵאִיר לְאִישׁוֹן בֵּית עֵינַי; יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי, שֶׁתְּצִילֵנִי מִיֹּצֵר רָע, וּמִפְּגַע רָע, וְאֵל יְבַהֲלוּנִי חֲלוּמוֹת רְעוֹת וְלֹא

בו מכל צרה ונגון, ושמחנו בו שמחה שלמה.
ותרצנו, ותחזינה עינינו בשובך לנוך, לציון ברחמים כמאז.
ברוך אתה יי, המחזיר שכינתו לציון.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו. צור חיינו מגן ישענו,
אתה הוא לדור ודור. נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו
המסורין בידך, על נשמותינו הפקודות לך, על נסיד ונפלאותיך
שבכל עת ועת...

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות,
ועל התשועות, שעשית עמנו ועם
אבותינו, בימים ההם בזמן הזה.
בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן
הרע על עמך בית ישראל, ובקש
להשמיד להרג ולאבד את כל
היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים
ביום אחד, ושללם לבוז. ואתה
ברחמיך הרבים עמדת להם בעת
צרתם, ונדת את דינם, ורבת את
ריבם, ונקמת את נקמתם. והפרת
את עצתו, וקלקלת את מחשבתו,
והשבות לו גמולו בראשו, ותלו
אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך
שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל
עשית פלא ונסים. כשם שעשית
עמך פלא ונסים, כך עשה עמנו
נסים וגבורות, בעת ובעונה הזאת.
תמשיך ב"הטוב כי לא..."

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל
המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות,
ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו,
בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיה בן
יוחנן כוהן גדול חשמןאי ובניו,
כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך
בית ישראל, לבטלם מתורתך,
ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך
הרבים עמדת להם בעת צרתם, ונדת
את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את
נקמתם. ומסרת גבורים ביד חלשים,
ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד
טהורים, ורשעים ביד צדיקים,
ופושעים ביד עושי תורתך. ועשית לך
שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית
פלא ונסים. כשם שעשית עמך נסים
וגבורות, כך עשה עמנו נסים וגבורות,
בעת ובעונה הזאת.
תמשיך ב"הטוב כי לא..."

ערב ובקר וצהרים. הטוב כי לא כלו רחמיך, המרחם כי לא תמו
חסדיך. כל החיים יהללו את שמך הגדול, כי טוב האל הטוב.
ברוך אתה יי, הטוב שמך ולך נאה להודות.

שים שלום, טובה, וברכה, חן וחסד, ורחמים, עלינו ועל ישראל
עמך. וברכנו כלנו כאחד, ממאור פניך. כי ממאור פניך נתת
לנו יי אלהינו, תורה ונחיים, אהבה וחסד, צדקה ושלום.
וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת בשלום. ברוך
אתה יי, המברך את עמו ישראל בשלום.
יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

תקע בשופר גדול לחרותנו. ושא נס לקבץ את כל גליותינו מארבע כנפות הארץ לארצנו. ברוך אתה יי, מקבץ נדחי עמו ישראל.

השיבה שופטינו כבראשונה, ויועצינו כבתחלה. והסר ממנו יגון ואנחה, ומלך עלינו אתה לבדך, ברחמים, בצדק, ובמשפט. ברוך אתה יי, מלך אוהב צדקה ומשפט.

למשפטים אל תהי תקוה. כל המינים פרגע לאבדו, ומלכות זדון תעקר ותשבר, מהרה בימינו! ברוך אתה יי, שובר אויבים ומכניע זדים.

על הצדיקים ועל החסידים ועל גרי הצדק, ועל שארית עמך בית ישראל, יהמו רחמיך יי אלהינו. ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת, ושים חלקנו עמם. לעולם לא יבוש, כי בשמך בטחנו, ולישועתך נשענו. ברוך אתה יי, משען ומבטח לצדיקים.

תשכן בתוך ירושלים עירך באשר דברת, ובנה אותה בנין עולם, במהרה בימינו! ברוך אתה יי, בונה ירושלים.

את צמח דויד, מהרה תצמיח! וקרנו, תרום בישועתך. ברוך אתה יי, מצמיח קרן ישועה.

שמע קולנו יי אלהינו, וחוס ורחם עלינו, וקבל ברחמים ורצון את תפלתנו. מלפניך מלפנו, ריקם אל תשיבנו, כי אתה שומע תפלת כל פה. ברוך אתה יי, שומע תפלה.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב העבודה לדביר ביתך. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא יגיע יראה ירצה ישמע יפקד יזכר לפניך זכרוננו, וזכרון אבותינו, וזכרון ירושלים עירך, וזכרון משיח בן דויד עבדך, וזכרון כל עמך בית ישראל, לפניך לפלטה לטובה לחן לחסד ולרחמים

בפסח: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג המצות הזה...

בסוכות: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג הסוכות הזה...

בראש חודש: ביום ראש החודש הזה...

רחם בו עלינו ולהושיענו. וזכרנו יי אלהינו בו לטובה, ופקדנו בו לברכה, הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחסנו ורחם עלינו, ומלטנו

גואל לבני בניהם. מלך רחמן מושיע ומגן. ברוך אתה יי, מגן אברהם.

אתה גבור לעולם אדני, מחיה מתים אתה רב להושיע. משיב הרוח ומוריד הגשם (בימות החמה: ומוריד הטל) מכלכל חיים בחסד. מחיה מתים ברחמים רבים, רופא חולים, וסומך נופלים, ומתיר אסורים, ומקיים אמונתו לישני עפר. מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך ממית ומחיה? ונאמן אתה, להחיות מתים. ברוך אתה יי, מחיה המתים.

אתה קדוש, ושמך קדוש, וקדושים בכל יום יהלונך, סלה. ברוך אתה יי, האל הקדוש.

אתה חונן לאדם דעת, ומלמד לאנוש בינה. חננו מאתך דעה, ובינה, והשכל. ברוך אתה יי, חונן הדעת.

השיבנו אבינו לתורתך, וקרבונו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. ברוך אתה יי, הרוצה בתשובה.

סלח לנו אבינו כי חטאנו, ומחל לנו מלכנו כי פשענו, כי אל טוב וסלח אתה. ברוך אתה יי, חנון ומרבה לסלח.

ראה בענינו, וריבה ריבנו, ומחר לגאלנו, כי אל מלך גואל חזק אתה. ברוך אתה יי, גואל ישראל.

רפאנו יי אלהינו ונרפא, הושיענו ונושעה. והעלה רפואה שלמה לכל תחלואינו, כי אל רופא רחמן אתה. ברוך אתה יי, רופא חולי עמו ישראל.

ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו, וברך את שנתנו. ותן טל ומטר על פני האדמה, ושבע את העולם פלו מטובך, ורוח פני תבל מעשר מתנות ידיך. ושמרה והצילה יי אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה, מכל מיני משחית ומכל מיני פורענות. ותן לה אחרית ותקוה שבע ושלוש וברכה, פשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

⁹⁰ בעשרת ימי תשובה אומר: כאמור, ויגבה יי צבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקה. ברוך אתה יי, המלך הקדוש.

⁹¹ בימות החמה: ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו, וברך את שנתנו בטללי רצון ברכה ונדבה, פשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

קדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל.

הַשְּׂפִיבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, וּפְרֹס עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ, וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. וְהִגֵּן בְּעַדְנוּ וְשִׁמְרֵנוּ, וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל דְּבַר רָע וּמִפֶּחַד לַיְלָה, וּשְׁבֵר הַשָּׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּשְׁמֹר צַאֲתֵנוּ וּבּוֹאֵנוּ. כִּי שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה. וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ, כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה לֹא יָנוּס, וְלֹא יִישָׁן, שׁוֹמֵר, יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ שׁוֹמֵר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן. וַיֵּרָא כָּל הָעָם, וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם, וַיֹּאמְרוּ, יי הוּא הָאֱלֹהִים, יי הוּא הָאֱלֹהִים. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם. וַיִּמְלֵא כְבוֹד יי אֶת כָּל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ יי בַּיּוֹם, בְּרוּךְ יי בְּלַיְלָה, בְּרוּךְ יי בַּבֶּקֶר, בְּרוּךְ יי בַּעֶרֶב. בְּרוּךְ יי בְּשִׁכְבֵּנוּ, בְּרוּךְ יי בְּקוּמֵנוּ. הָאֵל אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים, אֲשֶׁר בִּידוֹ נֶפֶשׁ כָּל-חַי, וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בִּידֶךָ אֶפְקִיד רוּחִי. פְּדִית אֹתִי יי, אֵל אֱמֶת. יֵרָאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׁמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעַתְךָ, בְּאֶמֶר לְצִיוֹן, מַלְךְ אֱלֹהֶיךָ. יי מַלְךְ, יי מַלְךְ, יי יְמַלְךְ לְעַלְמֵם וְעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמוֹלֵךְ בְּכְבוֹדוֹ חַי וְקַיִם תָּמִיד יְמַלְךְ לְעוֹלָם וְעַד.

וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתִיהַ, וַיְמַלֵּךְ מַלְכוּתִיהַ, וַיַּצְמַח פְּרָקְנִיהַ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחִיהַ, וַיִּפְרֹק עֲמִיהַ, בְּחַיִּיכוֹן וּבִיּוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזָמּוֹן קָרִיב; וַאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. וַתְּבָרַךְ. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר, וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְעַלֶּה, וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְהַלַּל, וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמִיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא לְעִילָא מִכָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאִמְרוּן בְּעֶלְמָא; וַאֲמָרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן.

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדַנִּי, שְׁפַתֵי תִפְתַּח, וּפִי, נִגִּיד תְּהִלַּתְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וַיִּמְבִּיא

היום - לאִהְבָה אֶת יי אֱלֹהֵיכֶם וּלְעַבְדוֹ, בְּכֹל לְבַבְכֶם וּבְכֹל נַפְשְׁכֶם. וְנָתַתִּי מָטָר אֲרֻצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמְלַקֹּשׁ וְאֶסְפֹּת דְגַנְךָ וְתִירֶשְׁךָ וְיִצְהַרְךָ. וְנָתַתִּי עֶשֶׂב בְּשָׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֶכְלֹת וּשְׂבַעַת הַשָּׁמַרִי לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסָרְתֶם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אַף יי בְּכֶם וְעֶצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהֶאֱדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וְאֶבְדַּתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יי נָתַן לָכֶם. וּשְׁמַתֶּם אֶת דְּבַרִי אֱלֹהֵי עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם. וּלְמַדְתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ. לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי לְאַבְתִּיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ.

וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כְּנָפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֹתָם זֵימִם אַחֲרֵיהֶם. לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם.

אָמַת אָמוּנָה כָּל זֹאת קִים עֲלֵינוּ, כִּי הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֶנְחֲנוּ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ. אָמַת מְלַכְנוּ, וְאָפֶס זוּלְתוֹ. הַפּוֹדְנוּ מִיַּד מְלָכִים, הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף עֲרִיצִים, הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִם, הַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רַגְלֵינוּ, הַמְדַרְכֵּנוּ עַל בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ, וְיָרֵם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׁוֹנְאֵינוּ. הַעוֹשֶׂה לָנוּ נִקְמָה בַּפְּרָעָה, אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם, הַמַּפְּחֵ בַעֲבַרְתּוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וַיּוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוֹת עוֹלָם. הַמַּעֲבִיר בְּנָיו בֵּין גְּזְרֵי יַם סוּף, וְאֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע. רְאוּ בְנִים אֶת גְּבוּרָתוֹ, וְהוֹדוּ וּשְׁבַחוּ לְשִׁמּוֹ. וּמְלֻכוֹתוֹ בְּרַצּוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם, וְעָנוּ כָּלָם בְּשִׁמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ, "מִי כַמֶּכָה בְּאֵלֶם יי, מִי כַמֶּכָה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ, נוֹרָא תְהִלָּתוֹ, עֲשֵׂה פֶלֶא. יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד!" וְנֹאמְרוּ, גְּאֲלָנוּ, יי צַבָּאוֹת שְׁמוֹ,

ערבית לחול

ברכת קרית שמע וקרית שמע

אם עשר אנשים, כל הציבור יושבין ושליח ציבור יורד לפני התיבה ועומד באמצע הציבור, ואומר:

וְהוּא רְחוּם, יִכְפֹּר עֵוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבֵּה לְהָשִׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ.

בְּרַחוּ אֶת יי הַמְּבָרָךְ!

הציבור עונין: בְּרוּךְ יי הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד!

מתחיל הש"ץ ופורס על שמע בקול רם, והן עונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה. היודע לברך ולקרות קורא עימו עד שמברך המולך בכבודו.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים, בְּחֻקָּהּ פּוֹתַח שַׁעֲרִים, בְּתַבְיִנָּה מְשַׁנֶּה עֵתִים, מַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים, מְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ פְּרָצוֹנוֹ. בּוֹרָא יוֹמָם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אֹר, מַעְבִּיר יוֹם וַיִּמְבִּיא לַיְלָה, מְבַדֵּיל בֵּין יוֹם לַלַּיְלָה. יי צְבָאוֹת שְׁמוֹ, קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּעְרִיב עַרְבִים.

אֶהְבֵּת עוֹלָם, יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אֶהְבֵּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת וְחֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים, אוֹתָם לְמִדָּת. עַל כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ נִשְׁיַח בְּחֻקֵי רְצוֹנְךָ, וְנִשְׁמַח וְנַעֲלֶז בְּדַבְּרֵי תוֹרַתְךָ, לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךָ יַמֵּינוּ, וּבָהֶם נִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאֶהְבֵּתְךָ לֹא תִסּוּר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הִיא עֲטֶרֶת רֵאשֵׁנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אוֹהֵב אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד!

בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאֶהְבֵּת אֶת יי אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ. וְשִׁנְנָתָם לְבָנֶיךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשִׂכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְכַתְּבָתָם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ.

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֵל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם

כְּרַעוּתִיָּה, וַיִּמְלֹךְ מַלְכוּתִיָּה, וַיִּצְמַח פְּרֻקְנִיָּה, וַיִּקְרַב מְשִׁיחִיָּה,
וַיִּפְרֹק עַמִּיָּה, בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּעַגְלָא וּבְזָמֵן קָרִיב; וְאָמְרוּ אֱמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֱמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרְד
לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָּא. יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרְד לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָּא.
וְתַבְרַךְ. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֱמֵן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמֵם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדָּר
יִתְהַלָּל, וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמִיָּה דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֱמֵן. לְעִילָא
לְעִילָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבְּחָתָא וְנִחְמָתָא, דְאֲמִירָן
בְּעַלְמָא; וְאָמְרוּ אֱמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֱמֵן. תִּתְקַבַּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד
בְּעוֹתְכוֹן וּצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אַבוּהוֹן דִּי
בְּשַׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשַׁמֵּיָּא וְסִיעֵתָא וּפְרַקְנָא עַלִּיכוֹן וְעַלְנָא,
וְעַל כָּל קְהָלְהוֹן דִּישְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אֱמֵן. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אֱמֵן. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בְּמְרוֹמֵי, הוּא בְּרַחֲמֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

דברי תחנונים של היחיד

אחר תפילה, המתפלל עושה נפילת פנים בקידה או בהשתחויה (אבל אסור לעשות השתחויה על אבנים בימינו). מותר לאדם להתפלל במקום זה, ולנפול על פניו במקום אחר. מנהג פשוט בכל ישראל שאין נפילת פנים בשבתות, ובמועדות, ובראש השנה, ובראשי חודשים, וחנוכה, ופורים, ולא במנחה של ערבי שבתות וימים טובים, ולא בערבית שבכל יום. נהגנו להתחנן בפסוקים אלו:

לְפָנֶיךָ אֲנִי כּוֹרֵעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה וּמִתְחַנֵּן - אֲדוֹן הָעוֹלָם, אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים, וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים. כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. מַה נֹּאמֵר לִיהוָה? מַה נְדַבֵּר, וּמַה נִצְטַדֵּק? חֲטָאנוּ, וְעוֹנוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, וּמְרַדְנוּ. וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶיךָ, וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ. לָךְ אֲדֹנָי הִצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים. הִשְׁחָרוּ פָּנֵינוּ מִפָּנֵי אֲשַׁמְתָנוּ, וְנִכְפַּפָה קוֹמַתָנוּ מִפָּנֵי עוֹנוֹתֵינוּ. אֵין לָנוּ פֶה לְהִשִּׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. אֱלֹהֵי, בִשְׁתֵּי וְנִכְלַמְתִּי, לְהָרִים אֱלֹהֵי פָנֵי, אֲלֶיךָ. כִּי עוֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלָה רֹאשׁ, וְאֲשַׁמְתָנוּ גְדֹלָה עַד לְשָׁמַיִם; אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים. עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה לְמַעַן שְׂמֹךְ, כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי נְבִיאֶיךָ, לְמַעַן שְׂמִי אֲאָרִיךְ אִפִּי, וּתְהַלְתִּי אַחֲסֹס לָךְ, לְבַלְתִּי הַכְרִיתֶךָ. לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה, בֵּית יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם לְשֵׁם קְדוֹשִׁי. לֹא לָנוּ יי, לֹא לָנוּ, כִּי לְשֹׁמֵךְ, תָּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדֶךָ, עַל אֲמַתֶּךָ. לָמָּה, יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם? אֲנָא יי, אֵל תִּפּוּ, אֵל קָשִׁי הָעַם הַזֶּה, וְאֵל רִשְׁעוֹ וְאֵל חֲטָאָתוֹ. סִלַּח נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה, כַּגְּדֹל חֲסִדֶךָ, וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לְעַם הַזֶּה, מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנָּה. לְמַעַן שְׂמֹךְ יי, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵי כִּי רַב הוּא. אֲדֹנָי שְׂמַעְהָ, אֲדֹנָי סִלַּחְהָ, אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וְעֲשֵׂה, אֵל תֹּאחֲרָה. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי שְׂמֹךְ נִקְרָא עַל עֵירֶךָ וְעַל עַמֶּךָ.

כשמגביה פניו מן הקרקע, נהגו העם להתחנן בפסוקים אלו:
וְאֲנַחְנוּ לֹא נִדְעָה מַה נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יי, וְחֲסִדֶיךָ, כִּי מַעוֹלָם הָמָּה. אֵל תִּזְכָּר לָנוּ עוֹנוֹת רֵאשֵׁנִים. מִהָרָ, יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד. קוֹמָה, עֲזָרְתָה לָנוּ - וּפָדְנוּ, לְמַעַן חֲסִדֶיךָ. יְהִי חֲסִדֶיךָ יי עִלֵּינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ. אִם עוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדֹנָי מִי יַעֲמִד? כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה, לְמַעַן, תִּנְרָא. יי הוֹשִׁיעָה - הַמְּלֹךְ, יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קְרָאָנוּ! כִּי הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זְכוֹר, כִּי עִפְרָ אֲנַחְנוּ. עֲזָרְנוּ, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׂמֹךְ. וְהִצִּילָנוּ וְכִפַּר עַל חֲטָאֵתֵינוּ, לְמַעַן שְׂמֹךְ.

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא. הַצִּיבוֹר עוֹנֵינוּ: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא

עֲמָהֶן פִּלְא וְנָסִים, כִּדְ עֲשֵׂה עֲמָנוּ
נָסִים וְגִבּוֹרוֹת, בְּעֵת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת.
תַּמְשִׁיד ב"ה טוֹב כִּי לֹא..."

וְגִבּוֹרוֹת, כִּדְ עֲשֵׂה עֲמָנוּ נָסִים וְגִבּוֹרוֹת,
בְּעֵת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת.
תַּמְשִׁיד ב"ה טוֹב כִּי לֹא..."

עָרַב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָּלֹ רַחֲמֵיךָ, הַמְּרַחֵם כִּי לֹא תִּמּוּ
חֲסָדֶיךָ. כָּל הַחַיִּים יְהַלְלוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, כִּי טוֹב הָאֵל הַטּוֹב.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלִךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת.

ביום תענית, אם יש כהנים לציבור (יותר מאחד), הש"ץ אומר לפני הברכה:

כֹּהֲנִים!

הש"ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונים, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ. (הציבור עונין "אמן")

יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְדְּ. (הציבור עונין "אמן")

יִשְׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונין "אמן")

אם אין כהן לציבור ביום תענית, הש"ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָּה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה, הָאֲמוּרָה
לְאַהֲרוֹן וּלְבָנָיו כֹּהֲנֵים עִם קְדוֹשֶׁיךָ, כְּאֲמֹר, "יְבָרְכֶךָ יי, וַיִּשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יי
פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיַּחַנְדְּ. יִשְׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֶם."

שִׁים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבִרְכָּה, חוֹן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עֲלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל
עִמְךָ. וּבְרַכְנוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד, מְמַאֵר פְּנִיךָ. כִּי מְמַאֵר פְּנִיךָ נִתַּת
לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרָה וְחַיִּים, אֶהְבֶּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמְּבָרְךָ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.
הֵיוּ לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

ואחר כך מתחיל הש"ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא
התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב העבודה לדביר ביתך. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא יגיע יראה ירצה ישמע יפקד יזכר לפניך זכרונו, זכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירך, זכרון משיח בן דויד עבדך, זכרון כל עמך בית ישראל, לפניך לפלטה לטובה לחן לחסד ולרחמים

בפסח: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג המצות הזה...

בסוכות: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג הסוכות הזה...

בראש חודש: ביום ראש החדש הזה...

רחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה, פקדנו בו לברכה, הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחסנו ורחם עלינו, ומלטנו בו מפל צרה ויגון, ושמחנו בו שמחה שלמה.

ותרצנו, ותחזינה עיינינו בשויבך לננו, לציון ברחמים כמאז. ברוך אתה יי, המחזיר שכונתו לציון.

בחזרת הש"ץ, הציבור עונין: מודים אנחנו לך יי אלהינו ואלהי כל בשר. יוצרנו יוצר בראשית, ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו, בן תחיינו ותחננו, ותאסף גליותינו לחצרות קדשך, לשמר חקיך ולעבדך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו. צור חיינו מגן ישענו, אתה הוא לדור ודור. נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו המסורין בנדיך, על נשמותינו הפקודות לך, על נסיד ונפלאותיך שבכל עת ועת...

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות, ועל התשועות, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן הרע על עמך בית ישראל, ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, ושללם לבו. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ודנת את דינם, ורבית את ריבם, ונקמת את נקמתם. והפרת את עצתו, וקלקלת את מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיהו בן יוחנן כוהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך בית ישראל, לבטלם מתורתך, ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ודנת את דינם, ורבית את ריבם, ונקמת את נקמתם. ומסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, ופושעים ביד עושי תורתך. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמהם נסים

לְמַשְׁמָדִים אֵל תְּהִי תַקְוָה. כָּל הַמֵּינִים כָּרְגַע יֵאבְדוּ, וּמַלְכוּת זָדוֹן
תִּעָקֵר וְתִשָּׁבֵר, מִהֲרָה בְיָמֵינוּ! בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים
וּמַכְנִיעַ זָדִים.

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל גְּרֵי הַצְּדָק, וְעַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, יְהִמוּ רַחֲמֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שְׂכָר טוֹב לְכָל
הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת, וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם. לְעוֹלָם לֹא
נִבּוֹשׁ, כִּי בְשִׁמְךָ בְּטַחְנוּ, וְלִישׁוּעָתְךָ נִשְׁעֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצְּדִיקִים.

בתשעה באב:

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ, וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ - הָעִיר
הָאֲבֵלָה, הַחֲרָבָה הַשׁוֹמְמָה, הַנִּתְּוֶנָה בְיַד זָרִים, הַיּוֹשֶׁבֶת וְרֹאשׁ לָהּ חַפּוּי,
כְּאִשָּׁה עֲקָרָה שְׁלֵא יִלְדָה. וַיְבַלְעוּהָ לְגִיוָנִים, וַיִּירָשׁוּהָ עוֹבְדֵי פְסִילִים.
וַיִּתְּנוּ נִבְלַת עֲבָדֶיךָ, מֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמַת הָאָרֶץ. עַל כֵּן צִוּוּ בְמִרְרָה
תִּבְכֶּה, וִירוּשָׁלַיִם תִּתֵּן קוֹלָהּ - לְבִי לְבִי עַל חֲלָלֶיהֶם, מְעִי מְעִי עַל
הַרוֹגֵיהֶם. רָאֵה יי וְהַבִּיטָהּ, וְרַחֵם שׁוֹמְמוֹתֶיהָ וְנַחֲמָהּ - כִּי אַתָּה יי בְּאִשׁ
יְסַדְתָּהּ, וּבְאִשׁ אַתָּה עֲתִיד לְבַנוֹתָהּ, כְּכַתּוּב, וְאָנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָר יי, חוֹמַת
אִשׁ סָבִיב, וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה בְתוֹכָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

תמשיך ב"את צמח דויד..."

תִּשְׁכֹּן בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ, וּבִנֵּה אוֹתָהּ בְּנֵן עוֹלָם,
בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ! בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

אֵת צִמַח דָּוִד, מִהֲרָה תַצְמִיחַ! וְקַרְנוּ, תְּרוּם בִּישׁוּעָתְךָ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה.

ביום של תענית, היחיד מברך:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, וְחוּס וְרַחֵם עֲלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וְרַצּוֹן אֵת
תְּפִלָּתֵנוּ. מִלְפָּנֶיךָ מִלְפָּנוּ, רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ. עֲנֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ! עֲנֵנוּ בְיוֹם
צוּם הַתַּעֲנִית הַזֶּה, כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אָנַחְנוּ. אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִפָּנּוּ, וְאֵל
תַּעֲלֵם אָזְנְךָ מִשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ, וְהִיָּה קְרוֹב, לְשׁוֹעֵנוּ. טָרָם נִקְרָא, וְאַתָּה
תַּעֲנֵה - נְדַבֵּר, וְאַתָּה תִשְׁמַע. כְּדָבָר שֶׁנֶּאֱמַר, וְהִיָּה טָרָם יִקְרָאוּ, וְאָנִי
אֶעֱנֶה; עוֹד הִם מְדַבְּרִים, וְאָנִי אֶשְׁמַע. כִּי אַתָּה שׁוֹמַע תְּפִלַּת כָּל פֶּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹמַע תְּפִלָּה.

תמשיך ב"רצה יי אלהינו..."

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, וְחוּס וְרַחֵם עֲלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וְרַצּוֹן
אֵת תְּפִלָּתֵנוּ. מִלְפָּנֶיךָ מִלְפָּנוּ, רִיקָם אֵל תִּשְׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה
שׁוֹמַע תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹמַע תְּפִלָּה.

אתה חונן לאדם דעת, ומלמד לאנוש בינה. חננו מאתך דעה,
ובינה, והשכל. ברוך אתה יי, חונן הדעת.
השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלפנו לעבודתך, והחזירנו
בתשובה שלמה לפניך. ברוך אתה יי, הרוצה בתשובה.
סלח לנו אבינו כי חטאנו, ומחל לנו מלפנו כי פשענו, כי אל טוב
וסלח אתה. ברוך אתה יי, חנון ומרבה לסלח.
ראה בענינו, וריבה ריבנו, ומהר לגאלנו, כי אל מלך גואל חזק
אתה. ברוך אתה יי, גואל ישראל.

ביום התענית, השי"ץ מברך :

עננו יי אלהינו! עננו ביום צום התענית הזה, כי בצרה גדולה אנחנו. אל
תסתור פניך ממנו, ואל תעלם אִזְנְךָ מִשְׁמַע תִּפְלִתְנוּ, וְהִיָּה קְרוֹב לְשׁוֹעֵנו.
טָרִם נִקְרָא, וְאַתָּה תַעֲנֶה - נִדְבֵר, וְאַתָּה תִשְׁמַע. כְּדָבָר שְׁנֵאָמֵר, וְהִיָּה טָרִם
יִקְרָאוּ, וְאֲנִי אֶעֱנֶה; עוֹד הֵם מְדַבְּרִים, וְאֲנִי אֶשְׁמַע. כִּי אַתָּה עוֹנֶה בְּכָל עַת
צָרָה וְצוּקָה, פּוֹדֶה וּמְצִיל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַעוֹנֶה בְּעַת צָרָה.

רפאנו יי אלהינו ונרפא, הושיענו וננשעה. והעלה רפואה שלמה
לכל תחלואינו, כי אל רופא רחמן אתה. ברוך אתה יי,
רופא חולי עמו ישראל.

ברכנו יי אלהינו בכל מעשה דינו, וברך את שנתנו. ותן טל
ומטר על פני האדמה, ושבע את העולם פלו מטובך, ורוה
פני תבל מעשר מתנות ידיך. ושמרה והצילה יי אלהינו את
השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה, מכל מיני משחית
ומכל מיני פורענות. ותן לה אחרית ותקנה שבע ושלוש
וברכה, כשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

תקע בשופר גדול לחרותנו. ושא נס לקבץ את כל גליותינו
מארבע כנפות הארץ לארצנו. ברוך אתה יי, מקבץ נדחי
עמו ישראל.

השיבה שופטינו כבראשונה, ויועצינו כבתחלה. והסר ממנו יגון
ואנחה, ומלך עלינו אתה לבדך, ברחמים, בצדק, ובמשפט.
ברוך אתה יי, מלך אוהב צדקה ומשפט.

⁰ בימות החמה: ברכנו יי אלהינו בכל מעשה דינו, וברך את שנתנו בטללי רצון ברכה
ונדבה, כשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדֹנָי, שְׁפָתַי תִּפְתַּח, וּפִי, נִגִיד תְּהִלָּתְךָ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן.
 גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמַבִּיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַגֵּן אַבְרָהָם.

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי, מְחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בימות החמה: וּמוֹרִיד הַטַּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בַּחֲסֵד. מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לְךָ, מִמִּית וּמְחִיָּה? וְנֶאֱמָן אַתָּה, לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחִיָּה הַמֵּתִים.

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וּקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ, סְלֵה. ° בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

נְקַדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְנִשְׁלֵשׁ לְךָ קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת, כַּדָּבָר הָאֲמוּר עַל יַד נְבִיאְךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...

כל אומרים: ...קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת; מְלֵא כֹל הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ!

כְּבוֹדוֹ וְגִדְלוֹ מְלֵא עוֹלָם, וּמְשַׁרְתֵּיו שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ מְקוּם כְּבוֹדוֹ?

כל אומרים: מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ!

מִמְּקוֹמְךָ מְלַכְנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלַךְ מְלַכְנוּ עֲלֵינוּ, כִּי מְחַכִּים אָנוּ לְךָ. מְתֵי תִמְלַךְ בְּצִיּוֹן, בְּחַיֵּינוּ וּבְיַמֵּינוּ הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אָמֵן תִּשְׁכַּח תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵינֶךָ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה בְּמַלְכוּת עֲזָךָ, כַּדָּבָר הָאֲמוּר בְּשִׁירֵי קְדֻשְׁךָ, עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקְךָ...

כל אומרים: יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר - הַלְלוּהָ!

לְדוֹר וָדוֹר נִגִיד גְּדֻלָּתְךָ, וּלְנֶצַח נְצָחִים קְדֻשְׁתְּךָ נְקַדִּישׁ. וְשִׁבְחֶךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יְמוּשׁ, כִּי אֵל מְלַךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. ° בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

° בעשרת ימי תשובה אומר: כְּאֲמוּר, וְיִגְבֶּה יי צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נְקַדֵּשׁ בְּצִדְקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ.

מנחה לחול

תהילה לדוד

והוא רחום, יכפר עון, ולא ישחית. והרבה להשיב אפו, ולא יעיר כל חמתו. אשרי יושבי ביתך, עוד יהלונך סלה. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שיי אלהיו.

תהלה לדוד: ארוממך אלוהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד. בכל יום אברכך, ואהלה שמך לעולם ועד. גדול יי ומהלל מאד, ולגדלתו אין חקר. דור לדור ישבח מעשיך, וגבורתיך יגידו. הדר כבוד הודך, ודברי נפלאתיך אשיחה. ועוזו נראתיך יאמרו, וגדלתך אספרנה. זכר רב טובך יביעו, וצדקתך ירננו. חנון ורחום יי, אך אפים וגדל חסד. טוב יי לכל, ורחמיו על כל מעשיו. יודוך יי כל מעשיך, וחסידיך יברכוכה. כבוד מלכותך יאמרו, וגבורתך ידברו. להודיע לבני האדם גבורתו, וכבוד הדר מלכותו. מלכותך מלכות כל עלמים, וממשלתך בכל דור ודור. סומך יי לכל הנפלים, וזוקף לכל הכפופים. עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו. פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון. צדיק יי בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו. קרוב יי לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת. רצון יראיו יעשה, ואת שועתם ישמע וישעם. שומר יי את כל אהביו, ואת כל הרשעים ישמיד. תהלת יי ידבר פי, ויברך כל בשר שם קדשו, לעולם ועד.

יתגדל ויתקדש שמייה רבא. הציבור עונין: אמן. בעלמא די ברא כרעותיה, וימלך מלכותיה, ויצמח פרקניה, ויקרב משיחיה, ויפרק עמיה, בחייכון וביומיכון ובחיייהון דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמא. יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמא. יתברך. הציבור עונין: אמן. ישתבח יתפאר, יתרום יתעלה, יתהדר יתהלל, ויתנשא שמייה דקדשא בריך הוא. הציבור עונין: אמן. לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא ותשבחתא ונחמתא, דאמירו בעלמא; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן.

בסוכות : ביום טוב מקרא קדש הנה ביום חג הסוכות הנה
בפסח : ביום טוב מקרא קדש הנה ביום חג המצות הנה

וּנְבָרְכְךָ עָלֶיךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי עַל הָאָרֶץ

על הפירות ויין:
נעל פרותיה.

על מיני מזונות:
נעל המחה.

על כל שמברכין לפניו "שהכול", מברכין לאחריו:
בֹּרָא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת עַל כָּל מַה שֶּׁבָרָא, חַי הַעוֹלָמִים.

מניחתינו

בחגים וראשי חדשים: אֱלֹהֵינו ואלהי אבותינו, יַעֲלֶה וְיִבֹּא יָגִיעַ יִרְאֶה יִרְצֶה יִשְׁמַע יִפְקֹד יִזְכֹּר לְפָנֶיךָ זְכוֹנֵנו, זְכוֹן אֲבוֹתֵינוּ, זְכוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, זְכוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ, זְכוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ לְפִלְטָה לְטוֹבָה לְחַן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים...

בפסח: בְּיוֹם מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה...

בסוכות: בְּיוֹם מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה, בְּיוֹם מוֹעֵד חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה...

בראש חודש: בְּיוֹם רֵאשִׁי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה...

רַחֵם בּוֹ עֲלֵינוּ וְלֹהֲוִשִׁיעֵנו. זְכְרֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, פְּקֻדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָה, הוֹשִׁיעֵנו בּוֹ לְחַיִּים, בְּדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, חוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עֲלֵינוּ, וּמְלַטְנוּ בּוֹ מִכָּל צָרָה וְיָגוֹן, וְשִׁמְחָנוּ בּוֹ שְׂמֵחָה שְׁלֵמָה.

וּבְנֵה אֶת יְרוּשָׁלַיִם בְּקִרְוֹב כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵינוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן!

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אֲבִינוּ מְלַכְנוּ אֲדִירְנוּ בּוֹרְאֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב, שֶׁכָּכֵל יוֹם הוּא גּוֹמְלֵנוּ חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְכָל טוֹב. הִרְחַמְנוּ יִשְׁתַּבַּח לְדוֹרֵי דוֹרִים! הִרְחַמְנוּ יִתְפָּאֵר לְנֶצַח נְצָחִים! הִרְחַמְנוּ יִפְרֹנְסֵנוּ בְּכַבּוּד! הִרְחַמְנוּ יִזְכְּנוּ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וּלְבַנְיָן בֵּית הַמִּמְקֹדֶשׁ וּלְחַיֵי הָעוֹלָם הַבָּא!

האורח מברך: ?הי רצון שלא תבוש בעל הבית בעולם הזה ולא תכלם לעולם הבא.

מְגִדּוֹל יְשׁוּעוֹת מְלַכּוֹ וְעֵשֶׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ, לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם. כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ, וְדוֹרְשֵׁי יי לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ!

אחר כך מברך על היין, ואחר כך מברך על הבשמים.

ברכה מעין שלוש

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

על מיני מזונות:	על הפירות:	על מיני מזונות:
על הממחיה ועל הכלכלה	על העץ ועל פרי העץ	על הגפן ועל פרי הגפן

וְעַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵה וְעַל אֲרָץ חֲמֵדָה טוֹבָה וּרְחֻבָה שְׂרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ. רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָה; וְשִׁמְחָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ

בשבת: בְּיוֹם הַמְּנוּחַ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה

והפותח אומר :

ברוך אם עשר אנשים : אלהינו שְאֵכְלָנוּ מְשָלוּ, וּבְטוּבוֹ חֵינּוּ!

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, הִזָּן אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ בְטוּב
בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. וְטוּבוֹ הַגָּדוֹל לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחְסֹר לָנוּ
לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הוּא זֶן וּמְפָרְנֵס לְכָל. כְּאִמּוֹר, "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן." וּמִכֵּין מְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא.
ברוך אתה יי, הִזָּן אֶת הַכֹּל.

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות,
ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיה בן
יוחנן כוהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכות וְנוֹ הַרְשָׁעָה עַל עַמְךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְבַטְלֵם מִתּוֹרַתְךָ, וְלַהֲעַבְרֵם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עֲמַדְתָּ
לָהֶם בְּעַת צָרָתָם, וְנָתַתָּ אֶת דִּינָם, וּרְבַתָּ אֶת רִיבָם, וְנִקְמַתָּ אֶת נַקְמָתָם. וּמִסִּרְתָּ
גְּבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים, וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים, וּטְמָאִים בְּיַד טְהוּרִים, וְרָשָׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וּפּוֹשְׁעִים בְּיַד עוֹשֵׂי תּוֹרַתְךָ. וְעָשִׂיתָ לָךְ שֵׁם גָּדוֹל בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל
עָשִׂיתָ פְּלָא וְנִסִּים. כִּשֵּׁם שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נְסִים וּגְבוּרוֹת, כִּדְ עָשָׂה עִמָּנוּ נְסִים
וּגְבוּרוֹת, בְּעַת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת.

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות, ועל התשועות, שעשית עמנו ועם אבותינו,
בימים ההם בזמן הזה. בימי מרדכי ואסתר, כשעמד המן הרע על עמך בית
ישראל, ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים
ביום אחד, וישללם לבו. ואתה ברחמך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ונתת
את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. והפרת את עצתו, וקלקלת את
מחשבתו, והשבית לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך שם
גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמָהוּ פְּלָא וְנִסִּים,
כִּדְ עָשָׂה עִמָּנוּ נְסִים וּגְבוּרוֹת, בְּעַת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת.

נוֹדָה לָךְ יי אלהינו וּנְבָרְכְךָ מְלַכְנוּ כִּי הִנְחַלְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ
אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וּרְחֻבָה בְּרִית וְתוֹכָה. עַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. עַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלַּמְדָתָנוּ,
עַל חֻקֵּי רְצוֹנְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ.

ועל כָּלֵם יי אלהינו אָנוּ מוֹדִים לָךְ, וּמְבָרְכִים אֶת שְׁמֶךָ. כְּאִמּוֹר,
"וְאַכְלַת וּשְׁבַעְתָּ וּבְרַכְתָּ אֶת יי אֱלֹהֶיךָ, עַל הָאֶרֶץ הַטְּבָה
אֲשֶׁר נָתַתָּ לָךְ." בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן.

רחם יי אלהינו על ישראל עַמְךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וְעַל צִיּוֹן
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו,
וּמִלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחְךָ תַּחְזִיר לְמִקּוּמָהּ בְּיָמֵינוּ.

בשבת: אלהינו ואלהי אבותינו רצה וְחִלְצָנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַמַּנּוֹחַ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה וְנִשְׁבַּחְתָּ בּוֹ וְנִנּוּחַ בּוֹ כְּמִצְוַת רְצוֹנְךָ וְאֵל תִּהְיֶה צָרָה וְגוֹן בְּיוֹם

הרואה מלכי אומות העולם מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁנָּתַן מַכְבוֹדוֹ לְבֶשֶׁר וְנָדָם.

הרואה מלכי ישראל מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁנָּתַן מַכְבוֹדוֹ לִירְאָיו.
 הרואה את הכושי, ואת המשונין בצורת פניהן או באבריהן, ופיל, וקוף, וקיפוף, מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְשַׁנֵּה הַבְּרִיּוֹת.

הרואה סומה או קיטע, ומוכי שחין, ובהקנין, וכיוצא בהן מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, דִּין הָאֱמֶת.
 היוצא לשדות ולגינות בימי ניסן, וראה אילנות פורחות וניצנים עולים מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא חָסַר בְּעוֹלָמוֹ כְּלוּם, וּבָרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת נְאוֹת, כְּדִי לְהַתְנַאֲוֹת בְּהֵן בְּנֵי אָדָם.

על הרוחות שנשבו בזעף, ועל הברקים, ועל הרעמים, ועל קול ההברה שתשמע בארץ כמו ריחיים גדולים, ועל האור שבאוויר שייראו כאילו הן כוכבים נופלים ורצים ממקום למקום, או כמו כוכבים שיש להן זנב מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁכֹּחוֹ מְלֵא עוֹלָם.

ואם רצה, מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית.
 על ההרים, ועל הגבעות, ועל המדברות, ועל הימים, ועל הנהרות (אם ראה אחד מהן אחר שלושים יום) מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית.

הרואה את הים הגדול משלושים יום או יתר מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָעוֹשֶׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל.
 הרואה קשת בענן מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, זֹכֵר הַבְּרִית, נֶאֱמַן בְּבְרִיתוֹ, וְקִים בְּמַאֲמָרוֹ.

ברכת המזון

אם היה שם יין, מביאין כוס מחזיק רביעית או יתר, ומביאין מין בשמים. אוחז את היין בימינו ואת הבשמים בשמאלו, ומברך ברכת המזון.
 אם שלוש אנשים או יותר לזמן, אחד פותח :
נְבָרַךְ אִם עֶשֶׂר אֲנָשִׁים : לֹאלֹהֵינוּ שְׂאֲכָלְנוּ מִשְׁלֹ!

האחרים עונים :
בְּרוּךְ אִם עֶשֶׂר אֲנָשִׁים : לֹאלֹהֵינוּ שְׂאֲכָלְנוּ מִשְׁלֹ, וּבָטוּבוֹ חֵינּוּ!

הרואה מקום שנעשה בו נס לו, הוא (ובנו ובן בנו) מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה לְיִלְאָבִי נֶס בַּמָּקוֹם
הַזֶּה.

הרואה גוב אריות וכבשן האש מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נֶס לְצַדִּיקִים בַּמָּקוֹם
הַזֶּה.

הרואה מקום שעובדין בו עבודה זרה מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁשָּׁנַתוֹ אֶרֶץ אֲפִים לְעוֹבְרֵי
רְצוֹנוֹ.

הרואה מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה בארץ ישראל מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָקַר עֲבוֹדַת זָרָה מֵאֶרֶץנוּ.

הרואה מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה בחוצה לארץ מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָקַר עֲבוֹדַת זָרָה מִן הַמָּקוֹם
הַזֶּה.

הרואה בתי ישראל ביישובן מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְצִיב גְּבוּל אֶלְמָנָה.

הרואה בתי ישראל בחורבנן מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, דָּגוּן הָאֶמֶת.

הרואה קברי ישראל מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר יָצַר אֶתְכֶם בְּדִין, וְזָן
אֶתְכֶם בְּדִין, וְכִלְכַּל אֶתְכֶם בְּדִין, וְהַחֲיָה אֶתְכֶם בְּדִין, וְהִמִּית
אֶתְכֶם בְּדִין, וְהוּא עֲתִיד לְהַקִּים אֶתְכֶם לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא
בְּדִין. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

הרואה שש מאות אלף נכרים כאחד אומר :
בּוֹשָׁה אִמְכֶם מֵאֵד, חִפְּרָה יוֹלְדֹתְכֶם; הִנֵּה אַחֲרִית גּוֹיִם, מְדַבֵּר
צִיָּה וְעֲרֵבָה.

הרואה שש מאות אלף ישראלים כאחד (בארץ ישראל) מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, חֲכֵם הַרְּזִים.

הרואה מחכמי אומות העולם מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁשָּׁנַתוֹ מִחֲכָמְתוֹ לְבָשָׂר וְדָם.

הרואה מחכמי ישראל מברך :
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁשָּׁנַתוֹ מִחֲכָמְתוֹ לִירְאָיו.

דברי היום

ברכות שונות

הבונה בית חדש, הקונה כלים חדשים (בין יש לו כיוצא בהן בין אין לו), הרואה פרי המתחדש משנה לשנה (בתכחילת ראייתו), והרואה את חברו לאחר שלושים יום מברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲיָנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה.**

הרואה את חברו לאחר שנה אחת מברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְחִיָּה הַמַּתִּים.**

שמועה טובה מברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַטוֹב וְהַמְּטִיב.**

שמע שמועה רעה מברך: **בְּרוּךְ דָּין הָאֱמֶת.**

ירדו גשמים רבים (משירבו המים על הארץ, ויעלו אבעבועות מן המטר על פני המים, וילכו האבעבועות זה לקראת זה) מברך:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ, עַל כָּל טַפָּה וְטַפָּה שֶׁהוֹרְדַתְּ לָנוּ. וְאֵלוּ פִינוּ מְלֵא שִׁירָה כְּיָם, וְלִשׁוֹנֵנוּ רֶנָּה כְּהַמּוֹן גְּלִיו, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֵבֵי הַרְקִיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִיָּרֵחַ, וְיָדֵינוּ פְרוֹסוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאֵילוֹת, אֵין אָנוּ מִסְפִּיקִין לְהוֹדוֹת לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ וּלְבָרְךָ אֶת שִׁמְךָ מִלִּפְנֵינוּ, אִפְלוּ עַל אַחַת מֵאֵלֶּף אֵלֶּפִים וְרוֹב רַבְבֵי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ. מִלִּפְנֵי, מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרַעַב זִנְתָּנוּ, וּבִשְׂבַע כִּלְכַלְתָּנוּ, וּמִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ, וּמִדָּבָר מִלְּטָתָנוּ, וּמִחֲלָאִים רָעִים רַבִּים דָּלִיתָנוּ מִלִּפְנֵינוּ. וְעַד הַנָּה, עֲזְרוּנוּ כְחֶמֶץ יי אֱלֹהֵינוּ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסֵדֶיךָ. עַל כֵּן אֲבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָנוּ, וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאֵפֵינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמַּתָּ בְּתוֹךְ פִּינוּ - הֵן הֵן בְּרִינָה יוֹדוּ לָךְ, וַיְבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ מִלִּפְנֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, רַב הַהוֹדוֹת אֶל הַתְּשַׁבְּחוֹת.

הרואה מקום שנעשו בו ניסים לישראל (כגון ים סוף ומעברות הירדן) או לרבים מברך: **בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאֲבוֹתֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה.**

כְּרַעוּתִיָּה, וַיִּמְלֹךְ מַלְכוּתִיָּה, וַיִּצְמַח פְּרֻקְנִיָּה, וַיִּקְרַב מְשִׁיחִיָּה,
וַיִּפְרֹק עַמִּיָּה, בְּחֵיכּוֹן וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּעַגְלָא וּבְזָמֶן קָרִיב; וְאָמְרוּ אֱמֹן. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אֱמֹן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרַךְ
לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָּא. יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרַךְ לְעַלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָּא.
וְתַבְרַךְ. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אֱמֹן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמֵם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדָּר
יִתְהַלָּל, וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמִיָּה דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אֱמֹן. לְעִילָא
לְעִילָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבְּחָתָא וְנִחְמָתָא, דְאֲמִירָן
בְּעַלְמָא; וְאָמְרוּ אֱמֹן. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אֱמֹן. תִּתְקַבַּל צְלוֹתְכוֹן וְתִתְעַבֵּיד
בְּעוֹתְכוֹן וּצְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, קְדָם אַבוּהוֹן דִּי
בְּשַׁמְיָא. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מְשַׁמֵּיָּא וְסִיעֵתָא וּפְרַקְנָא עַלִּיכוֹן וְעַלְנָא,
וְעַל כָּל קְהָלְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אֱמֹן. הַצִּיּוֹר עוֹנִין: אֱמֹן. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמֵי, הוּא בְּרַחֲמֵי וְעֹשֶׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר, קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת, מְלֵא כָל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ!

הציבור עונין: קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ!

וּמְקַבְּלֵי דִין מִן דִּין וְאִמְרִין, קְדִישׁ בְּשָׁמַי מְרוֹמָא עֲלָאָה בֵּית
שְׁכִינְתָּהּ, קְדִישׁ עַל אַרְעָא עוֹבֵד גְּבוּרְתָּהּ, קְדִישׁ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי
עֲלַמְיָא, יי צְבָאוֹת, מְלֵיא כָל אַרְעָא זִיו יְקָרָה.

וּתְשַׁאֲנֵי רוּחַ, וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל - בְּרוּךְ כְּבוֹד יי
מִמְקוֹמוֹ! וְנִטְלַתְנֵי רוּחָא, וְשִׁמְעַת בְּתַרֵּי קַל זִיעַ סָגִיא דְמִשְׁבַּחֵי
וְאִמְרִין, בְּרִיךְ יְקָרָא דִּי מְאַתֵּר בֵּית שְׁכִינְתָּהּ.

יי יְמַלֵּךְ לְעֵלְמָא וְעַד! יי מְלַכּוּתָהּ קָאֵם לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא.

וכן נהגו להתחנן (אחר סדר היום) בתחנונים אלו:

יי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ, שְׁמֵרָה זֹאת לְעוֹלָם,
לִיצַר מַחְשְׁבוֹת לִבְבַּ עַמְךָ. וְהִכֵּן לְבָבְךָ אֵלֶיךָ. וְהוּא רַחוּם, יִכְפֹּר
עוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ. כִּי
אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלֵחַ, וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרָאִיךָ. צְדָקְתְּךָ צְדָק
לְעוֹלָם, וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת. מִי אֵל כְּמוֹךָ, נִשְׂא עוֹן וְעִבֵּר עַל פֶּשַׁע,
לְשֹׂאֲרֵי נַחֲלָתוֹ. לֹא הִחֲזִיק לְעַד אָפוֹ, כִּי חִפֵּץ חֶסֶד הוּא. יָשׁוּב
יִרְחַמְנוּ, יִכְבֹּשׂ עוֹנֵינֵינוּ, וְתִשְׁלַיְךָ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטְאוֹתֵם. תִּתֵּן
אֱמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִימֵי קֶדֶם.
בְּרוּךְ אֲדֹנָי, יוֹם יוֹם, יַעֲמֵס לָנוּ, הָאֵל יִשְׁוַעְתָּנוּ סִלָּה! יי צְבָאוֹת
עֲמָנוּ, מְשַׁנֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה! יי צְבָאוֹת, אֲשֶׁרֵי אָדָם בְּטַח
בְּךָ. בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בְּרוּךְ בּוֹרְאָנוּ שֶׁבְרָאָנוּ לְכְבוֹדוֹ,
שֶׁהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ,
חַיֵּי עוֹלָם נְטֻעָה בְּתוֹכֵנוּ. הִרְחַמְנוּ, יִפְתַּח לִבְנוּ לְתַלְמוּד תּוֹרָתוֹ, וְיִתֵּן
בְּלִבְנוּ אֶהְבֵּתוֹ וְיִרְאֵתוֹ, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנוֹ, וּלְעַבְדוֹ בְּלִבְבַּ שְׁלָם
וּבְנִפְשׁ חִפְצָה. לְמַעַן לֹא נִיַּגַע לְרִיק, וְלֹא נִלְד לְבַהֲלָה. כֵּן יְהִי רְצוֹן,
וּרְחַמִּים מְלַפְנִיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, שְׁנַחֲיָה לְשֹׁמֵר חֻקֶיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְלִימּוֹת הַמְּשִׁית כְּדִי שְׁנֻזְכָּה וְנִירַשׁ טוֹב לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַעַן
יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יי אֱלֹהֵי, לְעוֹלָם אוֹדְךָ. יְהִיו לְרְצוֹן אִמְרֵי
כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

יְתַגְדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא. הציבור עונין: אָמֵן. בְּעֲלָמָא דִּי בְרָא

תהילה לדוד

ואחר כך יעמוד השי"ץ לבדו, ואומר:
וְהוּא רַחוּם, יְכַפֵּר עֲוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר
כָּל חַמְתּוֹ.

תְּהִלָּה לְדָוִד:

אֲרוֹמַמְךָ אֱלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכְּךָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּכָל יוֹם אֶבְרַכְּךָ, וְאֶהְלֵלֶנּוּ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
גְּדוֹל יי וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקֶר.
דוֹר לְדוֹר יִשְׂבַח מַעֲשֶׂיךָ, וְגִבּוֹרֵתֶיךָ יִגִּידוּ.
הַדָּר כְּבוֹד הַיּוֹדֵךְ, וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה.
וְעִזּוֹ נִוְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְיִגְדְּלֶנּוּ אֲסַפְּרֶנָּה.
זָכַר רַב טוֹבֶךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקֶיךָ יִרְנְנוּ.
חֲנוּן וְרַחוּם יי, אָרַךְ אֲפִים וְיִגְדֵל חֶסֶד.
טוֹב יי לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו.
יּוֹדֵךְ יי כָּל מַעֲשֶׂיךָ, וְחִסִּידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה.
כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וְגִבּוֹרֵתֶךָ יִדְבְּרוּ.
לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גִּבּוֹרֵתֶיךָ, וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ.
מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל דָּוָר וְדָר.
סוֹמְךָ יי לְכֹל הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֵף לְכֹל הַכְּפוּפִים.
עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ.
פּוֹתַח אֶת יָדֶךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רְצוֹן.
צַדִּיק יי בְּכָל דְּרָכָיו, וְחִסִּיד בְּכָל מַעֲשָׂיו.
קְרוֹב יי לְכֹל קְרָאִיו, לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת.
רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם.
שׁוֹמֵר יי אֶת כָּל אֱהָבָיו, וְאֶת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד.
תְּהִלַּת יי יִדְבֵּר פִּי, וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד.

סדר היום ודברי תחנונים של הציבור

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל, וּלְשִׁבְי פָּשַׁע בִּינְעֻקֵּב, נָאִם יי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי
אוֹתָם, אָמַר יי, רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ, וְדַבְּרֵי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ, לֹא
יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַע, אָמַר יי, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְאַתָּה קְדוֹשׁ, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.

כרעותיה, וימלך מלכותיה, ויצמח פרקניה, ויקרב משיחיה, ויפרק עמיה, בחיכוך וביומיו ובחיהוון דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמא. יהא שמייה רבא מברך לעלמא ולעלמי עלמא. יתברך. הציבור עונין: אמן. ישתבח יתפאר, יתרום יתעלה, יתהדר יתהלל, ויתנשא שמייה דקדשא בריך הוא. הציבור עונין: אמן. לעילא לעילא מכל ברכתא שירתא ותשבחתא ונחמתא, דאמרו בעלמא; ואמרו אמן. הציבור עונין: אמן.

סדר קריאת התורה

משה רבנו תיקן להן לישראל, שיהיו קורין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי בשחרית, כדי שלא יהו שלושה ימים, בלא שמיעת תורה. ועזרא הסופר תיקן שיהיו הקורין בשני ובחמישי שלושה בני אדם, ולא יקראו פחות מעשרה פסוקים.

אחר גדול שבציבור יאמר לו לקרות, העולה לתורה פותח את הספר ומביט במקום שהוא קורא בו. ואחר כך הוא אומר:

ברכו את יי המברך!

הציבור עונין: ברוך יי המברך לעולם ועד!

העולה מברך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה יי, נותן התורה.

אין הקורא רשאי לקרות בתורה, עד שיכלה "אמן" מפי הציבור.

כישלים לקרות, העולה גולל את הספר ומברך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר נתן לנו תורת אמת, חיי עולם נטעה בתוכנו. ברוך אתה יי, נותן התורה.

ארבעה צריכין להודות בפני עשרה (ושניים מהם חכמים): החולה שנתרפא, החבוש שיצא מבית האסורים, יורדי הים כשיעלו, והולכי דרכים כשיגיעו ליישוב. הוא עומד בין החכמים ומברך:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, הגומל לחיבים טובות שגמלני כל טוב.

וכל השומעין עונין: שגמלך טוב, הוא יגמלך, סלה!

דברי תחנונים של היחיד

אחר תפילה, המתפלל עושה נפילת פנים בקידה או בהשתחויה (אבל אסור לעשות השתחויה על אבנים בימינו). מותר לאדם להתפלל במקום זה, ולנפול על פניו במקום אחר. מנהג פשוט בכל ישראל שאין נפילת פנים בשבתות, ובמועדות, ובראש השנה, ובראשי חודשים, וחנוכה, ופורים, ולא במנחה של ערבי שבתות וימים טובים, ולא בערבית שבכל יום. נהגנו להתחנן בפסוקים אלו:

לְפָנֶיךָ אֲנִי כֹרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה וּמִתְחַנֵּן - אֲדוֹן הָעוֹלָם, אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים, וְאֲדוֹנֵי הָאָדוֹנִים. כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. מַה נֹּאמֵר לִיהוָה? מַה נְדַבֵּר, וּמַה נִּצְטַדֵּק? חֲטֵאנוּ, וְעוֹנוּנוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, וּמְרַדְנוּ. וְסוֹר מִמִּצְוֹתֶיךָ, וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ. לָךְ אֲדֹנָי הִצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתֵּי הַפָּנִים. הִשְׁחָרוּ פְּנֵינוּ מִפְּנֵי אֲשַׁמְתָנוּ, וְנִכְפַּף קוֹמַתְנוּ מִפְּנֵי עוֹנוֹתֵינוּ. אֵין לָנוּ פֶה לְהַשִּׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהַרִים רֹאשׁ. אֱלֹהֵי, בִשְׁתֵּי וְנִכְלַמְתִּי, לְהַרִים אֱלֹהֵי פְנֵי, אֵלֶיךָ. כִּי עוֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ, וְאֲשַׁמְתָנוּ גְדָלָה עַד לְשָׁמַיִם; אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים. עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה לְמַעַן שְׁמֹךְ, כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי נְבִיאֶיךָ, לְמַעַן שְׁמֵי אֲאָרֶיךָ אִפִּי, וּתְהַלְתִּי אַחֲסֵס לָךְ, לְבַלְתִּי הַכְרִיתֶךָ. לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה, בַּיִת יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם לְשֵׁם קְדוֹשִׁי. לֹא לָנוּ יי, לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ, תָּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדֶךָ, עַל אֱמֻתְךָ. לְמַה, יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם? אֲנָא יי, אֵל תִּפְּן, אֵל קָשִׁי הָעַם הַזֶּה, וְאֵל רִשְׁעוֹ וְאֵל חֲטֵאוֹ. סִלַּח נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה, כְּגֹדֶל חֲסִדֶךָ, וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לְעַם הַזֶּה, מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנֵּה. לְמַעַן שְׁמֹךְ יי, וְסַלַּחַת לְעוֹנֵי כִּי רַב הוּא. אֲדֹנָי שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי סַלַּחְהָ, אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וְעֲשֵׂה, אֵל תֵּאֲחָר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי שְׁמֹךְ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמְּךָ.

כשמגביה פניו מן הקרקע, נהגו העם להתחנן בפסוקים אלו:

וְאֲנַחְנוּ לֹא נִדְעַה מַה נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ. זְכֹר רַחֲמֶיךָ יי, וְחֲסִדֶיךָ, כִּי מַעֲוָלִים הֵמָּה. אֵל תִּזְכֹּר לָנוּ עוֹנוֹת רֵאשֵׁנִים. מַהֲרָה, יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד. קוּמָה, עֲזָרְתָה לָנוּ - וּפְדֵנוּ, לְמַעַן חֲסִדֶךָ. יְהִי חֲסִדֶךָ יי עִלֵּינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחַלְנוּ לָךְ. אִם עוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדֹנָי מִי יַעֲמֵד? כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה, לְמַעַן, תִּנָּרָא. יי הוֹשִׁיעָה - הַמְּלִיךְ, יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם קָרָאנוּ! כִּי הוּא יִדְעַה יִצְרָנוּ, זְכוּר, כִּי עָפָר אֲנַחְנוּ. עֲזָרְנוּ, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֹךְ. וְהִצִּילְנוּ וְכַפֵּר עַל חֲטֵאוֹתֵינוּ, לְמַעַן שְׁמֹךְ.

יתגדל ויתקדש שְׁמִיהָ רַבָּא. הַצִּיבוֹר עוֹנִין: אַמֵּן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא

עֲמָהוּן פְּלֵא וְנָסִים, כִּךְ עֲשֵׂה עֲמָנוּ
נָסִים וְגִבּוֹרוֹת, בְּעֵת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת.
תַּמְשִׁיךְ בִּי הַטּוֹב כִּי לֹא..."

וְגִבּוֹרוֹת, כִּךְ עֲשֵׂה עֲמָנוּ נָסִים וְגִבּוֹרוֹת,
בְּעֵת וּבְעוֹנָה הַזֹּאת.
תַּמְשִׁיךְ בִּי הַטּוֹב כִּי לֹא..."

עָרַב וּבִקֵּר וְצִהֲרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, הַמְרַחֵם כִּי לֹא תִמוּ
חֲסָדֶיךָ. כֹּל הַחַיִּים יִהְלְלוּ אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, כִּי טוֹב הָאֵל הַטּוֹב.
בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלִךְ נֶאֱהָ לְהוֹדוֹת.

אם יש כהנים לציבור (יותר מאחד), הש״ץ אומר לפני הברכה:

כּוֹהֲנִים!

הש״ץ מקרא אותם מילה מילה, והם עונין, עד שמשלימין כל פסוק ופסוק:

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ. (הציבור עונין "אָמֵן")

יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְדֶּךָ. (הציבור עונין "אָמֵן")

יִשְׂאֵ יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם. (הציבור עונין "אָמֵן")

אם אין אפילו כהן אחד לציבור, הש״ץ אומר:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ בְּבְרָכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה, הָאֲמוּרָה
לְאֶהֱרוֹן וּלְבָנָיו כּוֹהֲנִים עִם קְדוּשֵׁיךָ, כְּאֲמֹר, "יְבָרְכֶךָ יי, וַיִּשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יי
פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיַּחַנְדֶּךָ. יִשְׂאֵ יי פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם. וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי, עַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֶם."

שִׁים שְׁלוֹם, טוֹבָה, וּבְרָכָה, חֵן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל
עַמְּךָ. וּבְרַכְנוּ בְּלִנוּ כְּאֶחָד, מִמְּאֹר פְּנִיךָ. כִּי מִמְּאֹר פְּנִיךָ נִתְּתָה
לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, תוֹרָה וְחַיִּים, אֶהְבֵּה וְחֶסֶד, צְדָקָה וְשְׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֶךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת בְּשְׁלוֹם. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.
יִהְיוּ לְרַצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.

כשגומר התפילה, כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחוריו כשהוא כורע; ונותן שלום
משמאל עצמו, ואחר כך מימין עצמו:

עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְוֵמָיו, הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

אחר כך מגביה ראשו מן הכריעה.

ואחר כך מתחיל הש״ץ ומתפלל (בקול רם) מתחילת הברכות, להוציא את מי שלא
התפלל. כל הציבור עומדין ושומעין, ועונין "אָמֵן" אחר כל ברכה וברכה.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה, והשב העבודה לדביר ביתך. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל בראצון. ותהי לראצון תמיד עבודת ישראל עמך.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבוא ויגיע יראה ירצה ישמע יפקד ויזכר לפניך זכרוננו, זכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירך, זכרון משיח בן דוד עבדך, זכרון כל עמך בית ישראל, לפניך לפלטה לפלטה לטובה לחן לחסד ולרחמים

בפסח: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג המצות הזה...

בסוכות: ביום מקרא קדש הזה, ביום מועד חג הסוכות הזה...

בראש חודש: ביום ראש החדש הזה...

רחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה, פקדנו בו לברכה, הושיענו בו לחיים, בדבר ישועה ורחמים, חוס וחנו ורחם עלינו, ומלטנו בו מכל צרה ויגון, ושמחנו בו שמחה שלמה.

ותרצנו, ותחזינה עינינו בשובך לנו, לציון ברחמים כמאז. ברוך אתה יי, המחזיר שכירתו לציון.

בחזרת הש"ץ, הציבור עונין:

מודים אנחנו לך יי אלהינו ואלהי כל בשר. יוצרנו יוצר בראשית, ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו, בן תחינו ויתחננו, ותאסף גליותינו לחצרות קדשך, לשמור חקיך ולעבדך ולעשות רצונך בלבב שלם על שאנו מודים לך.

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו. צור חיינו מגן ישענו, אתה הוא לדור ודור. נודה לך ונספר תהלתך, על חיינו המסורין בידיך, על נשמותינו הפקודות לך, על נסיד ונפלאותיך שבכל עת ועת.

בפורים: על הנסים, ועל הגבורות, ועל התשועות, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מרדכי ואסתר, כשעמד הכן הרע על עמך בית ישראל, ובקש להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים, מפער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, ושללם לבוז. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ונדת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. והפדת את עצתו, וקלקלת את מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו, ותלו אותו ואת בניו על העץ. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית

בחנוכה: על הנסים, ועל הגבורות, ועל המלחמות, ועל התשועות, ועל הפדות, ועל הפרקו, שעשית עמנו ועם אבותינו, בימים ההם בזמן הזה. בימי מתתיה בן יוחנן כוהן גדול ששמנאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך בית ישראל, לבטלם מתורתך, ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, ונדת את דינם, ורבת את ריבם, ונקמת את נקמתם. ומסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, ופושעים ביד עושי תורתך. ועשית לך שם גדול בעולמך, ולעמך ישראל עשית פלא ונסים. כשם שעשית עמהם נסים

למשפּמדים אל תהי תקוה. כּל המינים כּרעג לאבדו, ומלכות זדון
תעקר ותשבר, מהרה בימינו! ברוך אתה יי, שובר אויבים
ומכניע זדים.

על הצדיקים ועל החסידים ועל גרי הצדק, ועל שארית עמך בית
ישׂראל, יהמו רחמיך יי אלהינו. ותן שכר טוב לכל
הבוטחים בשמך באמת, ושים חלקנו עמם. לעולם לא
יבוש, כי בשמך בטחנו, ולישועתך נשענו. ברוך אתה יי,
משען ומבטח לצדיקים.

בתשעה באב:

רחם יי אלהינו עלינו, ועל ישׂראל עמך, ועל ירושלים עירך - העיר
האבלה, החרבה השוממה, הנתונה ביד זרים, היושבת וראש לה חפוי,
כאשה עקרה שלא ילדה. ויבלעוה לגיונים, ויירשוה עובדי פסילים.
ויתנו נבלת עבדך, מאכל לעוף השמים ולבהמת הארץ. על כן ציון במרר
תבכה, וירושלים תתן קולה - לבי לבי על חלליהם, מעי מעי על
הרוגייהם. ראה יי והביטה, ורחם שוממותיה ונחמה - כי אתה יי באש
יסדתה, ובאש אתה עתיד לבנותה, ככתוב, ואני אהיה לה נאם יי, חומת
אש סביב, ולכבוד אהיה בתוכה. ברוך אתה יי, בונה ירושלים.

תמשיך ב"את צמח דויד..."

תשכן בתוך ירושלים עירך באשר דברת, ובנה אותה בגן עולם,
במהרה בימינו! ברוך אתה יי, בונה ירושלים.

את צמח דויד, מהרה תצמיח! וקרנו, תרום בישועתך. ברוך
אתה יי, מצמיח קרן ישועה.

ביום של תענית, היחיד מברך:

שמע קולנו יי אלהינו, וחוס ורחם עלינו, וקבל ברחמים ורצון את
תפלתנו. מלפניך מלכנו, ריקם אל תשיבנו. עננו יי אלהינו! עננו ביום
צום התענית הזה, כי בצרה גדולה אנחנו. אל תסתר פניך ממנו, ואל
תעלם אזנך משמע תפלתנו, והיה קרוב, לשוענו. טרם נקרא, ואתה
תענה - נדבר, ואתה תשמע. כדבר שנאמר, והיה טרם יקראו, ואני
אענה; עוד הם מדברים, ואני אשמע. כי אתה שומע תפלת כל פה.
ברוך אתה יי, שומע תפלה.

תמשיך ב"רצה יי אלהינו..."

שמע קולנו יי אלהינו, וחוס ורחם עלינו, וקבל ברחמים ורצון
את תפלתנו. מלפניך מלכנו, ריקם אל תשיבנו, כי אתה
שומע תפלת כל פה. ברוך אתה יי, שומע תפלה.

שחרית לחול • 17

אתה חונן לאדם דעת, ומלמד לאנוש בינה. חננו מאתך דעה, ובינה, והשכל. ברוך אתה יי, חונן הדעת.

השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך. ברוך אתה יי, הרוצה בתשובה.

סלח לנו אבינו כי חטאנו, ומחל לנו מלכנו כי פשענו, כי אל טוב וסלח אתה. ברוך אתה יי, חנון ומרבה לסלח.

ראה בענינו, וריבה ריבנו, ומהר לגאלנו, כי אל מלך גואל חזק אתה. ברוך אתה יי, גואל ישראל.

ביום התענית, הש"ץ מברך:

עננו יי אלהינו! עננו ביום צום התענית הזה, כי בצרה גדולה אנחנו. אל תסתור פניך ממנו, ואל תעלם אזניך משמע תפלתנו, והיה קרוב לשוענו. טרם נקרא, ואתה תענה - נדבר, ואתה תשמע. כדבר שנאמר, והיה טרם יקראו, ואני אענה; עוד הם מדברים, ואני אשמע. כי אתה עונה בכל עת צרה וצוקה, פודה ומציל. ברוך אתה יי, העונה בעת צרה.

רפאנו יי אלהינו ונרפא, הושיענו ונושעה. והעלה רפואה שלמה לכל תחלואינו, כי אל רופא רחמן אתה. ברוך אתה יי, רופא חולי עמו ישראל.

ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו, וברך את שנתנו. ותן טל ומטר על פני האדמה, ושבע את העולם פלו מטובך, ורוה פני תבל מעשר מתנות ידיך. ושמרה והצילה יי אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה, מכל מיני משחית ומכל מיני פורענות. ותן לה אחרית ותקוה שבע ושלוש וברכה, כשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

תקע בשופר גדול לחרותנו. ושא נס לקבץ את כל גליותינו מארבע כנפות הארץ לארצנו. ברוך אתה יי, מקבץ נדחי עמו ישראל.

השיבה שופטינו כבראשונה, ויועצינו כבתחלה. והסר ממנו יגון ואנחה, ומלך עלינו אתה לבדך, ברחמים, בצדק, ובמשפט. ברוך אתה יי, מלך אוהב צדקה ומשפט.

^o בימות החמה: ברכנו יי אלהינו בכל מעשה ידינו, וברך את שנתנו בטללי רצון ברכה ונדבה, כשנים הטובות. ברוך אתה יי, מברך השנים.

תפילת העמידה

המתפלל כורע ארבע פעמים: בברכה ראשונה ("אבות") בתחילה ובסוף, ובהודיה ("מודים") בתחילה ובסוף. וכשהוא כורע, כורע בברוך; וכשהוא זוקף, זוקף בשם.

אֲדָנִי, שְׁפִתַי תִּפְתַּח, וּפִי, נִגִיד תִּהְלֶתֶךָ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיוֹן.
 גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם. מְלַךְ רַחֲמָן מוֹשִׁיעַ וּמְגוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְגוֹ אַבְרָהָם.

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדָנִי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ. מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם (בימות החמה: וּמוֹרִיד הַטֶּל) מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, רוֹפֵא חוֹלִים, וְסוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לְךָ, מִמֵּית וּמְחַיֶּה? וְנֶאֱמָן אַתָּה, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וּקְדוּשֵׁים בְּכֹל יוֹם יְהַלְלוּךָ, סְלָה.^ו
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

נִקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ, וְנִשְׁלֵשׁ לְךָ קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת, כַּדָּבָר הָאָמּוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר...
 כֹּל אוֹמְרִים: ...קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת; מְלֵא כָל הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ!

כְּבוֹדוֹ וְגִדְלוֹ מְלֵא עוֹלָם, וּמִשְׁרָתוֹ שׁוֹאֲלִים, אֵיךָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?
 כֹּל אוֹמְרִים: מְשֻׁבְּחִים וְאוֹמְרִים, בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ!
 מִמְּקוֹמְךָ מְלַכְנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֶךְ מְלַכְנוּ עֲלֵינוּ, כִּי מְחַכִּים אָנוּ לְךָ. מֵתֵי תִמְלֶךְ בְּצִיוֹן, בְּחַיֵּינוּ וּבְלִמֵּינוּ הַצִּיּוֹר עוֹנֵין: אָמֵן תִּשְׁכַּח תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵירֶךָ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה בְּמַלְכוּת עֲזָךָ, כַּדָּבָר הָאָמּוּר בְּשִׁירֵי קְדֻשְׁךָ, עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקָךָ...
 כֹּל אוֹמְרִים: יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיוֹן לְדֹר וָדֹר - הַלְלוּהָ!

לְדוֹר וָדוֹר נִגִיד גְּדֻלְךָ, וּלְנֶצַח נְצָחִים קְדֻשְׁתְּךָ נִקְדִּישׁ. וּשְׁבַחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמוּשׁ, כִּי אֵל מְלַךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה.^ו בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

^ו בעשרת ימי תשובה אומר: כָּאָמּוּר, וְיִגְבֶּה יי צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדֵּשׁ בְּצְדָקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּלַךְ הַקְּדוֹשׁ.

אבותינו, גואלנו וגואל אבותינו, יוצרנו וצור ישועתנו,
פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך, ואין לנו אלהים עוד
זולתך. עזרת אבותינו אתה הוא מעולם, מגן ומושיע
לבניהם אחריהם, בכל דור ודור. ברום עולם מושבך,
ומשפטך וצדקתך עד אפסי ארץ.

אמת אשרי איש אשר ישמע מצוותיך, ותורתך ודברך ישים על
לבו.

אמת אתה הוא אדון לעמך, ומלך גבור לריב ריבם לאבות ובנים.
אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון, ומבלעדך אין לנו
מושיע

אמת ממצרים גאלתנו, יי אלהינו, מבית עבדים פדיתנו. וכל
בכורי מצרים בדבר הרגת ובכורך גאלת, וים סוף בקעת,
וזדים טבעת, וידידים עברו מים, ויכסו מים צריהם עד
אחד מהם לא נותר.

ועל זאת שבחו גאולים, ורוממו לאל, ונתנו ידדים שירות
זמירות, תשבחות למלך אל חי וקיים. רם ונשא, גדול גבור ונורא,
משפיל גאים, עדי ארץ. מגבית שפלים עדי מרום, מוציא
אסירים, ופודה עניים, ועוזר דלים, ועונה לעמו ישראל בעת
שועם אליו. תהלה לאל עליון, ברוך הוא. משה וכל בני ישראל,
לך אמרו שירה בשמחה רבה, אמרו כלם, "מי כמכה באלם יי,
מי כמכה נאדר בקדש, נורא תהלת, עשה פלא. יי ימלך לעלם
ועד!" ונאמר, גאלנו, יי צבאות שמו, קדוש ישראל.
ברוך אתה יי, גאל ישראל.

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם - לְאַהֲבָה אֶת יי אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ, בְּכֹל לְבַבְכֶם וּבְכֹל נַפְשְׁכֶם. וְנָתַתִּי מִטֶּר אֲרֻצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסְפַּת דְּגַנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וַיִּצְהַרְךָ. וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשֶׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאָכְלֹת וּשְׂבַעַת הַשְּׁמֵרוֹ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אַף יי בְּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מִטֶּר וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ וְאֲבַדְתֶּם מִהַרְהָ מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יי נָתַן לָכֶם. וְשִׁמְתֶם אֶת דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אִתְּם לְאוֹת עַל יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם. וְלִמְדַתְּם אִתְּם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ. לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי לְאַבְתִּיכֶם לְתַת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ.

וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְּפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אִתְּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם. לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם קְדוֹשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים. אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם.

אַמֶּת וַיִּצִיב, נְכוֹן וְקַיִם, יִשְׂרָאֵל וְנֶאֱמָן, אֶהוּב וְחַבִּיב, נְחֻמָּד וְנֶעִים, נוֹרָא וְאֲדִיר, מְתַקֵּן וּמְקַבֵּל, טוֹב וְיֹפֵה הַדְּבָר הַזֶּה עֲלֵינוּ, לְעוֹלָם וָעֶד.

אַמֶּת אֱלֹהֵי עוֹלָם מְלַכְנוּ, צוּר יַעֲקֹב מְגֹן יִשְׁעֵנוּ. לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיִם וְשִׁמוֹ קַיִם, וְכִסְאוֹ נְכוֹן וּמִלְכוּתוֹ וְאִמּוֹנָתוֹ קַיִמָּה. וּדְבָרָיו חַיִּים וְנֶאֱמָנִים לְעַד, וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. עֲלֵינוּ וְעַל אֲבוֹתֵינוּ, עַל בְּנֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹתֵינוּ, וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זָרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ, עַל הַרְאִשׁוֹנִים, וְעַל הָאַחֲרוֹנִים - דַּבֵּר טוֹב וְקַיִם בְּאַמֶּת, חֵק וְלֹא יַעֲבֹר.

אַמֶּת שְׁאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלַכְנוּ וּמְלֹךְ

זו לזה להקדיש לצורם בנחת רות בשפה ברוכה, ובנעימה טהורה. בלם כאחד עונים ביראה, ואומרים, "קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל הארץ כבודו!" והאופנים וחיות הקדש, יחד מתנשאים לעמתם. משבחים ואומרים, "ברוך כבוד יי ממקומו!" לאל ברוך נעימות ותנו, למלך אל חי וקים זמירות לאמרו ותשבחות ישמיעו, כי הוא לבדו פועל גבורות עושה חדשות זרע צדקות מצמיח ישועות, אדון נפלאות מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. כאמור, לעשה, אורים גדלים, כי לעולם חסדו, התקנת מאורות לשמח עולם. ברוך אתה יי, יוצר המאורות.

אהבת עולם אהבתנו, יי אלהינו. חמלה גדולה יתרה, חמלת עלינו. אבינו מלכנו, בעבור שמך ובעבור אבותינו אשר בטחו בך, ותלמדנו חקי חיים, בן תחננו אבינו אב הרחמן. המרחם רחם נא עלינו, ותן בלבנו להבין להשכיל לשמע ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. והאר עינינו במצוותיך ודבק בלבנו יראתך, ויחד לבנו לאהבה את שמך. ומלך עלינו מהרה אתה לבדך, כי שם קדשך באמת נקרא עלינו, ובעבור שמך האל הגדול הגבור והנורא, מהרה באהבה תרים קרננו ותושיענו למען שמך. בך בטחנו לא נבוש, ובשמך חסינו לא נכלם ולא נכשל עד עולמי עד - כי אבינו מלכנו אתה, נגילה ונשמחה בישועתך. רחמיך יי אלהינו וחסדיך, אל יעזבונו נצח סלה ועד. והבא עלינו ברכה ושלוש מארבע פנפות הארץ, והוליכנו מהרה קוממיות לארצנו. כי בנו בחרת מפל עם ולשון, וקרבתנו לשמך הגדול, להודות לך וליתןך ולרוממך, ולאהבה את שמך. ברוך אתה יי, הבוחר בעמו ישראל באהבה.

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד!

בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך. ושננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובילכתך בדרך ובשכבך ובקומך. וקשרתם לאות על ירך והיו לטטפת בין עיניך. וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך.

ברכת קרית שמע וקרית שמע

אם עשר אנשים, כל הציבור יושבין ושליח ציבור יורד לפני התיבה ועומד באמצע הציבור, ואומר:

יִתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמִיָּה רַבָּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתֵיהּ, וַיְמַלְךְ מַלְכוּתֵיהּ, וַיַּצְמַח פְּרָקְנֵיהּ, וַיִּקְרַב מְשִׁיחֵיהּ, וַיַּפְרֵק עַמִּיהּ, בְּחֵיכּוֹן וּבְיוֹמֵיכּוֹן וּבְחַיֵּיהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזַמֵּן קָרִיב; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבַרַךְ לְעֶלְמָא וּלְעַלְמֵי עֶלְמֵיָא. יִתְבָּרַךְ. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. יִשְׁתַּבַּח יִתְפָּאֵר, יִתְרוֹמַם יִתְעַלֶּה, יִתְהַדָּר יִתְהַלַּל, וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמִיָּה דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן. לְעִילָא לְעִילָא מְכַל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא, דְאָמִיּוֹן בְּעֶלְמָא; וְאָמְרוּ אָמֵן. הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: אָמֵן.

הש"ץ אומר:

בְּרַכּוּ אֶת יי הַמְּבַרַךְ!

הַצִּיבּוֹר עוֹנִין: בְּרוּךְ יי הַמְּבַרַךְ לְעוֹלָם וָעֶד!

מתחיל הש"ץ ופורס על שמע בקול רם, והן עונין "אמן" אחר כל ברכה וברכה. היודע לברך ולקרות קורא עימו עד שמברך גאל ישראל.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל. הַמַּאִיר לְאָרֶץ וְלַדָּרִין עֲלֵיהּ, הַמְּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. מֶה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יי, כֹּלָם בְּחֻכְמָה עֲשִׂית, מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיִינֶיךָ. הַמְּלַךְ הַמְּרוֹמָם שְׁמוֹ לְבָדוּ מֵאֵז, הַמְּשַׁבַּח הַמְּפָאֵר הַמְּתַנַּשֵּׂא וְטוֹב מֵיְמוֹת עוֹלָם. אֱלֹהֵי עוֹלָם מְלַכְנוּ, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחַם עָלֵינוּ, אֲדוֹן עֲזָנוּ צוֹר מְשַׁבְּנוּ, מְגוֹן יִשְׁעֵנוּ מְשַׁנֵּב בְּעַדְנוּ. אֵל בְּרוּךְ גָּדוֹל דַּעַה הַתְּקִין וּפְעַל זְהָרֵי חֲמָה, טוֹב יַצַּר כְּבוֹד לְשֵׁמוֹ, מְאוֹרוֹת נִתְּן סְבִיבוֹת עֵזוֹ, פְּנוֹת צְבָאוֹת קְדוּשִׁים רוֹמְמֵי שְׂדֵי תְּמִיד יִסְפְּרוּ לְאֵל קִדְשָׁתוֹ. תִּתְבָּרַךְ יי אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׂמְיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, וְעַל כָּל שְׂבַח מַעֲשֵׂה יְדִיךָ, וּמְאוֹרוֹת אֲשֶׁר יַצַּרְתָּ - הֵם יִפְאָרוּךְ, סֵלָה! תִּתְבָּרַךְ לְעַד צוֹרְנוּ, מְלַכְנוּ, גּוֹאֲלֵנוּ, בּוֹרֵא קְדוּשִׁים. יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ, יוֹצֵר מְשַׁרְתִּים, אֲשֶׁר מְשַׁרְתֵּיו עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם, מְשַׁמֵּיעִים אֶת קוֹלָם יַחַד בְּדַבְּרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם. כֹּלָם אֶהוּבִים, כֹּלָם בְּרוּרִים, כֹּלָם גְּבוּרִים, עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנֵיהֶם בְּאַהֲבָה. וְכֹלָם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׂמִים זֶה מִזֶּה, וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת

בְּגוֹיִם, תּוֹכַחְתוֹת בְּלֵאמִים. לְאַסֵּר מַלְכֵיהֶם בְּזָקִים,
וְנִקְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוֹזַל. לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוֹב, הַדָּר
הוּא לְכָל חֲסִידָיו. הַלְלוּיָהּ!

הַלְלוּיָהּ! הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֶזוֹ.
הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֵתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ.
הַלְלוּהוּ בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר.
הַלְלוּהוּ בְּתֵף וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגְב.
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה.
כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יָהּ. הַלְלוּיָהּ!

בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

יְמֻלְךָ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

וַיְבָרַךְ דָּוִד אֶת יי לְעֵינַי כֹּל הַקְּהֵל, וַיֹּאמֶר דָּוִד: בְּרוּךְ אַתָּה יי
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינִי, מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. לָךְ יי הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה
וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי. לָךְ יי הַמְּמֻלָּכָה,
וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ. וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאַתָּה מוֹשֵׁל
בְּכָל. וּבִיָּדְךָ כַּחַ וְגִבּוֹרָה, וּבִיָּדְךָ לְגֹדֵל וּלְחֹזֶק לְכָל. וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמַהֲלִלִים לְשֵׁם תְּפָאֶרְתְּךָ. וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדְךָ,
וּמְרוֹמִם עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה.

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ, הַמְּלַךְ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי.
כִּי לָךְ נִאֲמָה יי אֱלֹהֵינוּ, שִׁיר וּשְׁבַח, הַלֵּל וְזִמְרָה, בְּרִכּוֹת וְהוֹדוֹת;
גְּדֹלָה תִּהְלָה וְתִפְאֶרֶת, עִז מְלָכוֹת וּמְמֻשָּׁלָה, נֶצַח וְגִבּוּרָה, מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מְלַךְ הָעוֹלָם, מְלַךְ גְּדוֹל
הַתְּשַׁבְּחוֹת, אֵל הַהוֹדוֹת, אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי
זִמְרָה, חַי הָעוֹלָמִים.

הַלְלוּנָהּ! כִּי טוֹב זְמַרְהָ אֱלֹהֵינוּ, כִּי נָעִים נֶאֱוָה תִּהְלָה. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יי, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנַס. הֲרֵפָא לְשׁוּבְרֵי לֵב, וּמַחְבֵּשׁ לְעֶצְבוֹתָם. מוֹנֵה מִסְפֵּר לְכוֹכְבִּים, לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא. גְּדוֹל אֲדוּנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפֵּר. מְעוֹדֵד עַנּוּיִם יי מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדִּי אֶרֶץ. עֲנוּ לִיהוָה בְּתוֹדָה, זְמָרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוּר. הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים, הַמְכִּין לְאֶרֶץ מָטָר, הַמְצַמִּיחַ הַרִים חֲצִיר. נוֹתֵן לְבִהמָה לַחֲמָה, לְבָנֵי עֶרֶב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ. לֹא בְּגִבּוֹרֵת הַסּוּס יִחְפֹּץ, לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה. רוֹצֶה יי אֶת יִרְאָיו, אֶת הַמֵּיחֲלִים לְחַסְדּוֹ. שְׁבַחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת יי, הַלְלֵי אֱלֹהֵינָךְ צִיּוֹן. כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בִּרְךְ בְּנִיד בְּקַרְבֶּךָ. הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם, חֶלֶב חֲטִיִּם יִשְׁבִיעֶךָ. הַשְׁלַח אִמְרָתוֹ אֶרֶץ, עַד מְהֵרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ. הִנֵּתָן שֶׁלֵּג כַּצְמֶר, כְּפֹר כְּאֶפֶר יִפְזֹר. מִשְׁלִיךְ קִרְחוֹ כְּפִתִּים, לְפָנֵי קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֵד. יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמְסַס, יֵשֶׁב רוּחוֹ וַיִּזְלוּ מַיִם. מַגִּיד דְּבָרוֹ לַיַּעֲקֹב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל. לֹא עָשָׂה כֵן לְכֹל גּוֹי, וּמִשְׁפָּטִים בֶּל יִדְעוּם. הַלְלוּנָהּ!

הַלְלוּנָהּ! הַלְלוּ אֶת יי מִן הַשָּׁמַיִם, הַלְלוּהוּ בַמְרוֹמִים. הַלְלוּהוּ כָּל מַלְאָכָיו, הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאוֹ. הַלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וַיְרַח, הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר. הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמַיִם. יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יי, כִּי הוּא צוּה וְנִבְרָאוּ. וַיַּעֲמִידֵם לְעַד לְעוֹלָם, חֶק נִתֵּן וְלֹא יַעֲבוֹר. הַלְלוּ אֶת יי מִן הָאֶרֶץ, תַּנְיִנִים וְכֹל תְּהוֹמוֹת. אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֵּג וְקִיטוֹר, רוּחַ סֶעֱרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ. הַהָרִים וְכֹל גְּבֻעוֹת, עֵץ פְּרִי וְכֹל אֲרָזִים. הַחַיָּה וְכֹל בְּהֵמָה, רָמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף. מַלְכֵי אֶרֶץ וְכֹל לְאֻמִּים, שָׂרִים וְכֹל שְׁפָטֵי אֶרֶץ. בַּחֲוָרִים וְגַם בְּתוֹלוֹת, זִקְנִים עִם נְעָרִים. יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יי, כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ - הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וּשְׁמַיִם. וַיִּרַם קֶרֶן לַעֲמוֹ תִּהְלָה לְכֹל חֲסִידָיו, לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבוֹ. הַלְלוּנָהּ!

הַלְלוּנָהּ! שִׁירוּ לִיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, תִּהְלָתוֹ בְּקַהֲל חֲסִידִים. יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעִשְׂוֵי, בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בַמִּלְכָם. יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחּוֹל, בְּתַף וְכִנּוּר יִזְמָרוּ לוֹ. כִּי רוֹצֶה יי בְּעַמּוֹ, יִפְאֵר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה. יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם. רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם, וְחָרַב פִּיפְיוֹת בִּידָם. לַעֲשׂוֹת נִקְמָה

תהלה לְדָוִד :

אֲרוֹמָמֶנְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכְּהָ שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
 בְּכָל יוֹם אֶבְרַכְּךָ, וְאֶהְלֵלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד.
 גְּדוֹל יי וּמְהִלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר.
 דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ.
 הַדָּר כְּבוֹד הַיּוֹדֵךְ, וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה.
 וְעִזּוֹז נֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ אֲסַפְּרָנָה.
 זָכָר רַב טוֹבֶיךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ.
 חֲנוּן וְרַחוּם יי, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל חֶסֶד.
 טוֹב יי לְכֹל, וְרַחֲמֶיךָ עַל כָּל מַעֲשָׂיךָ.
 יוֹדוֹךְ יי כָּל מַעֲשֶׂיךָ, וְחִסִּידֶיךָ בְּבְרוּכָה.
 כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ יִדְבְּרוּ.
 לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרָתֶיךָ, וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ.
 מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל דוֹר וָדוֹר.
 סוֹמְךָ יי לְכֹל הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֵף לְכֹל הַכְּפוּפִים.
 עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֻלָּם בְּעֵתוֹ.
 פּוֹתֵחַ אֶת יַדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רְצוֹן.
 צַדִּיק יי בְּכָל דְּרָכָיו, וְחִסִּיד בְּכָל מַעֲשָׂיו.
 קְרוֹב יי לְכֹל קִרְאָיו, לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאַמֶּת.
 רְצוֹן יִרְאֶיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם.
 שׁוֹמֵר יי אֶת כָּל אֱהָבָיו, וְאֶת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד.
 תְּהִלַּת יי יִדְבַּר פִּי, וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֶׁם קִדְּשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד.

הַלְלוּיָהּ! הַלְלֵי נַפְשֵׁי אֶת יי. אֶהְלֵלָה יי בְּחַיֵּי, אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי
 בְּעוֹדֵי. אֵל תִּבְטְחוּ בַנְּדִיבִים, בְּבֶן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה.
 תִּצַּא רוּחוֹ יִשָּׁב לְאֲדָמְתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אֲבָדוֹ עֲשֵׂתִנְתִּיו.
 אֲשֶׁרִי שְׂאֵל יַעֲקֹב בְּעִזָּרוֹ, שְׁבְרוּ עַל יי אֱלֹהֵינוּ. עֲשֵׂה שְׂמִים
 וְאַרְצַךְ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם - הַשְׁמֵר אֶמֶת לְעוֹלָם.
 עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֲשׂוּקִים, נִתֵּן לָחֵם לְרַעֲבִים - יי מִתִּיר
 אֲסוּרִים. יי פִּקַּח עוֹרִים, יי זֹקֵף כְּפוּפִים, יי אֱהָב צַדִּיקִים.
 יי שְׁמֵר אֶת גְּרִים, יִתּוֹם וְאֶלְמָנָה יַעֲזוּד - וְדַרְךְ רְשָׁעִים
 יַעֲזוּת. יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר. הַלְלוּיָהּ!

שירי זמרה

בְּרוּךְ שְׂאֵמֶר, וְהִיָּה הָעוֹלָם - בְּרוּךְ הוּא.
 בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה.
 בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם.
 בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.
 בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת.
 בְּרוּךְ מַעֲבִיר אֶפְלָה וּמַבִּיא אוֹרָה.
 בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו.
 בְּרוּךְ שֶׁאֵין לִפְנֵינוּ, לֹא עוֹלָה וְלֹא שְׂכָחָה, לֹא כָזָב וְלֹא מְרָמָה, לֹא
 מְשׂוֹא פְּנִים וְלֹא מְקַח שְׂחָד.
 בְּרוּךְ אֵל חַי לְעַד, וְקַיֵּם לְנֶצַח.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הַמְהַלֵּל בְּפִי עַמּוֹ, מְשַׁבַּח
 וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן כָּל חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו. וּבְשִׁירֵי דָוִד בֶּן יִשִׁי עַבְדְּךָ
 מְשִׁיחְךָ נְהַלְלֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁבְחוֹ וּבְזַמְרוֹ, נוֹדְדְךָ נְשַׁבְּחֶךָ
 וְנִפְאָרְךָ בְּרוּמְמֶךָ נְמַלְיֶכָךָ נִזְכִּיר שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ אֱלֹהֵינוּ יַחַד.
 יַחִיד חַי הָעוֹלָמִים, מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַדִּי עַד שְׁמוֹ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶלֶךְ מְהַלֵּל בְּתִשְׁבָּחוֹת.

יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו. יְהִי שֵׁם יי מְבֹרָךְ, מַעֲתָה
 וְעַד עוֹלָם. מִמְזִרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאֵו, מְהַלֵּל שֵׁם יי. רַם עַל כָּל גּוֹיִם
 יי, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. יי שְׁמֶךָ לְעוֹלָם, יי זְכָרְךָ לְדֹר וְדָר. יי בְּשָׁמַיִם
 הַכִּין כֶּסֶף, וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ,
 וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יי מֶלֶךְ. יי יִמְלֶךְ, לְעַלְמֵם וְעַד. יי מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד,
 אֲבָדוּ גּוֹיִם מֵאַרְצוֹ. יי הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הִנֵּיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים. עֲצוֹ
 עֲצָה וְתִפְרָה, דְּבָרוֹ דְּבָר וְלֹא יָקוּם - כִּי עַמְּנוּ אֵל. רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת
 בְּלֵב אִישׁ, וְעֲצַת יי הִיא תִקּוּם. עֲצַת יי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד, מַחְשְׁבוֹת
 לְבוֹ לְדֹר וְדָר. כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא צָוָה וַיַּעֲמֵד. כִּי בָחַר יי
 בְּצִיּוֹן, אֹנֶה לְמוֹשָׁב לוֹ. כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ. כִּי
 לֹא יֵטֵשׁ יי עַמּוֹ, וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב. וְהוּא רַחוּם, יִכְפֹּר עֲוֹן, וְלֹא
 יִשְׁחִית. וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ. יי הוֹשִׁיעָה -
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ. אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יְהַלְלוּךָ סֵלָה.
 אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁכְּחָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁיִּי אֱלֹהָיו.

שחרית לחול • 7

אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָה, "תִּלְמִידֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר 'וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יי, וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ.'"

ואחר כך אומר:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יֵרָא שָׁמַיִם בְּסִתְּרָ וּמוֹדָה עַל הָאֱמֶת, וְדוֹבֵר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ. יִשְׁפִּים וְיֵאמַר, רַבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים! לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. מַה אָנוּ? מַה חֵינּוּ? מַה חִסְדֵּנוּ? מַה צְדָקָנוּ? מַה מַעֲשֵׂינוּ? מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ, יי אֱלֹהֵינוּ? הַלּוֹא הַגְּבוּרִים כָּאֵין לְפָנֶיךָ, וְאֲנָשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הֵיוּ, וְחֲכָמִים כְּבָלִי מַדְעָ, וְנְבוֹנִים כְּבָלִי הַשֶּׁכֶל. כִּי כָּל מַעֲשֵׂינוּ תִּהְיוּ, וַיְמִי חֵינּוּ הֵבֵל לְפָנֶיךָ. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּדַבְּרֵי קִדְשְׁךָ, "וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין, כִּי הִכָּל הֵבֵל."

אָבֵל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ, בְּנֵי בְרִיתְךָ. בְּנֵי אֲבָרָהִם אוֹהֲבֶיךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה; זָרַע יִצְחָק עֲקִידְךָ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גְּבִי מִזְבִּיחְךָ; עֲדַת יַעֲקֹב בְּנֵךְ בְּכוֹרְךָ שֶׁמֵּאֲהַבְתָּךְ שֶׁאֲהַבְתָּ אוֹתוֹ וְשִׁמְחַתְךָ שֶׁשִּׁמַּחְתָּ בּוֹ, קִרְאֵת אוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשׁוּרוֹן.

לְפִיכֶן, אָנוּ חֲזִבִין לַהוֹדוֹת לְךָ, וְלִשְׁבַּחְךָ וְלִפְאָרְךָ וְלִרְוִמְךָ, וְלִתְּנוּ הוֹדָיָה וְשִׁבְחָ לְשִׁמְךָ. חֲזִבִין אָנוּ לֹמַר לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם, עֲרַב וְבִקֵּר: "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל: יי אֱלֹהֵינוּ, יי אֶחָד." אֲשֶׁרֵינוּ, מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ, מַה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, מַה יָפָה מְאוֹד יִרְשָׁתֵנוּ. אֲשֶׁרֵינוּ, שְׂאָנוּ מִשְׁכִּימִין וּמְעַרִיבִין וְאוֹמְרִין: "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל: יי אֱלֹהֵינוּ, יי אֶחָד."

אֵתָהּ הוּא קִדְּם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְאֵתָהּ הוּא אַחַר שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. אֵתָהּ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵתָהּ הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. אֵתָהּ הוּא רֵאשׁוֹן, וְאֵתָהּ הוּא אַחֲרוֹן. קִדְּשָׁתָּ אֵת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ וּבִישׁוּעַתְךָ תִּרִים וְתַגְּבִיָּה קִרְנֵנוּ. בְּרוּךְ מְקַדֵּשׁ אֵת שְׁמוֹ בְּרַבִּים.

אֵתָהּ הוּא יי, לְבַדְּךָ. אֵתָהּ עֲשִׂיתָ אֵת הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, הָאֶרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ, הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם. וְאֵתָהּ מְחִיָּה אֵת כָּלָם, וְצָבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים. אֵתָהּ הוּא, וְשִׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְּמוּ. יי מְלַךְ, יי מְלַךְ, יי יְמַלֵּךְ לְעַלְמֵי וְעַד. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

בימות החול עין בעמוד 8. בשבת עין בעמוד 55.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו, וצונו על דברי תורה.

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך כל בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך כל בית ישראל לעולם, יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה. ברוך אתה יי, נותן התורה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה יי, נותן התורה.

ואחר כך קורא מעט מדברי תורה. ונהגו העם לקרות ברכת כוהנים; ויש מקומות שקורין פרשת צו - ויש מקומות שקורין שתייהן.

ברכת כוהנים:

יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ ויִחַנֶּךָ. יִשָּׂא יי פְּנֵיו אֵלֶיךָ וְיִשֵּׂם לְךָ שְׁלוֹם.

פרשת צו:

וַיְדַבֵּר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם: אֵת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחַי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֲדוֹ. וְאָמַרְתָּ לָהֶם: זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה - כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנַיִם לְיוֹם עַלֶּה תְּמִיד. אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר, וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֻפִּים. וְעִשִּׂירִית הָאִיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית רְבִיעֵת הַהֵינ. עֲלֹת תְּמִיד - הַעֲשִׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה. וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, בַּקֹּדֶשׁ הַסֶּךָ נִסְךְ שֶׁכֶר לַיהוָה. וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֻפִּים - כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה.

ואחר כך, נהגו העם לקרות משנה זו:

אלו דברים שאין להם שעור: הפאה, והבפורים, והראיון, וגמילות חסדים. אלו דברים שאדם אוכל פרותיהן בעולם הזה, והקרו קימת לו לעולם הבא: כבוד אב ואם, וגמילות חסדים, והבאת שלום בין אדם לחברו - ותלמוד תורה כנגד כלם. אמר רבי זיקרא, "בנות ישראל הם החמירו על עצמן, שאפלו רואות דם טפה כחרדל, יושבות עליה שבעת ימים נקיים." תנא דבי אליהו, "כל השונה הלכות, מבטח לו שהוא בן העולם הבא: שנאמר 'הליכות עולם לו' - אל תקרי הליכות, אלא הלכות." אמר רבי

שחרית לחול • 5

לְדַבֵּר מִצְוָה וְאֵל תִּרְגְּלֵנִי לְדַבֵּר עֲבָרָה, וְתִשְׁלַט בִּי יֵצֶר טוֹב
וְאֵל תִּשְׁלַט בִּי יֵצֶר רָע, וְתַחֲזִקֵנִי בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתִתֵּן חֵלְקִי
בְּתוֹרֹתֶיךָ, וְתִתְּנֵנִי לְחוֹן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל
רוֹאֵי, וְתִגְמְלֵנִי חֲסָדִים טוֹבִים מִלְּפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, גּוֹמֵל
חֲסָדִים טוֹבִים.

וכל זמן שייכנס אדם לבית הכיסא, אומר קודם שייכנס:

הַתְּכַבְּדוּ מְכַבְּדִים קְדוֹשִׁים, מְשַׁרְתֵי עֲלִיוֹן, שְׁמְרוּנֵי וְהַמְתִּינוּ לִי עַד
שְׁאַכְנֹס וְאַצֵּא, כִּי זֶה הוּא דַרְכּוֹ שֶׁלְּבָנִי אָדָם.

ואחר שייצא:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יֵצֶר אֶת הָאָדָם בְּחֻמָּה,
וּבְרָא בּוֹ נְקִבִים וְנְקִבִים וְחֻלְלִים חֻלְלִים, מִהֵן פְּתוּחִים וּמִהֵן
סְתוּמִים, שְׁאֵם יִסְתֵּם אֶחָד מִהֵן אוֹ יִפְתַּח, אֵינוּ יָכוֹל
לְהִתְקַיֵּם אִפְלוּ שְׁעָה אַחַת. בְּרוּךְ אַתָּה יי, רוֹפֵא כָּל בְּשָׂר
וּמִפְּלִיא לַעֲשׂוֹת.

כשחוגר חגורו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה.

כשלוּבש מנעלו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעֲשֵׂה לִי כָּל צְרָכֶי.

כשמהלך לצאת לדרך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְכִּין מִצְעָדֵי גִבּוֹר.

ומברך אדם בכל יום:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גּוֹי.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁלֹא עֲשֵׂנִי עֶבֶד.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁלֹא עֲשֵׂנִי אִשָּׁה.

כשמתעטף בציצית:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ
לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית.

כשלוּבש תפילין:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ
לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין.

מי שרוצה לקרות בתורה (קודם שיקרא קרית שמע) - בין קרא בתורה שבכתב, בין
בתורה שבעל פה - נוטל ידיו תחילה ומברך שלוש ברכות:

שחרית לחול

ברכות השחר וסדר הקרבנות

שמונה עשרה ברכות שאדם אומר בכל יום בבוקר, ואין להן סדר - אלא מברך כל אחת מהן על דבר שהברכה בשבילו, בשעתו. וכל ברכה מהן שלא נתחייב בה, אינו מברך אותה.

בשעה שייקץ בסוף שינתו (והוא על מיטתו) מברך:

אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמָה שְׁנַתָּת בִּי טְהוֹרָה. אֲתָה בְּרֵאתָה וְאֲתָה יִצְרָתָה, וְאֲתָה נִפְחָתָה בִּי וְאֲתָה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי, וְאֲתָה עֲתִיד לְטַלָּה מִמֶּנִּי, וְאֲתָה עֲתִיד לְהַחְזִירָה לִי לְעֲתִיד לָבוֹא. וְכָל זְמַן שְׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי, מוֹדָה אָנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמְּחַזֵּר נְשָׁמוֹת לְפָגְרִים מֵתִים.

כששומע קול התרנגול מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַנוֹתֵן לְשִׁכְנֵי בֵּינָה לְהַבִּין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה.

כשלוש בגדיו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְלַבֵּשׁ עֲרָמִים.

כשמניח סדינו על ראשו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאָרָה.

כשמעביר ידיו על עיניו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, פּוֹקֵחַ עֵינָיִם.

כשישב על מיטתו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מַתִּיר אֲסוּרִים.

כשמוריד רגליו מן המיטה ומניחן על הארץ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, רוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם.

כשעומד:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, זוֹקֵף כְּפוּפִים.

כשנוטל ידיו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

כשרוחץ פניו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּעֲבִיר שִׁינָה מְעִינֵי וְתַנּוּמָה מְעַפְעָפִי. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּרַגְּלֵנִי

שחרית לשבת

55. . . . . שירי זמרה
 59. . . . . ברכת קרית שמע וקרית שמע
 63. . . . . תפילת העמידה
 67. . . . . סדר קריאת התורה

מוסף לשבת

69. . . . . תהילה לדוד
 70. . . . . תפילת העמידה

מנחה לשבת

73. . . . . תהילה לדוד
 74. . . . . סדר היום ודברי תחנונים של הציבור
 76. . . . . סדר קריאת התורה
 76. . . . . תפילת העמידה

ערבית למוצאי השבת

80. . . . . ברכת קרית שמע וקרית שמע
 82. . . . . תפילת העמידה
 86. . . . . סדר היום ודברי תחנונים של הציבור
 87. . . . . סדר הבדלה למוצאי השבת

מועדים

89. . . . . הלל
 91. . . . . מוסף לראש חודש
 95. . . . . שחרית ומנחה ערבית למועדים
 98. . . . . מוסף למועדים

התוכן

שחרית לחול

4	ברכות השחר וסדר הקרבנות
8	שירי זמרה
12	ברכת קרית שמע וקרית שמע
16	תפילת העמידה
21	דברי תחנונים של היחיד
22	סדר קריאת התורה
23	תהילה לדוד
23	סדר היום ודברי תחנונים של הציבור

דברי היום

26	ברכות שונות
28	ברכת המזון
30	ברכה מעין שלוש

מנחה לחול

32	תהילה לדוד
33	תפילת העמידה
38	דברי תחנונים של היחיד

ערבית לחול

40	ברכת קרית שמע וקרית שמע
42	תפילת העמידה
46	ברכת הלבנה
46	קרית שמע על המיטה

ערבית לשבת

48	ברכת קרית שמע וקרית שמע
50	תפילת העמידה
53	ברכה מעין השבע
54	סדר הקידוש לליל שבת וימים טובים

סידור מסורת משה

כולל כל התפילות של כל
השנה לימות החול
ולשבתות ולמועדים
על פי נוסח התפילה
שקבלנו על ידי רבינו
משה בן מימון ז"ל

מו"ל דרושה
תשס"ז